

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bórház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 148. sz. 1943. július 4 vasárnap

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

Be kell jelenteni a tejtermelési és tejfogyasztási adatokat

Munkanélküliség elleni biztosítás

Még benne vagyunk javában a háborús viszonyokban, még senki sem tudja megmondani, mikor lesz vége a gigantikus mérközésnek, de annyi bizonyos, hogy egyszer csak elpihennek a fegyverek és elkövetkezik a béke korszaka.

Mind több szó hangzik el és mind több terv merül fel arra nézve, hogy miként történjék az átmenet a háborús termelésből a majdan bekövetkező új viszonyokba.

Bornemisza Géza iparügyi miniszter már előkészíti a háború utáni ipari gazdálkodást és mint kifejtette, biztosítani kívánja a szükséges nyersanyagokat és a munkanélküliség megelőzésére megszerzi az állandó nyilvántartást. Foglalkozott a kérdéssel a Tiszántúli Gazdakamara legutóbbi ülésén gróf Desseffy Aurél elnök nemcsak a mezőgazdaság szempontjából, hanem általános szempontból is. Nagyon helyes látása volt az a megállapítás, hogy csak azon iparnak és termelési ágának a fejlesztése a legcélszerűsőbb, amelynek nyersanyagát és termelvényét országunk igen sok munkáskez foglalkoztatásával tudja előállítani, egyben pedig amely ipar a falusi munkásoknak is és télen is megfelelő keresetet biztosít.

A kérdéssel valóban igen helyes jöelére foglalkozni. Erre a mult világháború utáni időkből leszárt tapasztalat és az a tény, hogy a háborús termelés megszűnése óriási munkástömegeket kapcsol majd ki és ezeknek a munkástömegeknek minden zökkenő nélküli irányítása új munkahelyekre elsőrendű szociális követelmény.

Természetes, hogy elsősorban munkaalkalmak nyújtásával lehet levezetni a változást. Erre gondol Bornemisza miniszter egyrészt, mikor az anyaggazdálkodás helyes beállítására fekteti a súlyt és már most megállapíttatja, melyek azok a nyersanyagok, amelyek a legmostohább körülmények között is rendelkezésre állanak a polgári termelés megindítása érdekében. Továbbiakban pedig nagy gondot fordít arra, hogy a gépek és berendezések a fokozott háborús igénybevétel ellenére hasznavehető állapotban maradjanak. Másrészt a munkáskataszter készítése és az állandó munkásnyilvántartás bevezetése szerepel a közeljövő terve között.

Mikor ezeket a terveket regisztráljuk, önkéntelenül felmerül egy gondolat, mely éppen most nyer aktualitást, mikor az idők szelleme mindjobban elő-

Súlyos harcok a Salamon szigeteken és Új Guineán

A japán csapatok erőteljesen harcolnak az amerikai tulerővel szemben. — A német búvárhajókat átépítik és új sikeresebb műszereket alkalmaznak rajtuk. — Lesz-e a nyáron német offenzíva a keleti fronton?

A délnyugatesendes-óceáni hadiesemények jutottak most az érdeklődés előterébe. Ezekről Berlinbe érkezett hírek megerősítik, hogy az amerikai partraszálló vállalkozás Rendova szigetén kezdeti sikert ért el. Ez eseményekkel kapcsolatos berlini megjegyzésekben az a nézet jut kifejezésre, hogy Mac Artur haderőit a közeljövőben bizonyára a kis szigetek ellen indítja. Ezek a kis szigetek azonban nem bírnak nagy jelentőséggel és csupán támogatásul szolgálhatnak arra, hogy támadási támaszpontját a Délnyugatesendes-óceánon kibővítsék.

Német részről úgy vélik, hogy az amerikai parancsnoknak támadási szándékai vannak a Salamon-szigetek legnyugatibb szigete, Bougainville és a Bismarck-szigetesországhoz tartozó hadászati fontosságú Rabul ellen.

A német sajtó is élénk figyelmet szentel a délnyugatesendes-óceáni eseményeknek és az amerikaiak támadó fellépésében a csendes-óceáni harci cselekmények felélénkülésének egyik jelét látják.

Mac Artur amerikai tábornok főhadiszállásáról érkezett jelentések szerint a csendes-óceáni szigeteken a helyzet az elmúlt 24 órában nem változott lényegesen. Az amerikai és ausztráliai csapatok körülbelül 55.000 főnyi japán haderővel állanak szemben.

Mac Artur tábornok főhadiszállásának legutóbbi jelentése szerint az amerikai hadműveletek a Salamon-szigeteken és Új

Guineán sikeresen haladnak előre. A japán csapatok erőteljesen harcolnak, azonban a szövetségesek ezidőszereint tulerőben vannak. Tengeri útközetre mindeztideig nem került sor.

KNOX

amerikai tengerészeti miniszter bejelentette, hogy nagyobb megerősítéseket küld a csendes-óceáni hadseregére. A csendes-óceáni hadiflotta most már nem védekezik, hanem támad, tette hozzá a miniszter. Az erődítések, hadihajók, repülőgépek és búvárhajók már útban vannak a Csendes-óceánon.

A FRANCIA ANTILLÁK SORSA

beteljesedett. Ezeket a szigeteket már hónapok óta szoros zár alatt tartotta az angolász tengeri haderő, azóta nem kaptak az ottani lakosok élelmiszereket és helyzetük napról napra rosszabbodott. Ez a körülmény zavargásokra adott okot és Robert francia tengeragy, hogy a kilátástalan helyzetben elkerülje a vérontást és a zavargást, felszólította az amerikaiakat, hogy küldjenek ki meghatalmazottat, aki megtárgyalja vele a hatalom-változás módjait. Feltételként kívánja a francia szuverenitás fenntartását és azt, hogy a francia erők ne avatkozzanak be a háborúba. Robert tengeragy közölte, hogy ő maga önkéntes hadifogságba akar menni, mihelyst elől Martinque francia lakosainak sorsa. Az USA Hoover altengernagyot küldi ki

a szigetre, a tárgyalások folytatására.

Az Egyesült Államok tengerészeti minisztériuma közölte, hogy Hoover alengernagy, a 10. tengerészeti körzet parancsnoka szombaton személyesen érintkezésbe lépett Robert tengeraggal, Martinque-sziget kormányzójával. A megbeszélés tanácskozó jellegű és különösen katonai kérdések kerülnek szőnyegre.

A „SZÖNYEGBOMBÁZÁS”

új fogalom a légi háborúban... A svéd sajtó rámutat arra, hogy ez angol találmány és ennel az a cél, hogy lehetőleg minél nagyobb területeket romhalmazzá és hamuvá változtassanak. Angolul „areabombing”-nak nevezik ezt a taktikát. — Egyes svéd lapok élesen elítélik ezt a módszert, mert mint írják, olyan kultúrvárosokban, mint Köln, szörnyű csapást jelent, mely az egész emberiséget sújtja, hiszen az a sok műkincs, ami ott elpusztul, az emberiség közkinccse.

DE GAULLE

francia szakadár tábornokról újabban az a hír járta, hogy titkos egyezményre lépett a szovjettől és attól nagy pénzüsszegeket kapott toborzás céljaira. A moszkvai Domei Iroda szerint a szovjet kormány ezeket a híreket megcáfolta, ami azonban nem jelenti azt, hogy nem volna valami igazság benne.

„ENYHÉBB BÉKEFELTÉTELEK” OLASZORSZÁG SZÁMÁRA

Az angolász sajtó és propaganda nagy előszeretettel foglalkozik olasz békefeltételek tervezésével. Az olasz Stefani Iroda diplomáciai szerkesztője foglalkozik ezekkel és így ír: „A „Nineteenth Century” angol folyóirat a következő „enyhébb” feltételeket ajánlja arra az esetre, ha az olaszok kiválnak a háborúból:

„1. Olaszország átadja valamennyi hadihajóját és katonai repülőgépét. 2. Pantelleriát több stratégiai ponttal együtt átadja Angliának. 3. Eztriát átadja Jugoszláviának. 4. Görögországnak átad több szigetet. 5. Lemond a tengerentúli gyarmatbirodalomról. 6. Az olasz haderőt a közrend fenntartásához szükséges legkisebb mértékre csökkenti. 7. Olaszországot törlik a nagyhatalmak sorából. 8. Olaszország lemond a Balkánon minden stratégiai, politikai és gazdasági állásáról. 9. A faszizmusnak végetvetnek.”

„Ime — folytatja a Stefani Iroda diplomáciai szakértője, ezek az úgynevezett „enyhébb” feltételek, melyeket Olaszországnak felkínálnak azért, hogy megrabolják száz év alatt elért minden történelmi eredményétől. Ezek a feltételek egyedül arra jök, hogy igazolják az olaszoknak végtelenségig való ellenállását minden emberi lehetőség határáig.”

FONTOS TUDNIVALÓK

Vigalmi adótételek új megállapítása. (9)

Pontos adatok a számlabélyegekre vonatkozólag. (5)

Hivatalos felhívás a cséplőgépek vezetőihez.

Hirdetmény az 1—100 kat. holkas birtokosok szántóföldjeinek javítására állami kölcsön engedélyezése tárgyában. (23)

Hirdetmény a szeszkészletek kötelező bejelentéséről.

Felhívás a munkaadókhoz, alkalmazotti kereseti adó ügyben.

A vágómárha és vágójuh forgalmának, levágásának és felhasználásának szabályozása.

TOKES FOTO
FENYKEPEZOGEPET VASAROL

térbe állítja a szociális gondoskodás kötelességét. Ez a gondolat a munkanélküliség esetére való biztosítás. Magyarország igen előrehaladott állapotban van szociális vonatkozásokban, de egynek a hiánya mutatkozik, az, hogy a munkásrétegek éppen munkanélküliség esetén nem találnak védelmet. Emlékezzünk vissza, hogy az elmúlt 25 esztendő alatt több periódus volt, amikor komoly társadalmi bajokat okozott a nagyarányú munkanélküliség. Tudjuk, hogy szükségmunkákkal, középítkezések fokozottabb véghezvitelével igyekeztek a bajon segíteni. Más országokban munkanélküli

segélyeket osztogattak, ez azonban egyrészt igen megterhelte az államháztartást, másrészt pedig csökkentette a munkakedvet, tehát ez a rendszer nem vált be. Az inségmunka pedig csak szükségmegoldás volt. — A szociális igazság nagy elve sokkal inkább a munkanélküliség esetére való biztosításban érvényesül, természetesen a munkaalkalmak nyújtása mellett.

A mai háborús gondok között talán nem lehet kívánni azonnali intézkedéseket e téren, igen helyénvaló volna azonban, ha az illetékesek és az érdekeltek már most intenzíven fog-

lalkoznának ezzel a gondolattal és a kérdés megoldásának előkészítésével.

Magyarországon, ahol kitűnően bevált a Nép- és Családvédelmi Alap, amellyel újat és magyar természetnek megfelelő alkotott a kormányzat és a törvényhozás, ahol a szociális gondoskodás épülete már áll, ennek betetőzése volna, ha megvalósulna a munkásrétegeknek olyan irányú biztosítása, hogy munkanélküliség esetére se kerüljenek nyomorba, hanem lelki és testi erejüket megtarthassák jobb időkre. Erdemes tehát ezzel az elgondolással idejében foglalkozni!

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Mint a „Messaggero“ jelenti, az angol lapoknak az az állítása, amely szerint Olaszországnak meg kell szűnnie, mint katonai nagyhatalomnak és területi, gazdasági és politikai megszorításnak kell alávetni, hogy lefegyverzett állapotban lehessen tartani, azt bizonyítja, hogy Anglia nem annyira a faszta-párt ellen, mint az olasz nép ellen küzd, mert ezeket a fenti intézkedéseket még olyan liberális kormány ellen is alkalmazná, amely kormányban fascisták nem lennének.

A BŰVÁRHAJÓ-HÁBORÚ

körül is sok szó esik mostanában. Mint a Német TI Newyorkból jelenti, az Egyesült Államok sajtója alaposan kihasználta a német bűvárhajók harci eredményeinek és elsüllyesztési adatainak csökkentését propagandacélokra. Az Egyesült Államok népe azonban minden igyekezete ellenére sem hisz az amerikai sajtó túlzott következtéseiben, mert ugyanakkor az eddigi hivatalos tagadásokkal ellentétben, most már nyíltan beismerik, hogy a szövetségesek az elmúlt évben összesen 13.6 millió bruttó regisztertonnát veszítettek. Ugyanakkor az Egyesült Államok hajógyáraitban legfeljebb 8 millió bruttó regisztertonnányi hajóteret építettek — mondja a jelentés.

Berlinben utalnak arra, hogy a brit-amerikai hajókaravánok légi biztosítása hatásosabbnak bizonyult, mint az eredeti egyszerű biztosítás, éppen ezért a német tengeralattjárókat átépítik és személyzetüket ismét kiképezik az új műszerek alkalmazására, melyeknek sikerük lesz az angolszász védelmi rendszabályaival szemben.

A KELETI HARCTÉRI HELYZETRŐL

A Nemzetközi Tájékoztató Iroda a következőket jelenti:

A szovjet az Ilmen-tó két partján vonuló arcvonal mentén pénteken erősebb felderítő tevékenységet fejtett ki és Leningrád környékén is élénk tüzési párbajra került sor. — Ezenkívül pénteken az egész keleti harctéren nyugalom volt. A légi erő is csak kisebb egységekkel támadta meg a szovjet hátsó összeköttetéseit, miután a kedvezőtlen időjárás a leg-

több arcvonalzakaszon akadályozta a bevetést.

A bolsevisták a különböző arcvonalzakaszon már több nap óta folytatott nagyszabású felderítési kísérleteiket immár átterjesztették Sztaraja Russza és Novgorod vidékére is. Ebből arra következtetnek, hogy a szovjet hadvezetés itt nyilván szükségesnek tartja számolni a német hadsereg támadó szándékaival annál is inkább, miután Moszkvában valószínűleg ismeretes, hogy német részről számottevő különleges erejű alakulatokat tartanak készletben, függetlenül attól, hogy a szovjet támadószándékokkal szemben megtették a szükséges elhárítási intézkedéseket.

LESZ-E NYÁRI NÉMET OFFENZÍVA

Világszerte, de különösen az ellenséges táborban nagy érdeklődéssel latolgatják azt a kérdést, vajon elkövetkezik-e az idén is szokásos nagy nyári offenzíva. Ha figyelembe vesszük a berlini hivatalos helyek nyilatkozatait és a keleti hadszíntérről szóló jelentéseket, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy elméletileg és gyakorlatilag megvan a lehetőség egy küszöbön álló nagyszabású akciónak. A német csapatok pihenőhelyeikről már mind vizs-

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

A keleti arcvonalon az egész nap különösebb harci vállalkozás nélkül telt el. A német hadsereg nehéz tüzésége megfigyelhetően kedvező eredménnyel lötte a leningrádi hadifrontosságú célpontokat.

A Földközi tenger fölött a német vadászok és a légi erők légvédelmi tüzésége 24 ellenséges repülőgépet lőtt le, köztük több négymotoros bombavetőt. Az ellenség pénteken

Olasz hadijelentés

Az olasz főhadiszállás közleménye:

Az ellenséges légi alakulatok bombákat vetettek a Salentino félsziget több helységére, továbbá Szicília és Szardínia néhány városára. A bombázás károkat okozott és áldozatokat követelt.

A tengely vadászalakulatai 24 repülőgépet lelőttek. Ezek közül 12 Liberátor-mintájú négymotoros bombázót Lecce és Grottaglia fölött lőttek le, míg több Sziciliától délre és nyugatra pusztult el. A légvédelmi ütegek Trapaniban négy, Olbiában pedig egy repülőgépet lőttek le. A Ioni tenger szigeteinek légvédelmi ütegei szintén

A szovjet isztában van a fenyegető veszedelemmel és éppen ez a magyarázata annak, hogy a front különböző szakaszain minduntalan súlyos áldozatokkal járó felderítő akciókat kezdeményez.

Végeredményben azonban Németország legközelebbi terveit illetően csak sejtésekre, kombinációkra vagyunk utalva. Annál bizonyos, hogy a német birodalom a totális mozgósítás révén, amely Európa anyagi forrásait és embertartalékait állította a tengely szolgálatába, elképzelhetetlenül nagy energiákat halmozott fel. Hol és mikor fog ez az irtózatossá erejű öklöl lecsapni, ez a kérdés joggal nyugtalanítja az ellenséges hadvezetéseket. Ez a bizonytalanság a legfőbb oka annak, hogy a szövetségesek nem mernek inváziós kísérletekbe kezdeni, mert tudják, hogy a német offenzíva kirobbanása esetén minden erejüket össze kell gyűjteni a támadás kivédéséhez.

A világsajtó az utóbbi időben gyakran felveti az a kérdést, hogy egyáltalán szükség van-e újabb német offenzívára. Sokan azon a nézeten vannak, hogy Németország eddigi nagy sikereinek birtokában lemondhat minden további offenzíváról és az Európa-vár megvédelmezésére rendezkedhetik be.

Német hadijelentés

összesen 30 repülőgépet veszített.

Az elmúlt éjszaka néhány ellenséges repülőgépet szállt a nyugat-német határvidék fölé. — A ledobott néhány bomba épületkárokat okozott.

Júniusban a Birodalom és a megszállt nyugati területek fölött a légi haderő és a haditengerészet 614 brit és északamerikai repülőgépet lőtt le, köztük 408 négymotoros bombavetőt. (MTI)

Olasz hadijelentés

lelőttek két repülőgépet. A légénység néhány tagját foglyul ejtették. Ezek ejtőernyővel ugrottak ki a lelőtt gépekből.

A főhadiszállás kiegészítő jelentése szerint az említett légitámadások áldozatainak száma a következő: Lecceben négy halott és 25 sebesült, Galatijában 15 halott és 15 sebesült, Grottaglióban 13 halott és 24 sebesült, Panorazio Salentinben (Brindisi) öt halott és hat sebesült, Castelvetranóban (Trapani) nyolc halott és 22 sebesült. Palermóban a július 2-án éjszaka végrehajtott légitámadás áldozatainak száma 32 halott és 68 sebesülte emelkedett. (MTI)

Megtörölés!

Tiltsák ki száz évre az angolokat Olaszországból javasolja Caselli szenátor.

Róma, július 3. Piola Caselli szenátor az Echi E. Commento c. folyóiratban javaslatot tesz közzé mely grandiózus alaposítással tolná meg az angol-amerikai hatalmaknak a világ kultúrája ellen elkövetett merényletét. Caselli szenátor olyan törvényt

követel, amely az angoloknak és amerikaloknak repülők által az európai kultúrákban véghezvitt szegénytelen pusztításai miatt a következő száz esztendőben megtiltana, hogy olasz földre lépjenek.

Sven Hedin nyilatkozata a Kölni-dóm bombázásáról

Köln, július 3. A Westdeutscher Beobachter szombati száma közli Sven Hedinnek azt az állás-

foglalását, amit a kölni dóm megrongálásával kapcsolatban a la stockholmi tudósítójához jut-

tatott el.

— Borzalmat tett volt ez. — írja Sven Hedin — és a civilizáció és a kultúra ellen követek el olyan tetteket, melynek az egész világot fel kell izgatnia érteimi szerzői ellen. A kölni dóm ellen elkövetett merényletet számtalan más, művészi szempontból értékes templom elpusztítása előzte meg. A brit repülők tehát nem állíthatják azt, hogy meg akarták kímélni a dómot, és egyáltalában nem védekezhetnek semmivel.

Az angol-amerikai légihaderő veszteségei

Berlin, július 3 (NST) Ez év első felében a brit-amerikai légierő hivatalos német adatok szerint 2507 repülőgépet veszített a nyugateurópai területek ellen végrehajtott támadásai során. Ezek az elvesztett gépek, amelyek lelovását teljesen pontosan megállapították, csaknem mind négymotoros bombázók voltak. Német katonai szakértők számításai szerint a repülőgépekkel együtt 17.000 ellenséges repülő veszett el, illetve került német hadifogságba. Legnagyobb részük a gépek romjai alatt lelte halálát és csak kevesen jutottak élve a földre.

Ezeket az adatokat német részről csak a teljesen biztos esetek alapján állították össze, de az ellenség tényleges veszteségei bizonyára jóval nagyobbak, tekintve, hogy a súlyosan megrongált gépek még elmenekültek ugyan a német megfigyelők szemei elől, de támaszpontjaikat rendszeresen nem érik el. Sok ilyen megrongált gép a tengerbe zuhan, vagy otthon kényeszerleszállás közben zúzódk szét. Az angolszász légierők tényleges vesztesége tehát az év első felében Nyugat-Európában közel 3000 gépre és 20.000 főnyi repülőszemélyzetre rug.

Enciklikát adott ki a pápa

Vatikánváros, július 3. (Stefani) Observatore Romano teljes egészében közli latin és olasz nyelven XII. Pius pápa püspökök szentelésének 25. évfordulója alkalmából kibocsátott enciklikát.

Az enciklika „Mistici corporis Christi” szavakkal kezdődik. A kibocsátás időpontja június 29., tehát Szent Péter és Pál apostolok ünnepe. Rövid bevezetőből, majd három fejezetből és egy befejező részből áll. Az első fejezet Szent Pál apostol szavainak magyarázatát tartalmazza, aki először vezette az anyaszentegyházat Mistici Corporis Christinek. A második rész a hívők Krisz-

tusban való és Krisztus általi egységéről szól.

A harmadik rész főpapi intelem azok ellen a téves tanítások ellen, melyek a hívők között Krisztus testének misztikumát illetően elterjedtek.

Az enciklika továbbá figyelemzeti a hívőket, hogy az Egyházat nemcsak szent elemeiben, hanem képviselőiben is tisztelni kell.

A pápa enciklikájának befejezésében felhívást intéz az összes keresztényekhez és Krisztus Szent Szívének segítségét kérve figyelemzeti a hívőket a Krisztus iránti kötelességre, mert Ő a Megváltó és a legfőbb Bíró.

Kállay miniszterelnök, Szinyei Merse Jenő és Antal István miniszter Nyíregyházán

Részvettek a Kormányzó arcké pének ünnepélyes leleplezésén

Nyíregyháza, július 3. Szabolcs vármegye törvényhatósága szombaton délelőtt rendkívüli közgyűlés keretében leplezte le Horthy Miklósnak, Magyarország kormányzójának arcképet.

Az ünnepségen megjelent Kállay Miklós miniszterelnök, Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter, Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter és Bárczay Ferenc titkos tanácsos, a MÉP pártvezérhelyettese.

A közgyűlést vitéz Jékey Ferenc főispán nyitotta meg. Meltatta Főmeltóságú Urunk áldásos, nemzetmentő tevékenységét. A közönség szünni nem akaró lelkesedéssel ünnepelte a Kormányzó Urat.

Utána dr Dudás Miklós hajdúdorogi görögkatolikus püspök mondott ünnepi beszédet. Hangoztatta, hogy a Kormányzó délcég, katonás alakja a verhetetlen ősi magyar erő beszédes kifejezése. Tölgy Ő az ezeréves magyar élet ősi talajából. Nyugodt méltósága keményen dacol minden pusztító viharral, szikla, amelyen megtörik minden ostromló hullám és amelyre támaszkodva egy egész nemzet hősiességével néz szembe a vésszel és magabiztos nyugalommal tekint a jövőbe. Kormányzónk nemcsak ősi katonai éretnyekben gazdag és államfői kiválósággal bővelkedik, hanem nemes tulajdonsággal is bősé-

sen megáldott egyéniség. Ebben is az ősmagyar tiszta megtetsülése, akinek minden megnyilatkozásában a lélek nemessége tükröződik és minden szavában a szeretet melege lüktel.

Az ünnepi beszéd alatt hullott le a lepel a Kormányzó Ur arcképéről. Az arckép Asztalos Gyula festőművész kintőn alkotása.

A diszkozyűlés vitéz Jékey Ferenc főispán zárószavaival ért véget.

A diszkozyűlés után Kállay Miklós miniszterelnök és kísérete az Ipartestület székházában a Magyar Élet Pártja szabolcs-vármegyei választmányi ülésén vett részt.

Az ülésen Kállay Miklós miniszterelnök és dr Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter szólaltak fel.

A miniszterelnök a délutáni órákban fogadta Ung vármegye és Ungvár város küldöttségét, amit dr Siménfalvy Árpád főispán és Illiczky Sándor kárpátaljai főtanácsadó vezetett. Fogadta ezenkívül a Vármegyei Jegyző Egyesület és a Keresztény iparosok Országos Szövetsége nyíregyházi csoportjának küldöttségét.

Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter a Szabolcs-vármegyei Törvényhatósági Iskolánküüli Népművelési Bizottság által Szatmár, Hajdú Bihar és Szabolcs vármegyék népművelői részére rendezett

**Czája
Cirkusz
jön!**

Külsővásártéren
július 7-én kezd
világvárosi nagy
attrakciós műsorát.

Meteor Mozgó műsora

Vasárnap d. e. 11. d. u. 3. 5. 7. órákor, hétfőn és kedden: 5 és 7 órákor — Csorós, Dayka Margit, Timár, magyar filmreprek!

„Szerelmi láz”

Szerződtől: Az utolsó menet Isgalmas filmjüdjönság.

Hungária Filmszínház

Vasárnap és hétfőn:

Halálos csók

Főszereplők: Karády Katalin, Nagy István, Somlay A. Előadások: vasárnap 3, 5 és 7-kor, hétfőn: 5 és 7 órákor.

Vígyszínház mozgó

Ma és holnap

a nagy Pager ciklus első filmje

Erdélyi kastély

Tasnády Fekete Mária, Mazay Mária, Cregus a többi főszerepben. Előadások: vasárnap 3, 5 és 7, hétfőn 5 és 7 órákor.

Apolló filmszínház

Előadások minden nap fél 4,

fél 6 és fél 8 órákor.

Péntár minden nap 11-től 1-ig

és félhárom órától,

Uray, Mészáros Ági, Maly, Maklary, Hajmássy és Pethes Sándor a főszerepben.

A 28-as.

A könnyed szerelmes komédiában

hatnapos előadóképző tanfolyam záróünnepségén vett részt.
Dr. Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter a szá-

bolesvármegyei társadalmi egyesületek vezető személyiségeit fogadta.

DEBRECZEN 8. OLDAL 1943. VII. 4.

Látogatás az ifjúvezetőképző táborban, ahol céltudatos komoly munka folyik

Illatos nyári szellő söpör végig az úton, amikor megérkezünk a Cserkészpark lombos fákkal díszített bejárata elé. Egy pillanatra megállunk a facsoportokkal, bokrokkal, tiszlásokkal tarkított kiképzési helyre pillantunk, ahonnan friss nótaszó és harsány vezényszavak szűrődnek felénk. Egyenruhás szakaszok jönnek fel. Fiatal parancsnokai vezetésével alaki gyakorlatokat végeznek.

A bejáratnál levante áll őrt. Ezüstszékkel díszített levante-sapkát visel, balkarján az L-betűbe forduló kettőskeresztet. A faragott kopjafából ácsolt kapun, amelyen nemzetiszínű zászlót lobogtat az enyhe nyári szél, csak szigorú igazoltatással jutunk át. Igazolványunk felmutatása után feszesen tisztelgés az őrs beenged a tábor területére, ahol színes kép tárul a belépő elé. Egyenruhás szakaszok pompás, kiigazodott s egyenes sorban állnak és a táborparancsnok utasításait figyelemmel hallgatják. Mindégük sátor letejtén háromszínű magyar zászlót lobogtat a szél s benn a sátrakban a Főméltóságú Úr arc-képe.

A táborparancsnok, Lavotta Emil parancsára a felsorakozott levante percek alatt elfoglalják kijelölt helyüket s megindul a foglalkozás forgószínpadszerűen. Amikor a táborparancsnok elvezet, egyszerre, tetszetősen megindul a forgószínpad s mind-egyik raj pompás rendben vonul a következő kiképzési helyre. Nagyon szép és kellemes hatást gyakorol az a látvány a szemlélőre. A kiképzési idők percre be vannak osztva s mindenütt pontoság, katonás fegyelem és fiatalos jókedv, lendület tapasztalható. Az egész kiképzési idő alatt teljes összhangban pereg a műsorszám.

Amint így folyik a munka, egyszerre csak váratlan hír röppen sajtóról sajtóra. Szemlélő kap a tábor s már meg is érkezett a hadtest levante parancsnoka kíséretével együtt. Mi is melléjük szegődünk s elkísérjük őket a szemlén. Sátorról sátorra, kiképzési helyről kiképzési helyre megy a hadtest levante parancsnoka és mindent alaposan, katonás szemmel figyel.

A látogatás alatt a foglalkozás az előírt módon tovább folyik. Egyik helyen a korszerű fegyverekről, másik helyen a térképismeretről, a hadiküldetéséről, a lökiképzésről, az alaki gyakorlatokról oktatják az ifjúvezetőket. Az elvégzett gyakorlatokat fegyelmellett magatartás, pompás együttlenség jellemzi. Ezeknek az ifjúvezetőknek már vérebé ment át az a tudat, hogy csak az lehet jó vezető, aki első az engedelmességében, a köleltségjeljesítésben is.

A látogatás után feszesen tisztelgnek a parancsnokok, Lavotta Emil, Frimmer Pál és Elekkes Pál a hadtest levante parancsnoka és kísérete előtt, majd visszatérnek szeretett fiaikhoz s egybegyűjtik őket és előadást tartanak nekik. Az ifjúvezetők nagy figyelemmel hallgatják az ifjúvezetőképző táborokról és a jövő évi munkáról szóló pontos adatokban körvonalazott elő-

adást. Kipirult, lelkes, fiatal arcok tekintenek az előadóra, aki azt fejtegeti, hogy milyen hatalmas munka áll az ifjúvezetők előtt, mennyi tudást, fáradságot, odaadást követel az a kiképző munka, amellyel sokszáz ifjúvezetőt kell a többmillió magyar leventék szolgálatába állítani.

Valóban az a munka, melyet az ifjúvezetők végeznek kemény és fárasztó s csak olyanok bírják, akik tudnak egy magasabb nemzeti eszmény érdekében áldozatot hozni. Kora reggel hat órakor van az ébresztés, majd utána reggel torna, ünnepélyes zászlófelvonás, megemlékezés a hősi halottakról és minden reggel egy-egy levante-törvény bővebb ismertetése. Reg-

geli után megkezdődik a foglalkozás s csak a déli szünet alatt tud pihenni a tábor résztvevője. Délután egészen félhétig csendes, komoly foglalkozás folyik, majd este jön a megérdemelt vacsora.

Vacsora után a Cserkészpark öreg fái között táborláz füstje kanyarog az ég felé. A tűzbe a virrasztás és örködés, a világitó és melegítő szeretet örök jelképebe kétszázötven fiatal arc tekint. Biztos, hogy magukban mindannyian fogadalmat tesznek ezen a csillagfényes, csodálatosan szép júliusi éjszakán, hogy úgy fogják teljesíteni kötelességüket, ahogy azt a magyar haza minden egyes fiától elvárja.

Időnk lejár s ahogy lassan indulunk tovább, a Cserkészpark csendben susogó lombos fái között felénk szűrődik a távoli nótaszó:

„Horthy Miklós, én is a tied vagyok...”

Rendelet az iparjogosítványok kiadásáról

A hivatalos lap vasárnapi száma közli az iparügyi miniszternek 33.800-1943. IPN. sz. rendeletéről amely az iparügyi miniszter, illetőleg a kereskedelmi és közlekedési miniszter ügykörébe tartozó iparok gyakorlásához szükséges iparjogosítványok kiadása tárgyában 1940 óta megjelent számos rendelet

hatályon kívül helyezésével az e tekintetben követendő eljárás egyes részleteibe foglalja. E mellett a rendelet az iparjogosítványok kiadását a jövőben csak olyan esetekben teszi lehetővé, amikor új iparoknak, vagy kereskedőnek a gazdasági életbe való bekapcsolását a közélet megkívánja.

Szeder János képviselő autóbalesete

Csongrád, július 3. Szeder János, a csongrádi választókerület országgyűlési képviselője gépkocsin kerületébe igyekezett. Útközben Lajosmizse községben hirtelen kocsija elé került a kerékpáron haladó Bujdosó Béla napszamos.

A képviselő, hogy a szerencsétlenséget elkerülje, a gépkoc-

csit az útmenti 3 méteres árok-
nak fordította. Szeder János szerencsére csak kisebb horzsolásokat szenvedett, a mellette ülő Czegényi Sámuel csongrádi ipartestületi elnök a homlokán és a térdén szenvedett zúzott sérüléseket. A gépkocsi alaposan megrongálódott. Bujdosó Bélának nem történt baja.

Felemelték a tartási hozzájárulást

A hivatalos legközelebbi száma közli a m. kir. miniszterium rendeltét, amely a bevonult ipari és kereskedelmi alkalmazottak tartottai részére járó tartási hozzájárulás felső határát az 1943 évi július hó 1 napjától kezdődő hatállyal a tisztviselők tekintetében 160, más alkalmazottak tekintetében pedig 110 pengőre emelte fel.

Felhívás a munkaadókhöz

alkalmazotti kereseti adó ügyben.
A 3610-1943. M. E. számú kormányrendelet az iparban, bányaszatban és kohászatban alkalmazottak, a 3640-1943. M. E. sz. rendelet, pedig egyéb foglalkozási ágakban alkalmazottak illetményeinek a felemelést elrendelve, — sok olyan illetményösszegeinél fogva nem eshetett alkalmazotti kereseti adóztatás alá. Mivel azonban az említett rendeletek végrehajtásával ügyszólván nem lesz olyan munkavállaló sem a mezőgazdaságban, sem az iparban, kereskedelemben, sem egyéb foglalkozási ágakban, akinek keresete (bőve stb.) a heti 20 pengőnél nem haladna meg az esetben is, ha az illető egy-egy napot hétet nem dolgozik végig s csak 2-3-4 napon át dolgozik is. — A legnyomatékosabban figyelmezteti a városi adóhivatal a munkaadókat, hogy minden, heti 20, illetve havi 80 pengőnél felüli keresetű bármely rendü rangú alkalmazottjukat — tekintet nélkül arra, hogy az alkalmazás állandó jellegű-e, vagy sem — a városi adóhivatal 23. sz. szobájába minden hó 25-ig 2 példányú illetményjegyzékkel feltöltve jelentsék be s egyidejűleg az alkalmazottak béréből levonható kereseti adót ér állami pótdótot a városi adópenztárhoz fizessék be. A napszamosok, sommások, rézesek vagy akkord munkások is bejelentendők, illetve adójuk átalanóztatása a városi adóhivatalnál ingyen kapható úrlapon kérhető.

A városi adóhivatal a munkaadókat közegeivel állandóan ellenőriztetni a helyszínen s a mulasztó munkaadók ellen a legszigorúbb eljárást indítja meg. — Városi Adóhivatal

A Magyar Nemzeti Bank heti jelentése

A Magyar Nemzeti Bank bankjegyforgalma a június 30-iki kimutatás szerint a június 23-iki kimutatással szemben, 3.200,8 millióra emelkedett.

A váltópénzkészlet 0,9 millió pengővel 16,8 millió pengőre csökkent. A külföldi való fizetési forgalom céljára az alapszabályok értelmében nyújtott hitellek tétele 34,5 millió pengővel 652, millió pengőre növekedett. A gőrkövetelések állománya 101,1 millió pengővel 453,9 millió pengőre apadt.

— A városi gazdasági bizottság ma délelőtt 11 órakor ülést tart, melyen a hortobágyi számadó páslorok fizetésének megállapítását tárgyalják.

— Felemelik a MÁV teherfuvarozási díjait. Július 1-től kezdődő hatállyal a podgyász- és kutyafuvarozási díjakat 50 százalékkal, az expresszaru fuvarozási díjakat 40 százalékkal, a gyors- és teherforgalomban érvényes díjtételeket is segélydíjakat általában 25 százalékkal emelték fel. Az emelés nem érinti a tejrre, a tűzfára, vasércre és útépitő kövekre fennálló díjkezdményeket, ezeket az árakat feljebb továbbra is változatlan díjtételekkel fuvarozzák.

A cementárúk új felára. A közlekedési miniszter a Magyar Cementárugyártók és Műköpárosok Egyesülete kérelmére a cementárúkra vonatkozó eddigi 23 százalékos szakmai felárat 30 százalékra emelte fel.

* Bélés, újabbélés, szabóvatta szabóiparosoknak. Balla Balázs, Svelts-művelő.

Kinevezések a Pénzügnél és a Dohányjövédéknél

A Kormányzó Ur a m. kir. pénzügyminiszter előterjesztésére a pénzügyi számvevőszéki tisztviselők egyesített létszámában Kulcsár Sándor debreceni pénzügyi számvevőszéki I. o. főtanácsosi címmel és jelleggel felruházott pénzügyi számvevőszéki II. o. főtanácsost, pénzügyi számvevőszéki I. o. főtanácsossá kinevezte.

A pénzügyi tisztviselők lét. számában vitéz Papp Albert debreceni pénzügyi I. o. felügyelőnek, a pénzügyi főfelügyelői címet.

Pócs József hajdúböszörményi pénzügyi biztosnak a pénzügyi főfelügyelői címet és jelleggel adományozta.

A m. kir. pénzügyminiszter dr. Miskolczy László debreceni pü. fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá.

Dr. Jung Adam derecskei pénzügyi fogalmazó gyakornokot pü. fogalmazóvá.

Továbbá Pálffy Sándor II. h. böszörményi és Soltész Károly

hajdúszoboszlói adóhivatali gyakornokokat állampénztári II. o. tisztte. Jakab Ottó debreceni lakost, a debreceni, Bauer Lajos debreceni adóhivatali kisegítő munkaerőt a debreceni pénzügyigazgatóság adóhivatali gyakornokká kinevezte.

A m. kir. dohányjövédéki központi igazgató dr. Liget László debreceni dohányjövédéki tisztet főtisztte. Czifra Jenő debreceni dohányjövédéki tisztet a X. fizetési osztályba I. o. tisztte. Gulyás József debreceni dohányjövédéki gyakornokot II. o. tisztte nevezte ki. A m. kir. pénzügyminiszter Csorba György debreceni adóhivatali gyakornokot formalmi adóhivatali II. o. tisztte. Dettrich József debreceni pénzügyi II. o. felügyelői címmel felruházott főbiztos II. o. felügyelővé, Mikos Ilona debreceni pénzügyi díjokot ideiglenes minőségű pénzügyi kezelővé nevezte ki.

Közérdekű levél

Tegnap életbeléptek Debrecenben is a magasabb húsárak Most aligha az került kimérésre, — amiért a gazdáknak magasabb árat fizettek. E héten hétfőn a város közönségének két heti élémére való marhát adtak át a Hortobágy közlegelőn a régi áron és most másfélszeresre emelt hús áron kerül — ügylátszik ezen mennyiség kimérésre, legalább arra vall, hogy a tegnap levágott alacsony áron átvett 120 sertésből sem került semmi az üzletekbe a hentesek szerint. Az volna a kívánság, hogy vagy a gazdáknak fizessék utána a régi és az új ár közötti különbözetet, vagy pedig a közönségnek a régi áron mérjék ki az olcsón vásárolt állatok húsát.

Egy civis gazda.
—00000—

NAGY MŰVÉSZI ESEMÉNY színhelye lesz a Csokonai-színház július 10-én este, 11-én délután és este. Dario Niccodemi „Tacsók” című remek vígjátékában a budapesti Nemzeti Kamaraszínház teljes együttesét hozza Unger direktor két napos debreceni vendégjátékra. Mészáros Ági, a debreceni származású művésznő, Könyves Tóth Erzsé, aki éveken át volt a Csokonai-színház drámai hősnője és a debreceni közönség ünnepe kedvence, Pethes Sándor, a remek humorú filmszínész, Kovács Károly, Eöry Kálmán, Apáthy Imre, Tassy András, Kosztolányi Broniszláv játsszák a darab szerepeit. A debreceni közönségnek rendkívüli élményt jelentő előadáshoz lesz része.

A DEBRECENI SZÍNTARSULAT nagy sikerrel járta Egerben a „Vén diófa” című operettet. A héten előadásra kerül Unger István felleptével a „Leányvásár” című Jacobi operett és az „Ártatlan vagyok” című vígjáték.

UNGER ISTVÁN direktor kérelmet nyújtott be illetékes helyen, hogy a budapesti Operaház együttese a jövő idényben is szerepelhessen Debrecenben öt-hat operaelőadásra. Az operaházi tagok illymódon vidéken egyedül Debrecenben fognak fellépni. Szeged Koltosvár példájára önálló operagyűjtést szeretne szervezni.

Tánciskolák

* Schaff tánciskolájában a Koronában minden vasárnap délután 5 óráig áll az éjszaka. Tágas, magas, szellős terem.

Ingtatlanforgalom

Mogyoróssy Gyulánétól vette fél rész ingatlant, dr. Gátos Sándor 5200 pengőért.
Szabó István és társától vette a házat Bajnok István 40 ezer pengőért.
Verebely Margittól vette a Bethlen u. 21. számú ház felerészét Dienes József 40 ezer pengőért.
Szontagh Károlytól vette a Budai Ézsaiás utcában 396 négyzetméter + 452 négyzetméter területű ingatlant a rajta levő házzal 30 ezer pengőért, Kutassy Istvánnak.

Döntőig érkezett el a DEAC teniszversenye

Szombaton egész nap szép küzdelmekkel folyt a DEAC országos teniszversenye a nagyerdő sporttelepen. A szombati eredmények egybeként a következők:
Férfi egyes: Páncsi—Péter 6:2, 6:0. Mayer—Pázmány 6:0, 6:1. Kiss—Kovács 6:1, 5:7, 6:1. Asbóth—Pál 6:3, 6:2. Elődöntők: Páncsi—Mayer 6:4, 6:2. Asbóth—Kiss 6:4, 6:0. A döntőbe tehát Asbóth és Páncsi jutott.
Női egyes: Jusits—Ermőházi 6:2, 6:4. Florian—Dárkó 6:0, 6:0.
Férfi páros: Páncsi, Kiss—Nyári, Péter 2:6, 6:2, 6:4.
Női egyes kizárásos: Gombos—Körösvölgyi 7:5, 6:1.
Füti egyes elődöntők: Zeak—Cziczal 6:2, 6:1. Hager—Fodor 6:4, 6:2.
Férfi egyes kizárásos: Camor dr.—Kisfaludi 6:2, 12:10. Hager—Kanta 7:5, 1:6, 6:0. Nyári—Berényi 6:1, 6:0.
A mérkőzések vasárnap reggel kilenc óráig kezdve egész nap folytatódnak. A döntőre a délutáni órákban kerül sor.

A 42-es bizottság ülést tart

A 42 tagú országos bizottság július 7-én, szerdán délelőtt 11 órakor a képviselőház miniszter elnöki tanácstermében ül össze.

Tárgy: A miniszterium rendelete a mesterséges édesítőszer engedélytelésének újabb megállapításáról (utólagos bejelentés).

2. A miniszterium rendelete a termelők által házi fogyasztásra előállított szesz (pálinka) után fizetendő mérsékelt egyedűrségi árkülönbözlet megállapítása s szabad forgalomba került szesz után az egyedűrségi árkülönbözlet fizetéséről (utólagos bejelentés).

3. A miniszterium rendelete a dohányültetvényekben jégverés által okozott károk megtérítésére szolgáló alapok létesítéséről.
4. A 42 tagú országos bizottság jelentése 1942 december 21. napjától 1943 július 3-ig terjedő idő alatt kifejtett működéséről.

— Sok ezer pengő értékű nyúl-farmot tett tönkre két vadász-kutya Sárváron. Kecskeméthy István ny. főjegyző angoranyulait tépte szét a szomszédja két vadász-kutyája. A kutyák aláasták a nyulak ólját, átrágták a deszkajalát és valóságos szétmárcangolták a sok angoranyulát.

Strandtáskát, kiegészítést hozott anyagból is készíti Textiltfeldolgozó Batthyányi-u. 1.

Pontos adatok a számlabélyegekre vonatkozólag

A számlabélyegek lerovása megváltozott. A Budapesti Közlöny közölte azt a miniszterelnöki rendeletet, amely az állandó összegű illeteket új szabályozta. Ezután a számlákon feltüntetett főösszeg és nem a számla egyenlege (folyószámlánál) után kell leróni a bélyegilletéket.

A számlákon 50 pengő aluli végösszeg után a számlabélyeg öt fillér, 50 pengő vagy ennél több összeg után 100 pengő alul 10 fillér, 100—200 pengő alulig 20 fillér, 200—500 pengő alulig 50 fillér, 500—1000 pengő alulig 1 pengő. Minden megkezdett 1000 pengő után további egy pengős bélyeg ragasztandó a számlára, tehát az 1001 pengős számlára 2 pengős bélyeg jár.

Tekintet nélkül a számla mértékére állapította meg az új rendelet az illeteket, vagyis most már nem ivenként és ivnagyságonként kell leróni a bélyeg, hanem kizárólag a számla összegét kell a fenti kulcs szerint figyelembe venni. Eddig ugyanis ivenként történt a bélyeg lerovása.

Fontos intézkedése a rendeletnek, hogy a kiskereskedő és kisiparos által a fogyasztó részére kiadott havi bevásárlási könyvbe is kell egy pengős bélyeg ragasztani. Egy pengős a bélyeg, ha a lapok összes terjedelme 5000 négyzetcentiméter-

nél nem nagyobb. A terület kiszámításánál azonban vigyázni kell, mert a könyv lapjának csak egyik oldalát kell figyelembe venni, nem mindkét oldallapot. A kiszámítás pedig úgy történik, hogy a könyv hosszabbik oldalának centiméter mennyiségét megszorozzuk a kisebb oldalával, így jön ki négyzetcentiméterben a lap területe és ezt most még annyiszor kell venni, ahány lap van a könyvben. — Abban az esetben, ha az összes lapok területe 5000 négyzetcentiméternél nagyobb, akkor minden megkezdett 2500 négyzetcentiméter után még 50 fillért kell a könyv első lapjára felragasztani.

Ha ez a bélyeg hiányzik, akkor ezért mind a könyv kiállítóját, mind pedig a vásárlót felelőssé teszik és megbüntetik. Ha azonban a vevő a bélyegtelen könyvet az átvételtől számított 30 napon belül bemutatja az adóhatóságnak meglelevezés végett, akkor a vevő mentesül a büntetés és a bélyeglerovás alól, akkor csak a kereskedőt és iparost büntetik meg. A kereskedők és iparosok tehát saját érdekében feltétlenül ragasszák be a bélyeg, melynek költségét a vevőre átháríthatják. A számlailleteket átalányösszegben is lehetséges lesz fizetni, de erre még nem jött ki rendelet.

Egyre emelkedik Debrecenben a lóhúsfogyasztás

Lóhúst adnak el, mint marhahúst a zugpíacon

Debrecenben a békében nem volt lóhúsmészárszék és ha kísérletképpen megnyit egy-egy, hamarosan becsukott a vevők hiánya miatt. A debreceni közönség nem fanyalodott a lóhústra és csak a háborús idő — már az első világháborús időket is értve — kényszerítette rá a szegényebb rétegre a lóhúst. — A lóhúsfogyasztás Debrecenben most már annyira terjedt, hogy több lóhúsmészárszék is van. A lóhús kapós lett és bizony előfordul, hogy a lóhúsmészárszék is üres, de nem azért, mert nem lenne vevő, hanem azért, mert nincs lóhús. Egyik nagyobb belvárosi lóhúsmészárszék aajtájára a tulajdonos kiírta, hogy csak a jövő héten nyitja ki üzletét, mert akkor lesz hús. Érthető, hogy az állatvásárokon már keresik a levágásra alkalmas lovakat s a debreceni vágóhídon egyre emelkedik a levágásra szállított lovakról készült kimutatások száma.

A lóhús a fekete piacra is bevonult már, de nem azok az okok vitték a fekete piacra, mint a fontos élelmiszerek nagyrészt, hanem tisztán csak gonosz kapzsiság, a minél többet nyerni akarás a másik embertárs kiméletlen becsapása révén való pénzszerzés.

A közönség, mint ismeretes, gyakran nem jut hozzá marhahúshoz, borjúhúshoz és sertéshúshoz. Ezt használják ki és elindították a fekete piacra a lóhúst. Nem mint lóhúst árusítják, mert az már mégis sok lenne, ha a lóhús is a fekete piacra vonul be, hanem a lóhúst, mint vidéki marhahúst fekete áron adják kosárból a fejkendős nénikék.

— Finom jó marhahúson van eladó — nyitja be az egyik házba az ajtót egy ilyen árus. — A mi falunkban több marhát vágtak le és ott nem kell a sok hús, disznót ölt ott minden ember.

Szép nagy darab húst emel a kosárból, szép fehér kendő-

vel letakarva. Szép volt a hús tagadhatatlanul, igen szép piros és ami fő, nem volt benne semmi csont. Megtörtént a vásár az eladó és vevő meglelevedésére. A kosaras néni sietve távozott és ez volt a szerencséje, mert alighogy kilépett az ajtón, megjött a bejárónó a piacról. Mutatták neki a sikerült vásár szép eredményét. A bejárónó nézi a húst, csóválja a fejét: — Nem jó vásár volt ez nagyságos asszony — mondja — olyan marha ez, hogy nyertene szegény, ha tudná. Lóhús ez, tessék csak elhinni, néhanapján én is szoktam vásárolni a lóhúsmészárszékben.

Így vonult be az emberek családságából a néhai paripa a fekete piacra, mint „finom csont nélküli marha”.

Ma avatják fel a Katolikus Népszövetség debreceni szervezetének új otthonát

A Katolikus Népszövetség debreceni »Szent László» szervezete ma délután 4 órai kezdettel otthonavató ünnepélyt rendez a Homokkertben, Bujdosó-u. 1. szám alatti átalakított új otthonában.

A debreceni szervezet már het év óta folytat eredményes munkát, ma már 360-on felül van tagjainak száma. Új helyiséget a tagok adozatkészségéből két évvel ezelőtt vette 20.000 pengőért, a háborús nehezségek miatt az átalakítási munkálatok most értek azonban csak véget. Az új otthon valóban alkalmas egy virágzó köri életnek falai közé való kialakulására: az otthonnak egy tizenöt méter hosszú díszterme van, színpaddal, van még egy terme, amely hasonló nagyságú s kártyaszobának használható. Az otthon tágas udvarának lombos fái alatt nyáron hűsülhetnek a tagok. Szórakoztatásukat egy kuglizó is szolgálja, mely fedett lével, telen is használható. Az otthon kiegészíti a vendéglő.

Szemes Sándor MAV tiszt, elnök és Malyás Lajos ny. MAV székfőnök, titkár munkái uvo-

DEBRECZEN 5. OLDAL

1943. VII. 4.

már alakult át ily szépen az otthon, amelynek megszerzésében dr. Lindenberger János nagyprepostnak volt debreceni plébánosnak és dr. Rassovszky Kálmán piarista tanárnak, volt debreceni igazgatóhelyettesnek vannak hervadhatatlan érdemei. Mindkettőjüket örökös dísztagvá választotta a debreceni szervezet s díszokleveleket a mai ünnepélyes otthonavatóson adják át dr. Lindenberger Jánosnak és dr. Rassovszky Kálmán-

Dr. Rappensberger Tivadart Szekszárdra OTI h. igazgatóvá nevezték ki

Dr. Rappensberger Tivadart, debreceni OTI titkárát július elsejei hatállyal Szekszárdra az ottani OTI kerületi pénztár helyettes igazgatójává neveztek ki.

Dr. Rappensberger Tivadart debreceni származású, itt végezte tanulmányait és bár áthelyezése előléptetészámba megy, nehezen válik meg Debrecenről, ahova szülői és rokoni kapcsolatok, széles baráti kör fűzi. Az idő rövidsége miatt ezúton mond búcsút és köszön el jó ismerőseitől, barátaitól, azzal a reménnyel, hogy idővel visszatérhet Debrecenbe.

Dr. Rappensberger Tivadart egyik legkiválóbb föltisztviselője volt a debreceni OTI kerületi pénztárnak, kiváló munkakész, sége felettesi bizalmát, tapintatos modora az OTI tagok biztositoltá számára. Távozását valóban sokan sajnálattal látják, viszont előlépése ösztönös örömet kelt.

Az ipari munkavállalók béremelése

Az Ipartestület elnöksége értesíti az ipari munkaadókat és munkavállalókat, hogy a tolyó évi július 1-től életbe léptetett munkabéremelésekre vonatkozó rendelet bizottsági letárgyalása most van folyamatban azon célból, hogy miként állapítandó meg helyesen egyes foglalkozási ágban a munkavállalók alapbére oly módon, hogy emiatt tévedések és reklamációk ne álljanak elő.

A munkabéreléseket feltételeken történnek a régi alapon, azonban azzal a kötelezettséggel, hogy az alapterek helyes megállapítása után járó különbözetet a legközelebbi befizetéskor kötelesek lesz minden munkaadó pótlólag a munkavállalóinak kifizetni. Elnökség.

A debreceni vendéglősök szünnepja

Helyőn tartanak zárva: Páll sorozó, Rác Jenő »Rózsabokor«, Orosz László, Tóth Árpád u. 26, Kozma Sándor »Korona« étterme, Süli Géza színházi bodegája Habina Vince, Cegléd utca, Suba István, Hid utca. Kedden tartják szünnepjukat: Tatár Antal, Wesselenyi utca. Szerdán: a Gambrius étterem. Csütörtökön: Tóth Imre a vágóhídnál és Vilás Ferenc, Monostorpályi úton. Pénteken: Lukács József, Tóth Árpád utca, Halász Bernát, Magoss György tér, Gömöriné »Otthon« sorozója, Sas utca, Schaff Kálmán, Csapó utca, Szakács Józsefné, Petőfi tér, Bernardin »Kis Pipa«, Csapó László, István-út. Szombaton: Breier József »Kis Hungária«, Berger Hermanné, Hunyadi utca. Vasárnap: Arany Pál, Vendég utca, Kovács Lajos, Erzsébet utca, Goldstein Arnold »Eden« étterem.

Elegáns szalongszerviz

Eladó Megtekinthető: Piac-u. 34.
(Házia. Ugy. címen.)

Egy magában
vagy tejjel keverve
kitűnő!

LEXIKON, 1943

Anyagsere. A Haz Asszonya elcsere! egy félkilo rizskását egy negyedkilo szappanért. Ez olyan anyagsere, amely teljesen törvényes és veszélytelen. Nem lehet belőle anyagserevizsgálat.

Búrá. Valaki, akivel valaha egy osztályba jártunk, vagy együtt szolgáltunk a katonaságnál. Ennélfogva most eljön, felolvassa a fia verseit és elszív a féltve őrzött tíz darab Nikotex-Symphoniamankból kilencet.

Csillag. Valami, ami ma is pontosan ugyanazt az életet éli, amit valaha folytatott, békében. Este épp úgy ragyog és a földtől épp olyan messze van. Könyvű neki.

Disznó. Ez ma olyasmí, mint valaha a törvénytelen gyerek volt. Kitűnő családok neveltetik titokban, vidéken és létezését ismerőseik előtt gondosan eltitkolják.

Egerfegő. Teljesen értelmetlen, békebeli szerkezet. Valaha állítólag szalonját, meg díobélet tettek beie hogy odacsalogassák az egeret. Ma ezeket a drága körömfaladékokat — nagyon helyesen — a család eszi meg és azt mondja: inkább soha ne lássak egeret.

Fátyol. Textilanyag, amit a nők mostanában azért tűzködnének olyan nagy tömegben a kálapjukra, mert különben olyan kicsi lenne, hogy talán el se tudná vinni a szél.

Gondolat. Petőfit valaha egy gondolat bántotta. A mai költők legnagyobb részét egy gondolat se bántja.

Hivatal. Helyiség, amelynek több szobája van és egy előszobája. A szobák nagyok, az előszoba kicsi. Ennélfogva a szobákban legfeljebb egy vagy két ember ül, de az előszobában legalább tizenöt.

Idézőjel. Az embert megidézük az adóhivatalba. Ez ez rossz jel.

Jevény. Az emberek ezt ma gomblyukban viselik, virág helyett. A virágnak sokkal jobb szaga volt.

Kalauz. Modern mitológiai csodalény. Olyasvalami, mint valaha, békében a sziren volt. Felül női feje van és alul terti-nadrágja.

Latin. Ez úgynevezett holt nyelv. Elkeseredett középiskolai tanulók szerint nem az a baja, hogy ma mar halott, hanem az, hogy annakidején megszületett.

Mohamed kepersője. Ez valaha nagy csoda volt, mert motor nélkül lebegett és es földközött. Ma mar tudjuk, hogy ez nem csoda, hanem vitorlázó repülőgép.

Nagy mama. Hölgy a valasz úton. Nem tudja: illik-e meg neki a platinaszoke haj, vagy fessze inkább diszkrét vörösre és szabad-e még neki swinget tancolni, vagy inkább már csak bridzsezzen?

Nyakatekert. Húsz éves fiú, aki mellett csinos lány megy el az utcán.

Papagály. Nem érti ugyan, hogy mit hallott, de mindenestre utána mondja. Ő az állatok között a rémhírterjesztő.

Rémkép. Fotografus csinálja az emberről, igazolványra, huszonnyolc óra alatt.

Sajtkukac. Ritka állatfaj. Nem a kukac ritka, hanem a sajt.

Vadászkolbász. Vékony, száraz kőkemény hentesaru. Nem tudom: miért vadász és még kevébbe tudom: miért kolbász?

Zágon István.

Gyapju szövettől

elegáns öltönyt!

Fekete szabómestertől

Csapó-utca 90. Szolid áron.

Szakrendszert a népiskolákba!

Szabó Károly igazgató, népiskolai előadó a népiskola egyik leg-
égetőbb problémájáról

A tanítók túlterheléséről sok szó esik. A túlterhelés alatt rend szerint a tanításon kívül végzett munkát értik, melyek nem egyszer annyira igénybe veszik a tanítót, hogy a rendes munkáját csak a legnagyobb erőfeszítéssel képes elvégezni. Pedig ez a mindennapi munka sem könnyű. Sok türelmet, lelkesedést, szeretetet kíván. És sokoldalú tudást.

Az elemi iskolai tanítás problémáiról beszélgettünk Szabó Károly igazgató, iskolaszéki előadóval. Régi, kedves témájáról, a szakosításról jön fel a szó, melynek szükségességét ő már évek óta hangoztatja.

— A tanítóól nagyon sokat kívánnak — mondja. Mindenhez értenie kell, polihistornak kell lennie. A művészetek, s a tudományok minden ágában otthonos legyen, egyforma biztonsággal tanítson a számtantól a történelmig, zenéig, tornáig mindent. Hogy ezt megtehesse, tökéletes embernek kellene lennie. De természetesen a tanító is előnyben részesíti, jobban szereti az egyik tanítványát, mint a másikat. A kedvenc tantárgyaiban magától értetődően nagyobb eredményt is ér el. Akármilyen lelkismeretesen dolgozik is, lehetetlen tőle azt kívánni, hogy mindenben kiváló legyen. A tanítási eredménynek pedig mindenképpen annak kell lennie. Éppen ezért nagyon fontos lenne, hogy a népiskolákba is bevezessék a szakrendszert. Végeken egyelőre nem lehet szó erről. Sok helyen egyetlen tanító van, s neki kell nemcsak minden tantárgyat, de minden osztályt tanítania. Nagy városban, így Debrecenben is más a helyzet. A debreceni református tanítótestületnek 98 tagja van. Itt meglehetősen valószínű a szakrendszert. Minden tanító azt a tárgyat, azokat a tárgyakat választja, amikhez a legnagyobb kedve van, amikhez a legjobban ért.

— Egyelőre a művészeti tárgyak szakosításáról lehet szó, mert ezek azok, melyeknek tökéletes átadása készségét igazán nem lehet mindenkitől megkövetelni. Az egyik tanító például kiváló zenész, de nem ért a rajzolásához. A másik nagyszerű tornász, de a kézimunkához nincs tehetsége. Ha kénytelen mégis mindent elvállalni — mint ahogy kénytelen — akkor rengeteg fáradságába kerül, míg megszerzi a szükséges gyakorlatot, de még akkor sem lehet olyan biztos a dolgában, mint a másik, akinek játékos könnyedséggel megy az illető tárgy tanítása. A tudományok sem egyformán kedvesek mindenki előtt. Van, aki elsősorban számtanista, fizikus, kémikus nyelvész, míg a másik inkább a földrajzhoz, történelemhez vonzódik. Milyen jó lenne, ha senkinek sem kellene kényszerű munkát végeznie.

— Fokozottabban áll fenn a szakosítás szükségessége azóta, mióta nyolc osztályúvá bővült a népiskola. A felsőbb osztályokban egész komoly közölni valók vannak, melyekre a tanítónak is elő kell készülnie. Ha jó munkát akar végezni, ugyancsak utána kell néznie az eseményeknek, s a történelmi évszámoktól a szikra-induktor működéséig mindent tudnia kell.

— A szakosításnak célja azonban főként nem az, hogy a tanító munkáját megkönnyítse, hanem elsősorban jobb tanítási eredmény elérése. Egészen biztos, hogy szaktudással és nagy kedvvel egészen másként bánik a tanító az anyaggal. Ugy meg tudja eleveníteni az egyes tárgyakat, hogy a gyermek kedvet érez hozzá és amihez kedve van, azt sokkal hamarabb és könnyebben meg is tudja tanulni. A szülőkre is megnyugtató hatással lenne, ha éreznék, hogy a gyermek minden órában a legkiválóbb módon van foglalkoztatva. Nagyobb tér nyílna arra is, hogy a

gyermek egyéni képességei, hajlamai felszínre kerüljenek.

— Mindezeket szem előtt tartva vettem fel a kérdést pár évvel ezelőtt az egyik választmányi ülésen. Azóta állandóan felszínem tartom s hiszem, hogy az eredmény nem marad el.

— Vegyük figyelembe azt is, hogy a népiskola felsőbb osztályai nem csak azonosak — kivéve az idegen nyelveket — a gimnázium alsó osztályaival és a polgári iskolával. Ha összehasonlítást teszünk, azonnal látjuk, mennyivel kényelmesebb dolgok gimnáziumi, vagy polgári iskolai tanárnak lenni, mint népiskolai tanítónak. A népiskolai tanítónak — főként a felsőbb osztályokban — tagadhatatlanul sokkal több munkájuk van, s anyagi javadalmuk mégis kevesebb, mint a középiskolai tanároknak.

— Természetesen egyelőre nem lehet mindent megvalósítani és akadályok is vannak. Fő akadály, hogy az államsegélyt csak abban az esetben biztosítják a tanítóknak, ha önálló osztályuk van. Ha pedig szakrendszer len-

ne, egyes tanítók osztály nélkül maradnának. De ez sem döntő akadály. Miért ne vezethetnők be a népiskolába is az osztályfői rendszert, mint a középiskolába?

— Legközelebb arról van szó, hogy egyelőre a művészeti tárgyakat tanítanak azok, akik ehhez kedvet éreznek. Az ő osztályaikban a többi tárgyat persze a többi kartárs tanítaná. Legjobb lenne intézményesen rendezni a dolgot. — De addig is meglehetősen valószínű a szakrendszert, ha másként nem, az egyes körzeteken belül.

— Mikor kerülne erre sor? — En a magam részéről mindent megteszek, hogy minél előbb kialakuljon a jobb helyzet. Kartársalm közül is nagyon sokan vannak, akik a legnagyobb lelkesedéssel csatlakoznak hozzám és sürgetik a szakosítást. Mások viszont — mint minden újtástól — idegenkednek tőle. Bizom azonban a terv sikerében és hiszem, hogy megvalósítása áldás lenne a népiskolákra, gyermekekre és tanítókra egyaránt. Fellendülne a népközlési tanítás ügye és alaposabban felkészült, szelemből és gyakorlati tudással még tökéletesebben ellátott gyermekeket indíthatnánk el a magyar életbe.

A ragyogó magyar mult dicső emlékeit tártják fel a sikeres esztergomi ásatások

Az árpád-házi királyok hatalmas palotájának romjai sok törté-
nelmi és művészeti értékű

A Magyar Vidéki Sajtókiadó-sító budapesti munkatársának jelentése szerint az esztergomi várhegyen, a hatalmas kupolás dóm mellett húzódnak el a nemrég feltárt bástyafal oldalában a régies ízléssel renovált románkori épületek, az árpád-házi királyok és fejedelmek egykori palotája. Nemrégiben tárták fel teljesen a magyar multnak ezt a rendkívül fontos és régészeti, történelmi szempontból egyaránt becses tárgyi emléket. A magyar középkor legfényesebb emlékeiről beszélnek e kövek, amelyek a török hódoltság örökös háborúinak idején elődítések, földcsánkó közé lütek el.

A vár maga, vagyis fellegrára IV. Béla király idejében készült el teljesen. A Várhegy tetejét körülvevő falakat és tornyokat a második honalapító és újjáépítő királyunk építette fel egykor végleges formájában. Amikor a törökök 1543-ban elfoglalták Esztergomot, a Várhegy déli lejtőjén bástyatornyot, a Kis-Duna déli végén pedig sokszögű bástyát emeltek. Ma a fellegrárra még a nagyobb fele látható a déli felhő toronnyal és az északi csonka toronnyal. A török időkben nagy harcokat vívtak a magyarok Magyarországon első főpapjának székhelyét jelentő várért. A véres küzdelmekben a vár talai alatt halt hősi halált Balassa Bálint, az első magyar lírikus is. A 18. század vége felé és a 19. század elején Barkóczy és Rudnay primások nagyszabású munkálatokat kezdtek a rommá vált Várhegyen. A hely tetejét egyeneslées sikká és az egyik oldalát cnyhe lejtővé változtatták, hogy a dómot, Magyarország legnagyobb btplomáit felépíthessék. A hegynek csak a délnyugati részén maradt meg az eredeti talajszint. Ahonnan tehát a földet elhordták, ott a magasabban fekvő épületek, erődítmények teljesen eltűntek, még az alapoknak is nyomavesztett. A régészeti kutatás tehát elsősorban azt állapította meg, hogy hol maradtak aránylag épségben a hegynek esetleg leleteket őrző részei.

Ezek a területeken kezdtek azután meg a munkát. Tudták azt is, hogy a hegyen épült várkastélyokat a 16. századtól kezdve (amikortól kezdve másfél évszázadig Magyarország hadszínteré változott) úgy alakították át ellenállóképes várakká, hogy a legmagasabb részeket lebontották, a kastély alsó helyiségeiből kazamatákat csináltak, a középrészeket pedig feltöltötték földdel. Kiderült, hogy így „korszerűsítették“ az akkori fogalmak szerint az esztergomi palotát is, a magyar királyok és esztergomi érsekek egykori lakóhelyét. Nyilvánvaló, hogy így történt az átalakítás, mert az előkerült épületekből mindenütt hiányzik a második emelet. Az első emelet boltzalai is beszakadtak, de a falak álltak még a földtakaró alatt.

A déli bástyán kezdtek meg a fellárást. Itt került elő a királyi torony, vagyis a királyi szűkebb családi lakása. Eredeti magassága a 24 métert is meghaladta. Most persze csak 13 méter magas, mert a hatszobás második emeletet a 16. században lebontották. Közvetlen a toronyhoz kapcsolódik egy 13x7 méteres román kápolna és földszinten két szoba. A feltárt épületek architektúrája román ízlésű. A 12. század második feléből való, tehát IV. Béla építhette. Gyönyörű faragott ablakok, csodás oszloprendszerek, zárókövek kerültek elő a feltárt épületekben. Sok helyen a kápolnában az egykori freskók maradványai is épségben maradtak. Különösen szép a királyi trón feletti dísz, mellette az árpád-házi királyok címere. A gazdag ornamentikán kívül teljesen megmaradt a négy prófeta és négy szibilla mellképe a hajó oldalfalainak fülkéiben. Az egyes szobákban gótikus és reneszánsz festményeket is találtak, a királyi hálószoba ablakának reneszánsz faragásait pedig Bakócz Tamás primássága alatt faragták.

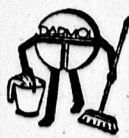
Ezek a részek kivül, ahol minden valószínűség szerint Szent István született és a ké-

sőbbi uralkodók is laktak, feltárták még a királyi kápolna hajójától északra fekvő épületszarnyakat. Különös díszítéseket nem találtak a szobákban, ellenben a jörmelékben sok értékes tárgy pihen. A történelmi emlékü épületekhez a nyilvánosság előtt is feltárták. S a magyar történelmi idők értékes tárgyi dokumentuma hirdeti a mult dicsőségét

V. K. dr.

DEBRECZEN 6 OLDAL
1943 VII. 4.

Tisztítsa

meg szervezettel a belső felhalmozódott salakot, ha nincs is éppen székrekedés. Jó tisztító heshajtó a DARMOL

Lilian Harvey és Walter Pape peres kedése a debreceni törvényszék előtt

A filmszínész Ang liában tartózkodik

Ismeretes, hogy a híres filmszínész, Lilian Harvey ellen pert indított az apja, Walter Pape és arra hivatkozva, hogy teljesen eszelgyenedett, tartásdíjat követel nagyjövedelmű filmszínész leányától. A német birodalmi törvényszék még 1932-ben megítélt az apának havi 300 márkát, ezt az összeget felemelték később 400 márkára, majd a felek kölcsönös megegyezésével 350 márkában állapodtak meg. Ezt az összeget fizette ki havonta a filmszínész az apjának, amikor a leánya külföldre költözött. — Nagyobb összeget hagyott hátra németországi megbízottjánál, aki abból fizette a tartásdíjat 1941-ig. A tartásdíjak elmaradása után az apa kutatott leányának vagyona után és így tudta meg, hogy Tetétlenen a gróf Zichy-féle birtokot a szép

kastélyal együtt megvásárolta a leánya. Azonnal pert indított kérte, hogy elmaradt tartásdíjat a birtokból térítsék meg neki. A birtokot időközben a filmszínész eladta Öry István debreceni földbirtokosnak és csupán a kastélyt és ötven holdat tartott meg magának.

Ezzel a megmaradt birtokkal kapcsolatban indult meg a per és dr Furmann Béla törvényszéki bíró elé most tüztek ki a tárgyalást, de nem tartották meg, mert a felek kölcsönösen azt kérték, hogy a pert tegyék szüneteltetőbe. — Ügylátszik, hogy megegyezés készül apa és leánya között. Lilian Harvey ügyeinek általános megbízottja Magyarorságon Zsoldos Andor budapesti író, akinek képviselője a perrel kapcsolatban dr Hódy Béla.

Folyik az Oláh Gábor-szoba berendezése a Déri-múzeumban

Sőregi János muzeumi igazgató még a nyár folyamán elkészül
Debrecen nagy költőjének örök emléket állító múzeummal.

Elmult egy esztendeje, hogy Debrecen nagy költője és álmodója, Oláh Gábor a belgyógyászati klinika külön szobájában örök álomra hunyta fáradt szemét. Sirja fölött még nincsen síremlék, sőt az a tanulmánykötet sem jelent meg még, amit pedig még maga a súlyos beteg költő rendezett barátaival együtt sajtó alá és amire már Debrecen város törvényhatósága is megszavazott 1000 pengő hozzájárulást. Debrecen város egyik zugában mégis folyik a munka mely túl halhatatlan műveit: örök emléket állít a Kar utcai nagy magányosnak.

Sőregi János, a Déri Múzeum igazgatója, hetek óta dolgozik az Oláh Gábor-szoba megvalósításán. A szobát a tanásterem mellett, a múzeum nyugati részén jelölték ki és Sőregi igazgató nemes buzgalommal végzi az emlékmúzeum berendezési munkáit.

Megszerezte a szoba számára az elhunyt költő butorait testvéreitől. A szekrényt, az íróasztalt átfestette. Az íróasztal fölött függ a költő édesanyjának és édesapjának arcképe. Mindkettőnek ragyogó arcképeit rajzolta meg Oláh Gábor műveiben. Édesanyja szelíd, anyagi arcait Ács Zsuzsika képeiben rajzolta meg legutóbbi életrajzában a „Táltos fiú“-ban Édesapja, hol mint rettenetes Bakó Mihály, hol mint Vass Mihály, hol pedig mint öreg Deák bukkan fel könyveinek lapjain csodálatos monumentális felvázolva.

A valódi arckép természetesen sokkal fakóbb, szürkébb, mint az, amit a költő lelkének aranylángjával égetett az olvasó képzeletébe.

Itt kap helyet még az a néhány arckép, ami szintén Oláh Gábor Kar utcai lakásának falán, a költő ágya felett függött. Petőfi arcképe színes Benzur-reprodukcióban. Két Zichy-kép

reprodukcója. Jászai Mari dedikált fényképét, Blaha Lujza arcképét, Arany János, Petőfi Sándor, Jókai Mór és Csokonai Vitéz Mihály arcképeit. Egyedül ezek a képek voltak a Kar utcai lakás szegényes falának díszei.

Sőregi János muzeumi igazgató az Oláh Gábor emlékszoba megvalósítója kalauzot bennünket. Szavait átforsóítja a kegyelet, ahogy beszél:

— Külön fali szekrényben fog állni az az ezüst koszorú, melyet írói jubileumára a Csokonai Körtől és tisztelőitől kapott a költő. Ugyancsak a falon fog függeni Oláh Gábor olajfestésű arcképe. Fatáló és vastáló őzri kéziratait, melyeket könyveinek egyes példányaival együtt ezekben állítunk ki.

Megtudjuk Sőregi igazgatótól, hogy ezek a becses kéziratok az Ady emlékmúzeumhoz tartozó Ady Endre kéziratokkal és Zoltan Lajos kiadatlan kézirataival együtt a múzeum légoltalmi övöhhelyén vannak ezidőszerint biztonságba helyezve.

— Az Oláh Gábor könyvtár saját szekrényében lesz kiállítva — mondja Sőregi János muzeumi igazgató — Ez a könyvtár 1600 kötet könyvből áll.

— Az Oláh Gábor-szoba falára kerül még Oláh Gábor tanári oklevele és más személyi okmányai. A Tisza István Tudományos Társaság tagsági oklevele és a Bokréta őt költőjéről an nakidején készült két fénykép felvétele.

— Egyes munkákon még iparosok dolgoznak — fejezte be a beszélgetést Sőregi igazgató — Ha befejezik a munkájukat, én egy hét alatt teljesen készen lesz az Oláh Gábor-emlékszoba berendezésével és így még a nyáron befejezést nyer ez a munka.

Az Oláh Gábor-kultusz tehát él Debrecenben és egyik leghőbb megnyilatkozásához érkezik el az emlékszoba berendezésével. Oláh Gábor műveinek kiadására nézve is állandóan folynak a tárgyalások, újabban a Turul Szépművészeti Céh érdeklődik és egész sorozatot szeretne kiadni a még meg nem jelent Oláh Gábor alkotásokból...

A költő tehát, egy évvel halála után előbb életet él, mint valaha...

ELSORENDO TISZTI

zöldzsávoly

anyagom érkezett.
GAAL MIHALY egyen-
ruhaszabó, Attila-tér 5.

Szabósegédet
és tanuló
azonnal felveszek
Tegdes János
Kálvin-tér 19. Püspöki-palota.

TÖLTŐTOLL
TINTAKULIK, javítások
HURAY műszerész mester,
Deák Ferenc-u. 14
telefon: 17-93.

A bécsi kamarilla magyarfaló makacssága buktatta meg száz éve egy magyar zseni szenzációs távirógépét

József nádor sem tudta megvédeni Andreán Károly nagyszerű „táviró gányát”

A repülőgép és a rádió teljesen megváltoztatta a világot. A radio elődje a telegráf volt. A mi szerény uttoróinkat könnyen elfelejtő közvélemény nem is nagyon tudja, hogy a telegráf egyik fajtáját, a távirógépet zseniális magyar honfitársunk találta fel. Hogy a telefon létrejötténél Puskás, Amerikában élő magyar mérnök volt Edison jobbkeze, azt tudjuk, de hogy Andreán Károly találmánya mi-lyen állt, azt csak a Nemzeti Muzeumában őrzött egykorú magyar szaklapok és könyvek adataiból tudjuk meg.

A táviró ősfarmája Franciaországban született meg. Mi a francia forradalomból általában csak a nyaktitót és háborúkat ismerjük, pedig hát volt az emberiség akkori nagy nekibuzdulásában egynémely okos eredmény is. Így például a telegráf. Egy francia katolikus pap, Chappe pater találta fel az első optikai telegráfot. A francia forradalom ötödik évében állította fel az öreg pater ezt, egy hetvenkilométeres országúton Páristól délre. Sajátságos, de így van, hogy az első üzenet, amit ezzel a géppel küldtek, az a katolikus páternek üdvözlötte volt — a forradalmi konventnek...

A franciák örögi találmányának mondták ezt a csodálatos újítást. Azelőtt lovas küldöncök nyargalták halálra magukat — és meg is három napig is elartott, míg Párisból a tengerpartig üzenet jutott. Chappe atya zsenialitása megoldotta ezt a kérdést. Nemsokára világhírré emelkedett ez a gép. Még Oroszországban is bevezették a hatóságok, csak éppen Törökország és a Habsburg birodalom nem vette át.

A Szent Szövetség békekorszakában, amikor a napoleoni erőszakos világváltozások romjait a józan utódok már jórésztben elsöpörték, a sürgönyküldés állása, bizony, még igen gyenge lábon állott. Különösen az akadályozta az optikai telegráfok jó felhasználását, hogy a kezelésével sok baj volt. Úgy képzelték el ezt a masinát, hogy bizonyos távolságokra, magas pozíciókon különböző lécek csungtek, amelyeknek ide-oda rangatása mutatta a betűket. A Morse-jelrésznek előfutárjai voltak ezek a lécek. A léceket éjjel lámpák helyettesítették, de — ismétlem a kezelésük igen komplikált volt.

Eleinte negyvenöt ilyen léce nimbálásával állították össze az ABC-t. Amilyen újszerű és ötletes volt az optikai telegráf első alkalmazása, annyira csodított, mondták aztán, mikor hosszabb szövegek küldésére akarták felhasználni.

József nádor, Magyarország összes íróinak, művészeinek és feltalálójának patronusa volt az első ember, aki felfigyelt egy magyar mérnökzseni ügyességére. Ezt az embert Andreán Károlynak hívták, Móra Ferenc, a nagy magyar író dolgozta fel életét. A budai várban lakozó főherceggel úgy került összeköttetésbe, hogy Andreán elvette Nagy Jenőnek, az udvari kamararegisztrátorának a leányát. A magyar udvari kamara a pénzügyminisztérium jogelődje volt. A regisztrátor úr azonban magas hivatali állásánál fogva bejáratos volt a főhercegi udvarba. Egyszer elmondta a nádornak, hogy az ő veje, Andreán Károly megoldotta a már több évtizede megfeneklett telegráf-tudományt, akkori problémáját. Egy olyan masinát talált ki, amelyen százsorszorta gyorsabban lehet a legkomplicáltabb szövegeket sokkal messzebb is elküldeni, mint Chappe pater gépezetével. Az új találmány lényege abból áll, hogy valami komplikált szerkezet folytán Andreán el érte azt, hogy mindössze három léce vilámszebes ide-oda rangatásával küldhetett üzenetet egész távolra is.

Andreán Németországban ismerkedett meg a Chappe-féle találmánnyal, attól kezdve életének jórészt a telegráf tökéle-

sítésének szánta. Ejjel-nappal dolgozott a találmány megjavításán és nemsokára elérte azt, hogy a pest-budai közönség előtt bemutathatta.

A Gellérthegyen volt a próbátétel, illetve a Gellérthegy tetején, a Szepe Juhászra irányában volt az egyik stáció, 4300 ölnyire pedig odalent állott a másik »háromagú akasztófa». A nádor egész fényes kísérettel személyesen vett részt a bemutatón. Szechenyi nem lévén éppen Pest-Budán, nem tudott eljönni, amiért utólag legmélyebb sajnálkozását nyilvánította ez a minden újítás iránt lelkesedo magyar főúr.

A nádor Pálffy Fidélf gróf, az osztrákbarát tárnokmester és Mércy öccselenciaja »Felsége személyes jelenlétének ítéletes kiseretében érkezett meg a bemutatóra. Az összegyülekezett nép nagy eljenzéssel és üdvölvallgással fogadta. Nagy regisztrátor uram és Andreán Károly is ott álltak nagy izgalommal.

— Mit parancsol fenséged, mit sürönyözzek a Gellérthegyre — kérdezte Andreán a nádortól.

A nádor helyett Splényi tábornok, József nádor egyik bizalmas hive válaszolt:

— Legjobb lenne fenséges uram, ha azt jelentené Andreán úr, hogy fenséged megérkezett.

Andreán elkezdte rángatni a köteleket és jegyezte, mit vála-

szol a Gellérthegy. Nem is egész két perc alatt megvolt a válasz: — Eljen a Nádor! Eljen Magyarországra!

Odaát tehát, persze szintén szigorú ellenőrzés mellett, pontosan ki tudták olvasni, kinek a jövetelet sürönyözte meg Andreán.

Ezután hosszú és villámsebes üzenetváltások mentek ide-oda. A nádor belepirult az orombé, azt mondotta, a találmány meg fogja változtatni a nemzetek és emberek közötti érintkezést és két kézzel rázta Nagy Jenőnek és fiatal vejenek kezét.

Azonban minden hiába volt. Alighogy Bécsben híre ment Andreán sikerének, az amúgy is rebelligéggel gyanúsított magyarokat megehezeltette a bécsi hatalom; udvari futár vitte József nádornak a császár-király sajátkezdő leiratát:

Andreán találmányának elfogadásáról szó sem lehet, ... mivel ezen jakobinus-találmány a népek között való köznyugtalanúság előmozdítására szolgáló eszköz lenne, elvárjuk fenségedtől, hogy ezen rebellig újításnak utját állandja...

A nádornak nem volt mit tenni és Andreán Károlynak sem volt mit tenni — a bécsi hatalom ennek az elfelejtett magyar tehetségnek világelismerését is elfűrészelte. Ha nem jegyezték volna fel egykorú mérnökök és technikusok Andreán zseniális találmányának adatait, ma talán még ennyit sem tudnánk róla.

DEBRECZEN 1 OLDAL 1943 VII. 4.

szol a Gellérthegy. Nem is egész két perc alatt megvolt a válasz: — Eljen a Nádor! Eljen Magyarországra!

Odaát tehát, persze szintén szigorú ellenőrzés mellett, pontosan ki tudták olvasni, kinek a jövetelet sürönyözte meg Andreán.

Ezután hosszú és villámsebes üzenetváltások mentek ide-oda. A nádor belepirult az orombé, azt mondotta, a találmány meg fogja változtatni a nemzetek és emberek közötti érintkezést és két kézzel rázta Nagy Jenőnek és fiatal vejenek kezét.

Azonban minden hiába volt. Alighogy Bécsben híre ment Andreán sikerének, az amúgy is rebelligéggel gyanúsított magyarokat megehezeltette a bécsi hatalom; udvari futár vitte József nádornak a császár-király sajátkezdő leiratát:

Andreán találmányának elfogadásáról szó sem lehet, ... mivel ezen jakobinus-találmány a népek között való köznyugtalanúság előmozdítására szolgáló eszköz lenne, elvárjuk fenségedtől, hogy ezen rebellig újításnak utját állandja...

A nádornak nem volt mit tenni és Andreán Károlynak sem volt mit tenni — a bécsi hatalom ennek az elfelejtett magyar tehetségnek világelismerését is elfűrészelte. Ha nem jegyezték volna fel egykorú mérnökök és technikusok Andreán zseniális találmányának adatait, ma talán még ennyit sem tudnánk róla.

Kerekesházy József.

Debreceni ember ötletéből született meg az utóbbi idők legnagyobb ifjúsági mozgalma

Beszélgés Csanak Istvánnal, a Horthy István Diákkapitány ügyvezető igazgatójával

A Diákkapitánymunkatábor sorozására Debrecenbe érkezett Csanak István a „Dai” körében találjuk. Másfél száz gyermek veszi körül viharos érdeklődéssel.

— Mi lesz velünk Pista baci? — mondja egy fekete szemű, mosolygós arcú 16 éves gimnazista. Többen vagyunk, mint 120-an, lesz, akinek itthon kell maradnia.

Csanak István mosolyogva ve rogeti meg a gyerek vállát:

— Ne féljete! Megpróbálom elintézni, hogy felemeljük a létszámot, ha kell a kétszeresére. Szükség van a fenyszórókra, a múlt évben 3 milliót adtunk ki külföldre gyantaért. Kell a dolgos diákok.

A 150 diák a közben érkezettekkel együtt megnyugszik. Ha Pista baci azt mondja, hogy mindenki elfog menni a Radnaly havasokba, úgy is lesz. Nagyszerű gondolat volt ez a táborozás. Közel 200 debreceni diák 14 —18 év között hat hétig teljesen ingyen nyaral, kétszeres élelmszer adagot kap, nem terheli sem az utazás, sem az élelmezés költsége, sőt megkeres naponta nyolc-tíz pengő. Emellett megismeri az ország egyik nemzeti-ségi vidékét.

Erről a munkáról, a magyar diákkapitányság nagyszerű teljesítményéről beszélgettünk Csanak Istvánnal, a Diákkapitányszemle felvetőjével és életrehívójával. Közismert, hogy Csanak István indította el ezt a mozgalmat, miután sikerült annak nagyszerűségéről meggyőzni Teleki Pál gróf későbbi miniszterelnököt.

Érdekes eseteket mond el. — A légtalmi rendelteték kapcsán bejelentette egyik budapesti polgári iskola Diákkapitányára, hogy a Lágymányoson kitermeltek nagy mennyiségű ho-

mokot. Felkeresték több berházban a haztelugyelt azzal, hogy ok vallalják a lakóknak homokkal való ellátását, de úgy, hogy a haztelugyelt is kereshessen rajta. A homokot ok kibányászta, a haztelugyelt pedig felviszi a lakónak 60 filleret lakásonként és mind a ketten kereshnek. Ilyen módon egész sereg berházat elláttak légtalmi homokkal.

— Egyik budapesti felsokereskedelmiben pedig — folytatta Csanak István — ottágu munka csoportokat alakítottak a Diákkapitányság a padlások léckere teinek lebontására. Itt hangsúlyoznom kell, hogy Budapesten olyan nagy a szakiparos hiány, hogy ezáltal senkinek a kenyerét nem vették el, mert erre mindig vigyáznak a diákkapitányságok. A két első szerződésen kerestek egyik háznál 300, a másik padlással 250 pengőt.

— Egyik legfiatalabb Diákkapitányalakulatunk, a székelykeresztúri, az utóbbi időben kétszer is élejtelt adott magáról. Tíz diák kefekötő részvénytársaságot alapított 200 pengő alapítókével. Nemsokára pedig öt diák 50 pengő alapítókével sörkötő kft-t létesített. Mindkét vállalkozásról csak akkor értesülhünk, mikor tagjai kéressel fordultak hozzánk, hogy eszközöljünk ki a részükre anyagot, drótot stb.

Egerben könyvkiadással foglalkoznak a diákkapitányságok. Egyikük felvetette az ötletet és 24 óra alatt megszavazták a szükséges tőkét. Van miből, a diákkapitányságunk van pénze és nem húzódik a vállalkozásoktól. Most van szó arról, hogy az ország diákkapitányságait, éppen debreceni elgondolásuk kapcsán, egy nagy, országos könyvkiadó vállalkozásba bevonjuk.

— Me már az a helyzet, — fejezte be a beszélgetést Csanak István, — hogy túl a diákok ötletein, egészséges, életrevaló elgondolásain, sokan jönnek tervekkel a diákkapitánysághoz. Tudják, hogy amit a 116 város 601 iskolájában működő Diákkapitányság kezébe vesz, az biztos üzlet.

A Debrecenből kiindult ifjúsági munka tehát meghódította az egész országot.

Ifj. Horthy Miklós kedden elhagyja a kórházat

Ifj. vitéz nagybányai Horthy Miklós gyógyulása a legjobb úton van. Legkésőbb kedden

valószínűleg elhagyja a kórházat.

Nőknek a háborúban is nőknek kell maradniok

Gáll Mihály értékes előadása a Templomegyesületben

Jól sikerült fagyaldélután rendezett szombaton a Kálvinisták Templomegyesülete a Baltazár-teremben, ahol igen sok vendég gyűlt össze.

Közének után Siposs Imre lelkipásztor szívöljővő imát mondott, majd Balogh Gyula kormányfőtanácsos nyitotta meg az összejövetelt. Megemlékezett a Kormányzó Úr 75. születésnapjáról, harctéren küzdő honvédekről, a belső front megszilárdításának szükségességéről. Elismeréssel szólott a Templomegyesület munkájáról, köszönetét fejezte ki Balogh Istvánné elnöknőnek, Varga Lászlóné ügyvezető elnöknőnek és az összes tagoknak, kiknek fáradságot nem ismerő tevékenysége segítette elő, hogy a jótékonyásban most is a templom kivette részét a Templomegyesület.

Nagy figyelem kísérte Gáll Mihály segédlelkész értékes beszédét, melynek címe: „A nő a háborúban” volt. Bevezetésül arról a szerepről szólott, mely a nőre a történelem folyamán válságos, háborús időkben hárult, majd a jelenlegi viszo-

nyokra utalt.

— Ma egyes helyeken — például Oroszországban — egészen férfimódra vesz részt a nő a háborúban. Pedig a nőknek még a háborúban is nőknek kell maradniok. Nem szabad a túlzó, beteges felfogás híveivé lenniök, hiszen a férfi feladatát úgysem tudták elvégezni.

A nő helyes magatartását háború idején legjobban ezek a fogalmak fejezik ki: erő, méltóság, értelmi és érzelmi gazdagság. Ezeknek a tulajdonságoknak kell kifejlődni lelkében, hogy úgy belső, mint külső munkáját el tudja végezni.

Komoly gondolatokat fejtető előadása végén hangoztatott Gáll Mihály, hogy a probléma sokoldalú, általános szabályt nem lehet levonni. Mindenkinek magá oldja meg feladatait, s az igazi nő úgy fogja elvégezni azokat, hogy a háborúba is békességet visz.

A lelkes tappsal fogadott előadás után Balogh Gyula kormányfőtanácsos mondott köszönő szavakat.

Ezután felszolgálták a fagyaldélután az izlésesen feldisznított asztalokon. A háziasszonyi tisztet Péterffy Lászlóné, Torma Lajosné, dr Szemere Antalné, dr Fekesházy Endréné, Ökrös Juliska és a Templomegyesület töltötték be.

Mi történt 25 és 15 évvel ezelőtt?

Amint napok óta jósoltak ezen a napon, 1918 július 6-án bekövetkezett: a Somme mindkét partján hatalmas csata fejlődött ki. Az erőviszonyok még nem tisztázódtak teljesen s egyik félnek sem sikerült meg döntő sikereket elérnie.

Ezen a napon halt meg a szövetséges Törökország szultánja V. Mohamed, akit csak kevéssel előbb látogatott meg Károly magyar király és osztrák császár.

Az olasz harctéren is komolyra változott a helyzet. Az olaszok offenzívát indítottak és helyi sikereket sikerült is elérniök. Azonban ezeket a magyarak hősies ellenátadásokkal hamarosan megsemmisítették.

Elterjedt a híre annak, hogy Páris kiürült. Eddig egymillió ember hagyta el a francia fővárost. A remélt igen nagy, s ezen nem segít a francia vezetőférfiak szajából elhangzó bizakodó megnyilatkozások özöne sem.

Churchill Eiszerügyi miniszter kijelentette, hogy az entente hatalmak fociájában nincs kompromisszum, mert nincsen béke győzelem nélkül.

Ezen a napon alakult meg Angliában a belső férfiakkól az az egyesület, mely céljával tüzte ki, hogy a háború után megeremtsé a népek szövetségét.

Tíz évvel később egészen más események izgatják az embereket. Amerikában például a legnagyobb szenzáció Lausier kanadai akrobatának a kísérlete, hogy gumilabdába zárva leeresz kedjék a Niagara zuhatagán. A kísérlet sikerült, azonban veszélyes produkciója miatt a parton már rendőrök várták. — Az akrobata azonban a kanadai parton kötött ki, így elkerülte az elfogatását.

A másik szenzáció Löwenstein belga bankár titokzatos halála. A híres pénzember ugyanis repülőgéppel a Lamanche csatornába zuhant. Egylőre nem tudták megállapítani, hogy baleset

bűntény avagy ongyilkosság történt-e. Mindenesetre az eset hatalmas pánikot idézett elő a tőzsdén világszerte.

Debrecenben betörőbanda garazdalkodik, akik főképpen hen teszleteket fosztogatnak ki. A rendőrség széleskörű nyomozást indított kézrekerítésükre.

Ma fogadja a pápa az olasz szellemi élet képviselőit

Ma a Vatikánban nagy fogadás lesz, a Szentatya fogadja az olasz szellemi élet képviselőit, köztük Orlando volt miniszterelnököt. A Szentatya a fogadtatás alkalmából beszédet mond, amely kapcsolatban lesz a legutóbb elmondott két beszéddel.

Időszerű kislexikon

Mihajloviics Dráza, a szerb partizánok elmenekült vezére a háborút megelőző években Jugoszláviának prágai katonai attaséja volt. 1941 májusában kezdte meg partizán csapatának megszervezését. Ekkor még csak vezérkari alezredes volt, de később a londoni emigráns jugoszláv kormány Jovanovics kormányának tábornoki rangra emelte s ebben a kormányban a hadügyi tárcát ő töltötte be. A jugoszláv hadsereg összeomlása után szervezte meg seregét, amely körülbelül a londoni kormány útmutatása szerinti cselekedett és II. Pétert ismerték el haduruknak. Később a baloldali szerbek, a horvátok és szlovének otthagyták Mihajloviics mozgalmat és moszkvai utasítások alapján dolgoztak. Mihajloviics maga is üldözötte ezeket a baloldali partizánokat és ez feszültséget idézett elő a jugoszláv kormány és Moszkva között. Ennek a feszültségnek forrása: Mihajloviics személye most kiküszöbölődik, mivel a szerb partizánvezér feladta a harcot és egy angol tengeralttjárón elhajózott Montenegróból, ahol utóljára harcolt.

BERZEKI FOTÓHIRADÓ
Fotókópia okmány-másolás sürgősen is.

Perzsaszőnyeg
művészi javítását és tisztítását vállalja Markarián Sziragán Debrecen, Ajtó u. 10.

Palackozott
FAJBOROK
és pezsgők viszonteladók-
nak már 5 litertől. Kapható
Deák Jenő
bornagykereskedőné.
Bethlen utca 14.

Gyászrovat

Bátorkeszi Kiss Zoltán, a Debreczeni Helyi Vasút tisztviselője, egyházi tanácsos 44 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn 6 órakor lesz a 2. A) ravatalozó teremből. Lakás: Petőfi-tér 14. Gebauer rendezi.

Özv. Szabó Imréné Prohászka Vilma 76 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn 1/25 órakor lesz a 2. A) ravatalozó teremből. Lakás: Szent Anna-u. 30. Gebauer rendezi.

Bátorffy Jenő vil. váll. tisztviselő 43 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 1/23 órakor lesz a köztemető II. B) ravatalozó teremből. Lakás: Ruyter-u. 18. Dankó temetkezés.

Szabó Józsefné Fekete Julianna 65. évében elhunyt. Temetése kedden délután 4 órakor lesz a köztemető II. ravatalozójából. Lakás: Bánk 35. Bartha vállalata végzi.

Kovács Margitka 11 éves temetése vasárnap három órakor lesz a köztemetőből római katolikus beszenteléssel. Csurka temetkezés.

Orbán János 40 éves temetése hétfőn 3 órakor lesz a köztemetőből római katolikus beszenteléssel. Lakásunk: gazdasági akadémia. Csurka temetkezés.

Czegény Bálint 68 éves temetése vasárnap négy órakor lesz a hármastereből református szertartással. Lakásunk: Budai Ezsaiás-utca 77. Csurka temetkezés.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves jó rokonainknak, ismerőseinknek, kik felejtethetetlen jó édesanyánk, nagymamánk, öv. Marton Ferencné temetésén résztvettek, ravatalára koszorúkat és csokrokat helyeztek, mely által mély fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves jó rokonainknak, ismerőseinknek, kik felejtethetetlen jó édesanyánk, nagymamánk, öv. Marton Ferencné temetésén résztvettek, ravatalára koszorúkat és csokrokat helyeztek, mely által mély fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett édesapánk, nagyapánk és apósnaknak, Biczó Gyulának a temetésén megnyilvánult részvételét, a ravatalára küldött koszorúkat és virágokért rokonainknak, jóbarátainknak, az Ipartestület és az Iparos Kör tagjainak, a Városi, a Kossuth és az Iparos dalárdáknak ezúton fejezzük ki hálás köszönetünket. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves jó rokonainknak, jóbarátainknak, ismerőseinknek, kik felejtethetetlen feleségem, édesanyám, Böör Istvánné temetésén megjelenésükkel és részvételükkel enyhíteni igyekeztek, köszönetünket fejezzük ki. Gyászoló férje és fia.

Sírkövetés. Nyika Margitka sírkövetése ma délután 6 órakor lesz a köztemetőben.

Szentmihályi Viktorné szül. Bárány Adél úgy maga, mint egyetlen távollévő fia, Aurél nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy szeretett férje illetve édesapja

Szentmihályi Viktor

folyó hó 2-án 66 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Gyászoljak meg testvérei és nagyszámú rokonsága. — Temetése vasárnap d. u. 2-kor. Minden külső értesítés helyett.

Vallomás

Ninos szebb ninos gyönyörűbb, mint egy vallomás...

Kéz a kézben mentünk s az volt a esodás.
Hogy mire a Templom elébe értünk
Lovagommal egymásra néztünk.
Eroőbben fogta át kezem,
Nézte, vallomását, majd hogyan veszem.
Ráparáztolt hosszan sötét szompárja,
Lobbogtatott benne a szeretet lángja.
Mit tagadjam, tudtam, most jön valami!
Kérés, vágy, parancs, mit jó hallani.
Három éve már hogy sorsunk összetart
s zivja tölem még semmit sem akart
Vártam hát a nagy szó ...
Az „igent” vagy talán „nem” fakasztól.
s vallomásától muzsikálta lég...
Rámhullt a boldogság, úgy, mint soha még!
Azt mondta lágyan — s hangja meleg lett —
„Édes nagyanyám! én úgy szeretlek!”

(Ki nem tudná annak elárulhatom!
Csöpp unokám volt a ... lovagom!)

Gayné édy.

Felhívás a tejtermelési és tejfogyasztási adatok bejelentésére

A m. kir. közellátásügyi miniszter úr 111.200—1943. K. M. számú rendelete alapján felhívom a város területén lévő és a tejet forgalombahozó gazdaságokat, valamint azon vidéki gazdaságokat is, amelyek Debrecen területére tejet szállítanak és az általuk szállított tejet a beszolgáltatási köteleességükbe beszámítani kívánják, hogy gazdaságuk tehénlétszámát, a tehének fajtáját, a naponként Debrecen területén forgalombahozott, illetve a város területére naponként beszállított tejmenyiségét, továbbá azt, hogy a kérdéses tejmenyiséget névszerint kiknek, háztartásonként milyen mennyiségben, milyen utca és házszám alá szállítják.

1943 július 7-től, azaz szerdától, legkésőbb 1943 július 15-ig a Közélelmezési Ügyosztályi termelői irodájában (Dobozó átjáró) az ott kapható bejelentési lapon feltétlenül jelelnék be, hogy ennek alapján a városba szállított tejnek a gazdálkodók beszolgáltatási köteleességébe való beszámíthatóságát a megfelelő intézkedések folyamatban tehetők legyenek.

Felhívom továbbá azon háztartásokat, amelyek részére valamely — akár helybeli, akár vidéki gazdaságból rendszeresen tejet szállítanak, hogy a háztartás tagjainak nevét, korát, foglalkozását, továbbá a háztartás részére naponta szállított tej mennyiségét, valamint a tejet szállító tejtermelőket, lakóhelyét (gazdaság fekvését) az 1943 július 7-től, azaz szerdától július 15-ig a lakás

szertint illetékes körzeti irodában az ott kapható nyomtatványon saját érdekükben feltétlenül jelelnék be.

Azon háztartások, melyek a tejet valamely üzletből meghatározott napi mennyiségben rendszeresen vásárolják, a gazdaság neve helyett tartoznak a kereskedő nevét és az üzlet helyét (utca, házszám) is ugyan-csak a lakás szerint illetékes körzeti irodában az ott kapható nyomtatványon bejelenteni.

Egyben felhívom azon helybeli kereskedőket, akik tejárusítással foglalkoztak, hogy azon gazdaságok pontos címét — ahonnan a tejet kapják — a tejtermelő gazdaság pontos címének és a naponta szállított tej mennyiségének megjelölése mellett a Közélelmezési Központi irodában (Piac-utca 26. szám) az ott kapható nyomtatványon ugyancsak az 1943 július 7-től, azaz szerdától július 15-ig feltétlenül jelelnék be.

Figyelmeztetem a tejtermelő gazdaságokat, hogy a vonatkozó rendelet szerint csakis az a tejmenyiség számít be a gazdálkodót terhelő beszolgáltatási köteleességbe, amit a rendeletben előírt utalványokra szolgáltatnak ki.

A tej és tejtermékek beszolgáltatásának, forgalmának és felhasználásának szabályozása tárgyában kiadott 111.200—1943. K. M. számú rendeletre, mely a Budapesti Közlöny június 29-iki számában jelent meg — a tejtermelőket és fogyasztókat figyelmem felhívom, Polgármester.

— Áthelyezte Debrecenbe a közoktatásügyi miniszter Papp József zelemléri áll. népiszkolai igazgatót és a kir. tanfelügyelő-séghez osztotta be szolgálatföltételre. Papp József az idén elnyerte a Gönczy Egyesület Vasadydíját. Áthelyezése nagy nyeresége a debreceni tanügynek.

— Közellátási csalások sorozata Kassán. A kassai rendőrség sorozatos közellátási bűncselekmények nyomára jött rá. A bűncselekményeket a szlovákiai zsidók beszivárgását előmozdító okirathamisítások, illetve vesztetgetések előzték meg. A nyomozás során kiderült, hogy néhány kis tisztviselő adott ki közellátási igazolványokat, Tizenegy leartóztatás történt.

— Három zsák lisztet adott el feketén Gyulavári Géza ny. szentesi tanácsnok Gilicze Imrénének, aki még magasabb áron adta tovább. A csongrádi bíróság a volt tanácsnokot egyhónapi fegyházra ítélte el. Giliczené egyhónapi fegyházbüntetést és 1000 pengő pénzbüntetést kapott.

— Agyszéllhűdés érte az operáló orvost Neuenburgban és meghalt az operáló asztal mellett. A sebész felesége, aki szintén orvos, jelen volt a műtőben és ő fejezte be a műtétet és megmentelte a beteg életét.

— Csütörtökön este hét órakor érkezett meg Sepsiszentgyörgyre az első székelyföldi gyorsmotorvonat. Az ellenvonat pénteken reggel indult el Sepsiszentgyörgyről.

— Az angolszászoknak 126 hadifüldösítő áldozatuk van eddig. Ebből 23 elesett, 7 eltűnt, több mint 60 megsebesült, 36 fogságba esett.

— Orosz János nyilastelepi lelkész kerékpárját szombaton délelben félegy és egy óra között a MÁV üzletvezetőség udvaráról ellopták. A károsult nyomban feljelentést tett a rendőrségen és közölte, hogy aki ép állapotban a fényezett Sleyer—Walfenrad kerékpárját visszahozza, 100 pengő jutalmat kap. A tettes kézrekerítésére egyébként a nyomozást megindították.

Füzdőcuha

remek szabásu érkezett
BALOGH FERENC
divatüzletébe. (Megyeházával szemben.)

Tégla

helyett terméskövel építhető
Megrendelhető Fülöp mészkeszkeskedőnél. Wesselényi-u. 121.
Telefon 27—90.

Szerdán este indulnak a debreceni diákkaptárosok az óradnai havasokba

Az állami gimnázium udvarán gyűlt össze a diákkaptáros sereg tegnap délután. Végrehajtották a beosztást, hogy ki mikor, melyik csapattal indul. A helyzet ugyanis az, hogy voltaképpen az első debreceni csoport elutazott. A Budapesti szállításcsinálásra Weber tart. százados parancsnokságával előrendült csoportnak nem lévén meg a teljes létszáma, Debrecenből egészítették ki hat fiuvál.

Szabó József tanár parancsnok vezetésével szombaton délután megcsinálták a végleges beosztást. A jelentkezett és felülvizsgált fiukat két csoportba osztották. Az első csoport szerdán este tíz órakor indul. — A második csoport pontos indulási idejét szerdán reggel közlik a fiukkal. Ezért mindenkinek meg kell jelennie szerdán reggel 8 órakor az állami gimnázium udvarán. Az első csoportban 81 diák három tanár vezetésével indul útnak, a második csoportban 95 diák és négy tanár.

A vasúti jegyek Budapesti már megérkeztek, mégpedig az oda-vissza utazásra, az utazás tehát emberi számítás szerint mindkét csoportban bizonyos. A szerdai jelentkezéshez min-

denkinek — aki nem ellátott — be kell mutatnia a kenyér- és zsirjegyét, ezt előreláthatólag elviszik magukkal vagy itt váltják meg annyi időre, míg a tábor tart.

Az I. csoport, mely szerdán indul, Szabó József állami gimnáziumi tanár parancsnoksága alatt megy, vele utaznak Horváthy Dezső és Petry Jenő tanárok, Nagy Zoltán és Székely István tanárjelöltek. A II. csoportot Kanabé Dezső tanár vezeti, vele mennek Tóth László tanár és Pap Imre lelkész.

A második csoport tagjai csak olyan élelmiszereket vihetnek magukkal a két első napra, amelyek semmi esetre sem romlandók. Megeshetik ugyanis, hogy a II. csoport indulása egy vagy két napot késik, tehát nem akarják, hogy kár érje az élelmiszereket. Viszont az is megeshet, hogy mindkét csoport már szerdán este együtt indul. A vasúti kocsikat is megrendelték. Budapesti a kaptáros diákok 20 hópalcot is kaptak, még egyéb csomagok is várhatók a Szövetségtől. Egyébként Csanak István, a Diákkaptár Szövetség országos elnöke is Debrecenbe érkezett, hogy az utolsó intézkedéseket megtegye.

A vigalmiadó tételek új megállapítása

A m. kir. belügyminiszter a vármegyék, városok, valamint a községek háztartását érintő egyes kérdések szabályozása tárgyában kiadott 3620—1943. M. E. számú rendeletben nyert felhatalmazás alapján 75.000—1943. B. M. sz. alatt kiadott rendeletével a többek között a vigalmiadószabályrendelet azon legmagasabb tételeit is megállapította, amelyeknek alkalmazásához külön kormányhatósági engedélyre nincs szükség.

Ennélfogva a m. kir. belügyminiszter fenti rendelete alapján megállapított adótételeket a város háztartási egyensúlyának biztosítása érdekében az 1943. évi július 1-től kezdődő hatállyal életbeléptettem.

Ehhez képest a szabályrendelet 2. §-ának

a) pontjában a lóversenyek és ügetőversenyek után, valamint mindazon mulatóhelyen rendezett előadások után, ahol a nézőtérén akár előadás alatt, akár előadás után ételeket, vagy italokat szolgáltatnak ki, vagy ahol dohányozni szabad (nem tartozik ide a nézőtérrel teljesen elkülönített büffé), a vigalmiadó az 1.40 pengőig terjedő belépődíjnál 30 százaléka, 1.41 pengőtől 2.80 pengőig terjedő belépődíjnak 40 százaléka, a 2.81 pengőn felüli belépődíjknál pedig a vigalmiadó a belépődíj 50 százaléka;

b) pontjában a hivatásos (professzionista) birkozóversenyek, valamint idegennyelvű előadások után a vigalmiadó az 1.40 pengőig terjedő belépődíjnál a belépődíj 30 százaléka, az 1.41 pengőtől 2.80 pengőig terjedő

belépődíjnál a belépődíj 40 százaléka, a 2.80 pengőnél magasabb belépődíjnál a belépődíj 50 százaléka.

Az a) pontban a bálók, táncvigalmak (ideértve a táncantitók által rendezett ú. n. próbabálók) és a szokásos heti táncestélyeket), a vigalmiadó a belépődíj 20 százaléka, ha az egy személyre megszabott belépődíj 70 fillért, 30 százaléka, ha a belépődíj az 1.40 pengőt meg nem haladja, 40 százaléka, ha a belépődíj a 2.80 pengőt meg nem haladja. A 2.80 pengőt meghaladó belépődíj után a vigalmiadó a belépődíj 50 százaléka.

A szabályrendelet 12. §-ában a kártyára vonatkozólag megállapított tételek helyét az 1943 július 1-től kezdődő hatállyal a kártyajátékosok vigalmiadója címen a fizetett kártyapénz 25 százaléka fizetendő. Polgármester.

— Autogrammok alkonya. Az utóbbi napokban két olyan eset történt, ami előreláthatólag alaposan csökkenteni fogja a népszerű művészemberek autogrammadási kedvét. Kertész Dezső névalírása fölé egy autogrammadás jelentős összeget írt és a pénzt egy kávéházi főpincértől felvette. — Erdélyi Mihály autogramma tőle pedig egy polyanézó azt írta: „Egy páholy ma estére kiadható.” A pénztárosnő ki is adta a jegyet és csak másnap jöttek rá a furtangos csalásra.

— Kolozsvárt a borbélymesterek ingyen állnak a csapatkórházban ápoló sebesült hősök rendelkezésére. A borbélymesterek minden héten ingyen megborotválják és megnyírják a sebesült hősöket.

Gyógyhaskötő, Princes-fűző, melltartó, retikül, női ernyő, bőrkesztyű nagy választékban

Szenásy és Daku-nál
Kossuth utca 2.

A Debreczen rádióműsora

1943 július 5-től 11-ig

HÉTFŐ

Július 5.

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. A Vörös kereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40: Ebréztő. Torna.
7: Hírek. Közlemények. Reggeli zene. 1. Müller József: báró Fejérvári-induló (Hunyadi János 9. honv. gy. e. zenekara, vez.: Fricsey Ferenc). 2. Jivota Salome látomás — keringő. 3. Cseraljai Gyula: Dalos kedvvel előre — induló. (Mária Terézia 1. honv. gy. e. zenekara, vez.: Pongrácz Géza). 4. Planquette: A cornevillei harangok — dalkeringő. 5. Kollo: Schonenbergi történet — induló közene. 6. Ancillo: Tangó-dal. 7. Sziréndalok — dalegyveleg. 8. Turry Peregrin-Sik Sándor: Fűk fel a fejlet — cserkészinduló. 9. Rich: Babuzletben. 10. Zeller: Operettkeringő. 11. Rantsch: Hegyvidéki induló. 12. a) Balázs Árpád: Fa leszek ha fának vagy virág (Petöfi verse); b) Egressy Béni: A virágnak megtitlani nem lehet. 13. Alma a fa alatt. 14. Erdélyi Mihály: Fenyő, fenyő. 15. de magas fenyő — induló. (Rendőrzeneke, vez.: Szöllösi Ferenc).

10: Hírek.

10.15: Zenekari művek. 1. Mascagni: Alarcosok — nyitány. 2. Bruckner: III. szimfónia. 3. Lalo: Norvég rapszódia. 4. Respighi: Régi dalok és táncok c. szvitből. 5. Schmitt: Salome tragédiája — szimfonikus költemény. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15: Ifj. Toronyi Gyula ének. — Zongorán kísért Földes László. 1. Crescenzio: A visszatérő fecske. — 2. Tagliaferris: Napfény szerenáda. — 3. Lavotta: Rezó. a) Elmóndánam; b) Valahol messze; c) Mező bokréta. 4. Tarnay Alajos: a) Postakürt; b) Mécsek; c) Néz. 5. Noseda Károly: a) Piros rózsák; b) Csak egy napot. 11.40: Thokoly hitveve. Irta Eörsy Júlia dr. (Féltelvény).

12: Harangszó. Fohász. Himnusz. 12.10: Rendőrzeneke. Vezényel Bánfalvi Miklós. 1. Flotow: Márta — nyitány. 2. Puccini: Bohémélet — ábránd. 3. Buday Dénes: Tiszavirág. 4. Pongrácz Géza: Magyar rapszódia. 5. Eise-mann Mihály: Fekete Péter — egyveleg. 6. Huszka: Erzsébet — palotás. 7. Kételbey: Virágdalok — egyveleg. Közben 12.40: Hírek. 1.20: Időjelzés, vizállásjelentés. 1.30: Honvédeink üzenek. A Vörös kereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Szalonató. 2.1: Zielke: Aquamarin — keringő. 2. Poldini: Mese. 3. Micheli: Rózsák és pillangók. 4. Kemény Ákos: Ne sírj szívem. 5. Debussy: A lenhajú leány. 6. Godard: Paraszt tánc. 7. Blon: Gyorsvonat. 2.30: Hírek. műsorismertetés. 3: Budapesti honvéd országozói zenekara. Vezényel Pongrácz Géza. 1. Lehár: Keringőintermezzo. 2. Pongrácz Géza: Fox parafrazis. 3. Márk Miklós: Kis táncszvit. 4. Bánfalvi Miklós: Operettgyűjtemény. 3.30: Az út Dai Nipponig — Csuzimától Havajig Rásy Barna előadása. 3.50: Ceepreghy Gyula tiltókörök. kíséri Horváth János cigányzenekara. Tiltókörök: Kacsón Pongrácz: En vagyok a bojtárgyerek; Mindenszent-Ödön: Vadvetkelt virágok; Népda-Ódó: Repülj fecske; Zavaros a Tisza; Ninesen kenyér; Arpakörte nem vadalma; Szép a szöke, szép a barna. 4.20: Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 4.25: Időjelzés hírek. 5: „A betegek élemezéséről általában.” Somos Elemér dr előadása. — Közellátásiügyi Minisztérium előadás-sorozat. 6.15: Mikrofonnal a filmzene nyomában. Közvetítés a Hunnia-film-gyárból. 6.50: Koskegniemi a finn költőzet mestere. Képes Géza előadása. — A verseket Lehotay Árpád mondja el. 6.20: A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara játszik. Seregi Arthur vezénylésével a Városligeti Pavilonból. 1. Suppé: Pique dame — nyitány. 2. Járay István: Valse idill — keringő. 3. Lincke: Vese versengés — egyveleg. 4. Fucsik: Firenzei induló. 6.50: Hírek. 7: „Körül a világ szabadtéri színpadain.” Innocent Vincze Ernő riportja hanglemekkel. 8.20: „Műteremszerek.” Látogatás Bernáth Aurél festőművészénél. A kéve-titást vezeti Budinskzy Sándor és Dövényi Nagy Lajos. 8: „Összefoglaló kép egy bombázott város gondozásáról.” Kishindi Komposcht Nándor vezérőrnagy előadása. 8.15: „Johann Strauss-est.” Az Opera-házi zenekart vezényli Ferencsik János. 1. Cigánybáró — nyitány. 2. Művészet — keringő. 3. Egy éj Velencében. 4. Tavasz hangok — keringő. 5. A királyné csipkekendője — nyitány. 6. Császárkeringő. 7. Perpetuum mobile. 8. Mesél a Bécsi-erdő — keringő. 9. Denevér — nyitány. 10. Kék Duna — keringő. 11. Terefere — polka. 9.40: Hírek. 10.10: Gáspár Lajos cigányzenekara muzsikál a Florián-kávéházban. 10.50: Zenekari művek. 1. Smetana: Moldva — szimfonikus költemény. 2. Richard Strauss: Don Quixote — szimfonikus költemény. 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

6-6.50: Azonos Kassa műsorával. 6.1: „Az ember tragédiája.” Drámai költemény két részben. Irta Madách Imre. Rádiószínpadra alkalmazta és rendezte Németh Antal dr. Zenéjét közreműködik a Budapesti Hangverszenyekar és a Városi Színház zenekara. — Előadják a Nemzeti Színház művészei. — Főszereplők: Adám — Abonyi Géza; Éva — Tasnády Ilona; Lucifer — Uray Tivadar. (Hanglemmez.) 11.45: Hírek.

MIT HALLOTTUNK — MIT AJANLUNK?

„Nyár van, nyár...” Így kezdődik egy Kodály-kórus. Ezt eddigelő, a nyárnak eddig eltelt napjában még egyszer sem hallottuk.

Viszont... „Nyár van, nyár...” — indoklással kapjuk a rádió műsorán a rengeteg könnyű zenét, amiből legnagyobb rész olyan „könnyű”, hogy nem esodáljuk, hogy szállnak az ether hullámain. Különböző tízoldó-, postás, valamint egyéb kitérő zenekart hallhatunk nap, mint nap szinte minden órában.

Nem vagyunk túl nagy ellensége a könnyű zenének a néhány „Könnyűzene — könnyű percek” összeállítás nagy részét élveztek, de tiltakozunk, mert az ilyen zenei ponyvának dörpöngje ellen.

Ha könnyű zene kell, merjük állítani, vagy az igazi magyar népi muzsikában tomerdek olyan népdal, amely megíti a nyárnak állítólag inkább megfelelő könnyűség mértékét.

Inkább ezekből szeretnénk hallani, mint az előbb felsorolt bizonyára jószándékú de a jó zene ellenére is csak a zenei közlekedést rontó, tehát destruktív hatású zenekarok műsorából.

A múlt heti műsor legérdekesebb száma csütörtök este volt: az elmúlt félfél helyszíni közvetítéseiből, sport-közvetítésekből, színházi és zenei közvetéseiből kaptunk kis ízelítőt.

Eheli ajánlataink:

Ma, vasárnap: 3 óra 45-kor „Tánccol-junk, nevéssünk”. 5 órakor magyar nótákat énekel Matolcsi Margit és Hámany Imre. 7 óra 40 perckor Zeller: Madarász operettjének részletei. Budapest II-n „Mindenből egy keveset”. 9 órakor. 6 óra 30-kor „Carmen” — Hétfőn: 8 óra 30 perckor „Könnyűzene — könnyű percek” Budapest II-n 6 órakor. „Az ember tragédiája”.

Keddén: 5 órakor olasz mesterek műveiből énekel 9. Vajda Julia a rá-

diozenekarral. Műsoruk kitérő... 8 óra 15 perckor Strauss est. Ajánljuk külön is.

Szerdán: 7 órakor Pillangókisasszony a milánói Scala előadásában. A hét legkiemelkedőbb száma. Aki nem szereti az operát 7 órakor Budapest II-n zenés nyáresti budapesti sétán vehet részt.

Csütörtökön: 5 óra 50 perckor Juhasz Géza előadása a multszázadvegti irodalomról. 10 óra 50 perckor magyar operettjelekek majd haborus dalok.

Pénteken: 10 óra 15 perckor operarészletek. 8 óra 10 perckor „Tánccol-junk, nevéssünk”. Budapest II-n örök szép melódiaikat hallunk a múlt század legszép operettjeiből 7 órakor.

Szombaton: 7 óra 55 perckor „Vidám zenés hétvége”. A magyar muzsika hívenek 7 óra 40 perckor Budapest II-n Kodály-műveket sugároz a rádió.

PÉNTEK

Július 9.

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. A Vörös kereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40: Ebréztő. Torna.
7: Hírek. Közlemények. Reggeli zene. Ovary József: Ozdi frontarcosok indulója (Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara, vez. Fige Gy. Sándor). 2. Erichsen: Tengervíz — keringő. 3. Vitez Major István: Szántó föld (Wess Manfréd gyári daloskór és a Mária Terézia 1. honv. gyalogezred zenekara, vez. Pongrácz Géza). 4. Warren: Elmegy — dal. 5. Albanos: Úgató lovák. 6. Fegyed Miklós: Búcsújelelem. 7. Collins: A pinyóké városa. 8. Olasz-egyveleg. 9. Niel: Antje. 10. Keringő. 11. Neidhardt: A volt kassai 34-es Vilmos bakák indulója (Hunyadi János 9. honvéd gyalogezred zenekara, vez. Fricsey Ferenc). Borders: Szól a kakuk. 12. Kelet. egyveleg. 13. Porschmann: Madrid szépe — spangyol induló. 14. Dalos Béla: Elnevez az nyiladozó akáctávirágot. 15. Kiss-Ángyal Ernő: Cudar ez a világ. 16. Mexikói egyveleg. 17. Buday Dénes: Fűredi Imre: Ramás csizmán térdig sáros. 18. Fahrbach: Szechenyi induló (Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara, vez. Fige Gy. Sándor). 10: Hírek. 10.15: Operettjelekek. 1. Weber. Oberon — nyitány. (Berlini filharmonikusok). 2. Rossini: Tell Vilmos ariája II. felvonásból. 3. Lortzing: Undine — ariája. 4. Puccini: Gioconda — kettős a II. felvonásból. 5. Verdi: Alarcosbás — előjáték. 6. Verdi: Istenek alkonya — részlet a III. felvonásból. 8. Mascagni: Izza — baletzene. 9. Leoncavallo: Izza — ariája. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15: A Folyamterök szalonzenekara. 1. Kreuder: Franzl — operettgyűjtemény. 2. Peci József: Magyar nota. 3. Vályi-Wahl György: Palotás és Iriss. 11.40: „A fejjás.” Gaspary Géza dr. orvosi előadása. (Féltelvény). 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. 12.10: A Rádiózenekar műsorából. Közben 12.40: Hírek. 1.20: Időjelzés, vizállásjelentés. 1.30: Honvédeink üzenek. A Vörös kereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Orly-tánczenekar játszik. 2.30: Hírek, műsorismertetés. Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 3.05: Budapesti kórus. Vezényel Peter József. 1. Scarlatti: Exultate Deo. 2. Liszt Ferenc: Ave verum. 3. Bárdos Lajos: Az Christen magasztalóm. 4. Orlando di Lasso: Jubilate Deo. 5. Péter József — Juhász Gyula: A dal. 6. Stöger Endre — Móra Ferenc: Altatódal. 7. Bárdos Lajos: Szeged felől. 3.30: „Földalatti vízvezék Biharban.” Kesler Hubert dr előadása. 4: Balázs Gyula dr magyarnótákat zongorázik. 4.20: Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 4.25: Időjelzés hírek. 4.30: Rendőrzeneke. Közreműködik Zimányi Márta és Falvai Mihály. Vezényel Bánfalvi Miklós. 1. Johann Strauss egy éj Velencében — nyitány. 2. a) Kossovich: Szerenáda (Lavotta szerelme); b) Bánfalvi Miklós: Napsugár. 3. a) Leoncavallo: Mattinata; b) Posti: Egy csoklódt. 4. Orly: Kacagó tavasz — egyveleg. 5. a) Eise-mann Mihály: Fekete Péter — Holdvilágos északán; b) Fehér István: Aranyulipán — Tudják a tarkók a rétek; c) Buday Dénes: Taborkokné — Találkozunk. 6. a) Huszka: Dal az első csokló; b) Johann Strauss: Cigánybáró — Barinkay belépoje. 7. Eise-mann Mihály: Csaldunk szégyene. 8. Vincze Ottó: Tohorzó. 6: Német hallgatónk — Für un-sere deuteschen Hírer. 6.20: Lengő lobogók alatt. Indulók. Egressy Béni-Fige Gy. Klanka induló (Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara, vez. Fige Gy. Sándor). 2. Cirene: Castel tel piano — induló. 3. Pacius: Ujencok indulója. 4. Blumensaat: Berlini lobogó — induló. 5. Dorozsal Karoly: Repülés induló. (Légierek zenekara, vez. a szerző). 6.40: Sportközlemények. 6.50: Hírek. 7: Lettint szádadok magyar zenéje — Irta és összeállította Mészáros Pál. Közreműködik Madai-Duffek Mihály (ének). Horváth István (zongora). Tóth Lajos kamarakórusa és a Rádiózenekar Várhelyi Antal vezénylésevel. 7.55: Hare a mosolyért. Illyés Gyula verséből ad elő. 20.10: Tánccoljunk, nevéssünk! Közreműködik Malcsiner Béla (zongorára). Holéczy Akos (szaxofon, klarinét) és Novák László (nagybőgő). Közben hanglemmek. 9: Parádázás és a Mátra. Karozos Béla alapítványi főtákar előadása. 9.10: Perti Jenő cigányzenekara muzsikál a budai Kis-Royal éttermből. 9.40: Hírek. 10.10: Szórakoztató zene. 11: Csajkovszkij: IV. szimfónia. 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

5-6.50: Azonos Kassa műsorával. 7: Örökzép melódia a mult század legszép operettjeiből. Összeállította Várhelyi Antal a rádiózenekar Fridl Frigyes vezényli. Közreműködik Barabás Sári, Farkas Ilonka, Nagypál László, Szabó Miklós, enekegyüttes. 10.10: A filozófia mesterművei. Halast Nagy József egyetemi tanár előadása Descartesről. Féltelvény. 8.55: Erssen Irén énekel.

KEDD

Július 6.

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. A Vörös kereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40: Ebréztő. Torna.
7: Hírek. Közlemények. Reggeli zene. 10: Hírek. 10.15: Szórakoztató zene. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15: Hangszerszók. 11.40: Divattudósítás. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. 12.10: Weidinger Ede szalonzenekara. 1. Boieldieu: Parisi János nyitány. 2. Romberg: Filmegyveleg. 3. Losonczy Lajos: Csűrői emlék. 4. Wissmüller Mihály: Balettjeletet. 5. Benatzky: A fehér nő — egyveleg. 6. Gillet: Manon levele. Közben 12.40: Hírek. 1.20: Időjelzés, vizállásjelentés. 1.30: Honvédeink üzenek. A Vörös kereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Rádics Gábor táncgyűjtése játszik. 2.30: Hírek. műsorismertetés. 3: Budai Mandolinzenekar. Vezényel Horváth Zoltán. 1. Ujvári József: Harmatos Róza — keringő. 2. Orban József: Kuruc dalok — egyveleg. 3. Kondorossy László: Boldogság szigetén — szerenáda. 4. Bánfalvi Antal: Hangversenygyűjtemény. 5. Áts Tivadar: Zenélő óra. 6. Gerbay József: Tiróli unnepe. 7. Hortobágyi Sándor: Budai polgárok — induló. 3.30: „Gyermekdelután.” A bűvös párna. Irta Szasz Edit. Zenéjét szerelte Lavotta Rezo. Előadják a gyermekszereplők Harsányi Gizi vezetésével. 3.50: Délutáni muzsika. 1. Csajkovszkij: Diótörő szvitből nyitány. 2. Me Dowell: Boszorkánytánc. 3. Dvorzak: Indifa dal. 4. Nardis: Abruzzói jelenetek. 5. Lehár: Paganini. 6. Botti: Scherzo trombitára. 7. Siede: Fátol és csipke — szvit tétel. 4.20: Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 4.45: Időjelzés hírek. 5: Olasz mesterek művei. Közreműködik dr. Oláh Vajda Julia. Közreműködik Vincze Ottó. 1. Rossini: Szévtelai borhely — nyitány. 2. Donizetti: Lammermoori Lucia — ariája. 3. Bocherini: D-dur nyitány. 4. Caccini: Amarilli. 5. Veracini: Pastorella. 6. Bellini: Norma — ariája. 7. Rossini-Respighi: Bűvös bolt. 5.50: „Mihály bá.” Agyafalvi Hegyi István elbeszélése. 6.10: Farkas Józsa cigányzenekara muzsikál. 6.50: Hírek. 7: „A Kistaludrak szülőföldjén.” — Hangképek Sümegről. A közvetítést vezeti Budinskzy Sándor és Dövényi Nagy Lajos. 8: „Összefoglaló kép egy bombázott város gondozásáról.” Kishindi Komposcht Nándor vezérőrnagy előadása. 8.15: „Johann Strauss-est.” Az Opera-házi zenekart vezényli Ferencsik János. 1. Cigánybáró — nyitány. 2. Művészet — keringő. 3. Egy éj Velencében. 4. Tavasz hangok — keringő. 5. A királyné csipkekendője — nyitány. 6. Császárkeringő. 7. Perpetuum mobile. 8. Mesél a Bécsi-erdő — keringő. 9. Denevér — nyitány. 10. Kék Duna — keringő. 11. Terefere — polka. 9.40: Hírek. 10.10: Gáspár Lajos cigányzenekara muzsikál a Florián-kávéházban. 10.50: Tánccene. 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

5-6.50: Azonos Kassa műsorával. 7: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrlés. 7.25: dr vités Papp Zoltán Kovács Edit zongorázik. 7.50: Nagy magyar történelemek. Jóé Tibor dr egyetemi m. tanár előadása Jászai Pálról. 8.10: Hajdú István gondonkázik, zongorán kíséri Szirányi János. 8.35: Vadaszemelekek a Bakonyból.

SZERDA

Július 7.

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. A Vörös kereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40: Ebréztő. Torna.
7: Hírek. Közlemények. Reggeli zene. 10: Hírek. 10.15: Székelyfővárosi Tüzetlenzenekar. Vezényel Erdogh János. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15: Pallagi János hegedű. Zongorán kíséri Bagozsy Judit. 11.40: „Az ismeretlen Magyarország.” Gál Zoltán dr előadása. 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. 12.10: Rádiózenekar. Vezényel Majorossy Aladár. 1. Lehár: A mosolyi országja — nyitány. 2. Wissmüller: Polonaise. 3. Bolváry Ferenc: A nők harca — egyveleg. 4. Ziehrer: Tesék beszélnek — keringő. 5. Buesar Béla: A Notturmo. 6. Humoresk. — 6. Losonczy Deszö: Ritmikus capriccio. Közben 12.40: Hírek. 1.20: Időjelzés, vizállásjelentés. 1.30: Honvédeink üzenek. A Vörös kereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Rádics Gábor táncgyűjtése játszik. 2.30: Hírek. műsorismertetés. 3: Szórakoztató zene. 4: „Mit köszonhet Gardonyi a magyar falunak?” Bory István dr előadása. Közművelődési előadássorozat. 4.20: Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 4.25: Időjelzés hírek. 4.30: Fekete Maria és Magyar Ferkó magyar nótákat énekel kíséri Bura Sándor cigányzenekara. Fekete szamái: Végigmentem az ormódi temetőn; b) Azt mondják, nem adnak engem galamboknak; Bura Sándor: Rán van írva az arcodra; Major Simon: A toronyban hej de sok a garádics. Horváti Károly: Esik eső sáron a nagy utca; Balázs Árpád: Valakinek muzsikálnak; Megjötték a szabadágos huszások. Magyar szamái: Kiskerekű betyár eszard; Letört a kutam géme; Hej Bózi, Bózi! — népdalok; Pápai Molnár Kálmán: Születtem a Kis-kunsgón; Balázs Árpád: Rácso kapu, rácso ablak; Százados ur sejt, haj — népdal. 5.50: A Magyar Irodalom regénye — Az irodalmi nagyváz. Juhász Géza előadása a multszázadvegti irodalomról. (Féltelvény). 6.15: Furka Gizella hangversenyetűdök zongorázik. 6.35: Pusztai Sándor verseiből ad elő. 6.50: Hírek. 7: Tánccene. 8: Előadás a debreceni Nyári Egyetemről. 8.15: Brahme-est. Az Operaház zenekart Dohnányi Ernő vezényli. 9.40: Hírek. 10: Szendly László cigányzenekara muzsikál a Baross-kávéházban. 10.50: Magyar operettjelekek. 1. Lehár: Cigányserlem — nyitány. — 2. Kacsón Pongrácz: János vitéz — A francia királykisasszony dala. 3. Huszka: Mária Jóhadnagy — Nagy árat léer a sora. 4. Fries Károly: Száz piros róza — Szeretek halálosan. 5. Horváth Jenő: Boronkay lányok — Most látom csak. 6. Buday Dénes — Halász Rudolf: Fity-fity — Lehet könnyűnkül sírni. 7. Fries Károly: Száz piros róza — Nézz rám. 8. Hegedűs Tamás: Kata, Kitty, Katinka — Miért ragyog úgy fenn a nyári éj. 9. Erdélyi Mihály: Aranyárga falevél — Boldog én az életben. 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

5-6.50: Azonos Kassa műsorával. 7: Zámbocki Miklós gondonkázik, zongorán kíséri Zámbocki Margit. 7.25: „Muzsika.” Szombathy Viktor elbeszélése. 10: Respighi: A madarak — szvit. 8: „Apoljuk a magyar nyelvet!” — A szép magyar kiejtés-verseny első helyezettjeivel beszél Budinskzy S. 8.15: „Kész esti vendég” Jelenet. — Személyek: Az író — Nagy István; Készitinka — Muráti Lili; Altiszt — Kowach Ernő.

BUDAPEST II.

5-6.50: Azonos Kassa műsorával. 7: Zenés nyáresti séta Budapestén. A közvetítést vezeti Budinskzy S.

Ferenczy rádiólaboratórium megbízható

SUPERHANGOLÁSI

GYARI KÉSZÜLEKEK

TEL: 38-35. GEOLÉD-U. 1.

VASÁRNAP

Július 10.
BUDAPEST I.

6.40: Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40: Ébresztő. Torna.
7: Hírek. Közlemények. Reggeli zene. 1. Kosuth-induló. (Rádiózenekar, vez. Szöllösi Ferenc) 2. Daloló honvédek: a) Addig megyek míg a szememmel látok; b) Mária György; c) A török birodalma. 3. Jamada. Japán nemzeti dal. 4. Müller: Nagy szerelmek. 5. Ehlberg: Malom a Feketeerdőben. 6. Alfvén: Az orom virága — dal. 7. Kapplusch: Zuhatag. 8. Valerio: Tangó. 9. Nici: Induló. 10. Kubai dalgyűjtemény. 11. Kubányi György: a) Most kezdődik a tánc; b) Tulipános csárdás. 12. Buday Dénes: Két kezével szórta rád. 13. Kertész Zsigmond Lajos: Szél kakas jár udvaromon. 14. Jurranz: Lagralda. 15. Igellof: A doktorbácsi — fox. 16. Grothe: Gondolal. 17. Bach: Ludovika-induló.
10: Hírek.
10:15: Zenekari művek. 1. Bolleiden: A fehér nő — nyitány. (Berlini all. operá zenekara). 2. Beethoven: 8-11. bécsi tánc. (Fiharmonikus zenekar, vez. Weingartner). 3. Csajkovszkij: Románca. 4. Rex: Tintagel — szimfonikus költemény. 5. Catalini: Loreley — Ondine tánc. 6. Mascagni: Silvano — operettársulat. 7. Egk Fejverő. (Berlini all. operá zenekara).
11:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11:15: Szovinszky László szalonzenekara. 1. Décsi József: Minden reggel új orommal — nyitány. 2. Komzák: Müncheni fiúk — keringő. 3. Vidor: Szerenád. 4. Vécsey: Valse triste. 5. Háimory Béla: A nagy futam.
11:40: Mi érdekelte a néket 80 évvel ezelőtt. Irta Barsy Irma. Felolvasás.
12:10: Harangzó. Fohász. Himnusz.
12:10: Melles Béla zenekar. 1. Adám: Nürnbergi baba — nyitány. 2. Schubert: Harom a kislány — egyveleg. 3. Lehár: Luxemburg — intermezzo. 4. Kemessegyi Jenő: Csizma Jankó. 6. Jiráai István: Aranyhárfa — keringő. 6. Losonczy Dezso: Mozi-mozik — szvit.
12:10: Harangzó. Fohász. Himnusz.
Közben 12:40: Hírek.
12:40: Időjelzés, vízállásjelzés.
1:30: Honvédek üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
2: Gáspár Lajos cigányzenekara muzsikál.
2:30: Hírek, műsorismertetés.
3: Déliutáni művészi. 1. Rust: Szikla a tengerben — nyitány. 2. Vécsey: Északi éj — hangulatkép. 3. Niemann: Modern tánc — szvit. 4. Küster: Vízesség. 5. Zakál Dénes: Virágszvit. (Rádiózenekar). 6. Hubay: Hejre Kati — IV. császárszertartás. 7. Novák-Endrődi: Nagymajtényi síkron. 8. Te vagy a legény Tyukodi Paitás. c) Dankó-Endrődi: Gyenge violánka. (Korh. Kiser. Oláh Kálmán cigányzenekara). 8. Kodály: Hány János — közzene. (Hangszerrelés és a Koncert Fúvószenekart vezényli Kell Ernő). 9. Bartha-Endrődi: Sargul a falevél. 10. Kraul Antal: Magyar díszmenet — induló. (Koncert fúvószenekara, vezényel Kell Ernő).
Közben 3:50: A mennyiségi üszépport. dr. Rudolf Lóránt előadása.
4:20: Hírek német, román, szlovák és orosz nyelven.
4:45: Időjelzés hírek.
5: Szó, se beszéd — muzsika!
6: Vidám hétköznapiok. Márkus Lajos cserevesége.
6:15: Hangképek innen-onnan.
6:50: Hírek.
7: Vidék József cigányzenekara muzsikál.
7:30: Ahol gyermek voltam. Szitnyai Zoltán hírek Selmechányról.
7:55: Vidám zenés hétvége. Ambrózy Agoston oszkekötőszöveget elmondja Kiss Many. Közreműködik Mátthé Jolán. Petráss Margit. Reményi Sándor és a Rádiózenekar Vincze Ottó vezényletével.
9:40: Hírek.
10:10: Róosz Emil együttese játézik a Palatinus-színházban.
10:50: Táncczene.
11:45: Hírek.

BUDAPEST II.

6:50: Aazonos Kassa műsorával.
6:50: A földmivélségi minisztérium mezőgazdasági felőrája.
7:15: A pestszenterebeti Általános Munkás Dalkör. Vezényel Ujj József. 1. Bartók: Polonyás. 2. Kodály: A csika. 3. Péter József: Akármertéj árok. 4. Virágom virágom. 5. Pécet: A hüség. 6. Wohlgenuth: a) Tálvolba; b) Szép az ifjúság. 7. Kodály-Berzeanyi: Forr a világ. (A Magyar Munkásdalgyletek Szövetsége képvisletében).
7:40: Kodály-művek. Török Erzsébet, Dohnányi Ernő, Kerpely Jenő, Rösler Endre és Waldbauer-onónégysége. I. II. szonata zongorára és gordonkára. Előadja Dohnányi Ernő és Kerpely Jenő. 2. a) Virágvételkedése; b) A három asszony; c) Kállai kettős. Enkeli Török Erzsébet. 3. a) Székely keeserves; b) Eső a városban; c) Valsetto; d) Két darab a 3. műből. Zongorán előadja Dohnányi Ernő. 4. Tíz dal az Énekszókból. Enkeli Előadja a Waldbauer-onónégysége. — Előadja a Waldbauer-onónégysége. — Tagjai: Waldbauer Imre, Országh Tivadar, Szervánszky Péter és Kerpely Jenő.
Utána: Hírek.

Völegénynek

nagy a gondja, nincsen frakkja sem szmokingja, zsinóros magyar ruhája. — Ne törje a fejét keresse fel

Végh ruhakölcsönzőjét

Vár-u. 1.

SZOMBAT

Július 11.
BUDAPEST I.

7:30: Fohász. Szózat. Reggeli zene. 1. Kéler Béla: Magyar virágjáték-nyitány (Szimfonikus zenekar). 2. Boldogasszony dala a Csáki bíró lánya c. balladazenei balladajátékából. 3. Volkmann: Keringő. 4. Akom Lajos: Magyar szerenád. 5. Liszt: 12. Rapszódia. 6. Csiky János: Bánkó. 7. Geszler György: Bugósiga. 8. Vitez Nányi Antal: Ave Maria. 9. Brahms: 5. Magyar tánc.
8:15: Hírek.
8:50: Öszinte beszéd.
9: Unitárius istentisztelet a Kőbányai templomból. Igét hirdet Lőrinczi László székelykeresztúri vallásnag. Orgonál Nagy Sándor.
10: Református istentisztelet a Kálvini templomból. Igét hirdet Mura-kozy Gyula lelkipástor.
11: Egyházi-ének és szentbeszéd a Szent Domonkos rendi plébániatemplomból. A szentbeszédet mise előtt dr. Kúhár Floris bencés háztónok mondja. Énekel a templom ének-kara Beni Fülöp vezetésével.
12:15: Levente-élőre. 1. Ruszini: Téli Vilmos — nyitány. 2. Schubert-Dohnányi: f-moll fantázia. 3. Volkmann: Szerenád vonózenekarra. 4. Szabados Károly: Bolygó tüzek — scherzo.
14:5: Időjelzés, hírek, vízállásjelzés.
2: Művészlemezek.
3: A háborús takarmányozás. Kurucz Viktor dr. m. kir. mezőgazdasági kísérleti fővezér előadása. A földmivélségi minisztérium rádióelőadássorozata.
3:45: Baksa Kató és Mindszenti István magyarnótákat énekel. Kiser. Oláh Kálmán cigányzenekara. — Baksa számai: desányam is volt nekem; Ais Tivadar: Nem megy le a nap anélkül. Ezért a legényért — népdal; Tasnádi László: Ha szivedbe zárnál. Népdalok; Piros alma csung az ágon; Zoldre van a rúcskapu festve — Mindszenti számai Mosonyi: Felleg borult az erdőre; Belezny: Ha émegek édes rózsám messzire; Morvay Kun István: Betelerték a ménest; Ha valaki boldogtalan — népdal; Kurdi a holdvilág; vitez Köhary István: Vonat, vonat.
4:30: Hírek, magyar, német, román, szlovák és orosz nyelven.
5: A német birodalmi rádió műsorából: Hépi zene.
5:25: Nyári erdőszó. Szemere Klára cserevesége hanglemezekkel. — Felolvasás.
6:10: Közvetítés a Hungaria-park zenepavilonból. Közreműködik: A Park tánczenekara.
6:50: Hírek.
7: Akiiket mindig szívesen hallgatunk. Barahás Sári cserevesége.
7:10: Dániel Ernő zongorázik. 1. Bach — Liszt: Sirás, rivás. 2. Brahms: g-moll rapszódia.
7:30: Merész Tohotom a kertben. Saád Béla cserevesége.
7:55: A két Duna mentén. Oszkekötőszöveget írta Endrődy Béla. Elmondja Tolnay Klári. Közreműködik: Osváth Julia, Páka Jolán, Angyal Nagy Gyula. A rádiózenekar és énekegyüttes Fridl Frigyes vezényletével.
9:10: Hangképek a vasárnapi sportjáról. Beszél Puhár László.
9:25: J. S. Bach: 3. brandenburgi verseny.
9:40: Hírek, sport és lövészversenymény.
10:15: Ki mit szeret? 1. Bizet: Carmen — az I. felvonás előjátéka. 2. Liszt: Loreley. 3. Abt: Jo éjt. 4. Dohnányi: Coppelia — keringő. 5. De Falla: Nana — spanyol dal. 6. Genetz: O bár este lenne — dal. 7. Di Capua: Maria Mari. 8. Capaldo: Tarantella. 9. Lehár: Garabonciás diák dala. 10. Vojvoda: Soros horvádi polka. 11. Pagano: Köbden — slow dal. 12. Aala: Vorei. 13. Svensson: Lassú keringő. 14. Dollette: Mint egy asszony — dal. 15. Kettelbey: Kinai kolostorkertben. 16. Fényes Szabolcs: Két napot utam az egyes-ben. 7. Alter: Manhattani szerenád. 18. Kuick-step egyveleg. 19. Frijes Károly: Csak egy nap a világ. 20. Hoff: Slowfox. 21. Esemann: A pénz beszél — caricoa. 22. Buder: Ma oly vidám vagyok. 23. a) Részeg vagyok rózsám; b) Vékony deszkaké-rités; c) Csitt csak rózsám. 24. Balazs Árpád: Gyere velem akáclombos faluba. 25. Budapesti Szilvay: Volt egyszer egy régi tavasz. 26. A rátoi legények.
11:45: Hírek.

BUDAPEST II.

6: Mindenből egy keveset. 1. Johann Strauss: Cagliostro Bécsben — nyitány. 2. Ziehrer: Bárony és selyem — keringő. 3. Hruby: Ábránd Suppé. 5. Részletek A cigány című népszimfóniából. 6. Részletek a Szép asszony kocsi című népszimfóniából. 7. Részletek a Csillaghullás c. népszimfóniából. 8. Wilcken: Romantikus szerenád. 9. Szucs János: a) Ivene tánc; b) Tangószerenád. 10. Mosty 12:15: Kamaraegettes. kezdődik a tánc. 11. Gyagyovszky: Ha viszik a koporsómat. 12. a) Pántlikás kalapom; b) Vékony deszkaké-rités.
3: Rádiózenekar. Vezényel Vincze Ottó. 1. Auber: Fra Diavolo — nyitány. 2. Dostal: Spanyol valzatok. 3. Lehár: Luxemburg grófia — keringő. 4. Losonczy Dezso: Puszták fe-ri szvit.
6:10: Társadalmi élet a Napkirály alatt. Kenyeres László dr.
6:35: Nagy mesterek — örök művek.
8: Madách a nagyvilágban. Sipos Lajos dr. előadása.
8:25: Csorba Gyula cigányzenekara muzsikál a Metropol-éttermből.
Utána: Hírek.
9:30: Lóversenyeredmények.

Némethy Károly, a grádus elseje

A Kollégiumi Diákszövetség Péter-Pál-napi ünnepi vacsoráján P. Ábrahám Dezso volt miniszterelnök mondotta a szokásos szer- legbeszédet, s abban az 1941 ve- gyűlve, ságunk a felelőknek, még pedig felváltva. A csiny sikerült, tulajdonképpen ketten fe- lítettük és 82-en, t. i. ennyi volt a nyilvános tanuló száma, kap- tak legalább elégséges osztály- zatot.

A kis Némethy Károlyból nagy ember lett, már az 1910. évi har- mincéves érettségi találkoztól, mint miniszteri tanácsos hívta össze, de ugyanabban az évben államtitkárrá lett, 1915-ben pedig valóságos belső titkos tanácsos, tehet kegyelmes úr, amely ma- gas rang és külön kitüntetés alig egy-kettőnek jutott osztályrészül a kollégium diákjai között. De mennél magasabbra emelkedett, annál nagyobb hálát érzett a kollégium iránt és annál hősege- sebben ragzkodott volt tanuló- társaihoz. Ezek az érettségi óta lefolyt hosszú évtizedek alatt számtalanszor fordultak az ő jó- szívéhez és baráti pártfogásához, annál inkább, mert mindnyájan tudtuk, hogy Némethy Károly Tisza Istvánnak egyik legmeg- hittebb embere és legbizalmas- sabb munkatársa, aki ha vala- melyik tanulótársát érdemesnek és ügyét igazságosnak találja, kész annak érdekében magát Tisza Istvánt is megmozgatni.

Az isteni Gondviselés különös kegyelme úgy akarta, hogy ab- ból az osztályból, melyben a kis Némethy Károly a grádus elseje volt, néhányan, öten-hatvan túlé- ltek a 80 éves kort ért nagy Némethy Károlyt, a magyar köz- élet kiválókat, talán azért, hogy közvetlenül is tanubizony- ságot tegyünk arról: milyen ki- tűnő diákokat nevelt a mult szá- zadban a több-százados debreceni kollégium és hogy milyen magasabbrendű embereket ter- met az a korszak, melyet szá- badelviségéért némelyek nem győznek eléggé becsülni, de amelyet ugyanazért a nemzet jó- zan többsége öröklő magasztalni fog.

Kardos Albert.

ASSZONYOKNAK

HETI ÉTREND

Hétfő, Ebéd: Áttört kelleges, ka- tonabéles cserevesnye. — Vac- sora: Körözött, zöldséppaprika- val, retekkel.

Kedd, Ebéd: Sóskales, rakott burgonya. — Vacsora: Tükör- tojás salátával.

Szerda, Ebéd: Grizgaluska-leves, zöldbabfőzelék egrossal, bun- daskenyér. — Vacsora: Vajka- kenyér, retek, földieper.
Csütörtök, Ebéd: Becsináltleves, rántott csirke, zöldborsófőze- lek. — Vacsora: Maradék rán- tott csirke burgonyapürével, sa- látával.

Péntek, Ebéd: Zöldségkrémleves, restderelye, cukrozott ribizli. Vacsora: Karfiol mártásban. Szombat, Ebéd: Kőménymagle- ves, tökfőzelék sertés karajjal. — Vacsora: Maradék sült, rizs körettel, uborkasalátával. Vasárnap, Ebéd: Húsleves eper- levéllel, töltött karalábé, meg- gyés lepény. — Vacsora: Fött- hús, kösztemmártással.

ÉTELLEIRÁSOK

Áttört kelleges, Hozzávalók 4 személyre: 30 deka Kelkáposzta, 4 deka zsír, 3 deka liszt, 30 deka csont (a csont el is hagyható) paprika, kicsi vöröshagyma, né- hány szem kőménymag.
Elkészítése: A meg tisztított és metéltre vágott kelkáposztát és torzsáját másfél liter vízzel fel- tesszük főzni és egy kis sóval, esetleg csonttal, kőménymaggal puhára főzzük. Leszűrjük, a le- vét feleslegét, s a zöldséget szit- tán áttörjük. Barna rántást ké- szítünk, melybe reszelt vörö- shagymát és paprikát keverünk. Felerszítjük a kel levéllel, be- tesszük a szitán áttört zöldséget és jól felforraltjuk. A kellevest 1 deci savanyú tejfellel is ízesít- hettük bele.

Karfiol mártásban, Hozzávalók négy személyre: 1 kg karfiol, 4 deka zsír, 4 deka liszt, 4 deka zsemlye- morzsa, pici só, (ha van, 1-2 dl húsleves).
Elkészítése: A karfiolt puhára főzzük só vízben, majd a vizet lecsorgatjuk róla és leöntjük a következő mártással:
A zsíradékot megpírtjuk a zsemlyemorzsa, majd feleseszt-

jük vízzel, ha van húsleves, jól felforraltjuk, majd elhúzzuk a tűz- hely lapjáról, aztán a kitálat kar- fiolra öntjük, azonnal tálaljuk.

Szalonnás kel, Hozzávalók 4 személyre: 1 kg kelkáposzta, 10 deka szalonna, 2 dl tejfel, 2 de- ka só.

Elkészítése: A megtisztított kelt metélre vágjuk és forrás- ban lévő sósvízben 5-6 percig előfőzzük. Majd tészaszűrő ka- nálba öntjük, kifőzött vizétől le- csorgatjuk. Egy serpenyőben egészen világosra sütjük a 10 de- ka apróra vágott szalonnát, majd hozzáadjuk a zsíradékot le- csorgatott kelkáposztamétélte- t, jól elkeverjük, nagy tűzön és 2 dl tejfellel leöntve, állandó ke- veréssel még 5-6 percig párol- juk. Melegített tálon adjuk az asztalra.

Zöldbabfőzelék egrossal. Ho- zzávalók 4 személyre: 80 deka zöldbab, 30 deka egres, 1 deka só 3 deka liszt, 2 deka zsír. Ha ha- barjuk, úgy szükségtelen a zsíradékkal készített rántás, ha- nem helyette használunk 1 deci tejtelt vagy savanyú tejet.

Elkészítése: Egy lefedhető edényben 6 deci vizet felforral- nunk, majd hozzáadjuk a meg tisztított, megválogatott zöldbabot, keveset sózzuk és puhára főzzük. Arra ügyeljünk, hogy a babon több víz ne legyen, éppen csak hogy elfedje. Ha a bab puha, úgy hozzáadjuk a megtisztított eg- rest és azonnal berántjuk vagy behabarjuk. A rántással vagy habarással egyszer forraljuk fel és a tűzről levéve tálalhatjuk.

Kimagvazott meggy málnával és cserevesnyével. Hozzávalók: 2 kg meggy, 1 kg cserevesnye ki- magozva, 1 kg málna, 1 dl bor- cetet, minden kg gyümölcsre 12 deka cukor, fél liter víz.

Elkészítése: A meggyet és ce- resznyt egy porcellántábla tesz- sük, a felemennyiségű cukorral meghintjük, a vízzel elkevert ecettel leöntjük, egy napra hű- vös helyre tesszük. Másnap levét leszűrjük, felforraltjuk. Forrás közben hozzáadjuk a málna szit- tán áttört levét, a másik feleszék cukrot és felére beforraltjuk. — Most hozzáöntjük a meggy- és cserevesnyekeveréket. Állandó ke- veréssel forraljuk addig, amíg a habját elforrt. (A forrástól szá- mított 6-10 perc). Most zsü- rökkanállal egy szélesebb szájú be- főttesívbe rakjuk a gyümöl- cset és forrásban levő levét rá- töntve, légmentesen elzárjuk. A forrástól számított 10 percig ki- gőzöljük és a gőzölvízben hagy- juk kihűlni.

Nem fontos, de érdekes

Az ember szíve nem merőle- ges helyet foglal el, hanem külö- nös módon 23.5 fokos, azaz ép- pen akkora szöveget zárt be a test tengelyével, mint a föld pályája tengelyével.

Nem az oroslánbögés a leg- magasabb hang, hanem az észak- amerikai „ökörbéka” hangja, mely olyan átható és velőtrázó üvöltéssé tud erősödni, hogy a legmesszebbhangzó szírnákon is tútesz. Ha az ökörbéka szoká- sos tavaszi danáját megkezdja, a környék lakói sem éjjel, sem nappal nem tudnak nyugodni és ezért, aki csak teheti, sűrűn es- elmenekül.

Az ember napi álmosszükség- lete egyéni hajlam szerint ren- dikül erős korlátozásoknak van alávetve. Míg Nagy Frigyes napi négy óra alvással is beírta, Goethe a lehetőségek szerint mi- nél több időt töltött ágyban és nem egyszer hosszonyórat aludt egyfolytában. Napoleon, aki öt órát aludt, így nyilat- kozott az alvásról:
— „Öt órát alszik az érett férfi, hatot a serdülő ifjú, hetet a nő és nyolcat az üresfejű”. A mondás Bismarckon mindeneset- re nem igazolódott be, mert a mélyen látó államférfiúnak szen- vedélye volt a hosszú alvás.

A telefon kínában — terme- szetesen a villamoság felhasználá- sára nélkül — már 968-ban is- meretes volt. Ez a telefon két bambuszszálból készült és hosszú zsinórral összekötött edényekből állt, melyeknek fenekét erősen kifeszített bőrhártya alkotta. A zsinór kifeszítése esetén az egyik edénybe bémondott beszé- det a másikon hallani lehetett. Évszázadok múva ez a telefon Európában gyermekjátékként került forgalomba.

VARRODABA tanuló-
lányok fizetéssel felvé-
tetnek. Nagy Mária, —
Eötvös u. 92. 63-698

VARRODABA tanuló-
lányokat felvesznek, Gás-
pár, Burgundia u. 7. —
63-1349

Középszintű leányt
jobb családból tanuló-
nak felvesznek divatüzlet
Kossuth u. 4. 63-1358

VARRODABA tanuló-
lány fizetéssel felvéte-
tik, lehet vidéki is
Pollák Etel Piac 58.
földszint. 63-382

TANULÓLEÁNY felvé-
tetik Józsi, kalapszalom-
ban, Piac-u. 19. —
63-658

NŐI szabóságban tanuló
leányokat felvesznek. —
Domb u. 19. 63-1299

KIFUTÓ LEÁNY
EGY kifutó kislány ét-
kezésbe felvétetik, Si-
monffy u. 2 B. —
47-1297

KIFUTÓLEÁNYT azon-
nal felvesz Berzék, Piac
u. 38. — 47-1336

Háztartási alkalmazott
MINDENES
NAPI négy órás munká-
ra bejárót keresek, —
Pulszky u. 4. félelelet. —
30-288

FELTÉTLEN megbízha-
tó, iskolahagyott leányt
könnyebb házi munkára
bentlakással jelentkez-
zen. Cím a kiadóban. —
30-493

FEJNI tudó mindenest
felveszek azonnal Varga
utca 25. — 30-593

14-15 ÉVES kislány,
2 személyhez, bentlakó,
kerestetik, Miklós u. 26.
második ajtó. — 30-705

EGY szolid, mindenest
bentlakónak idős párhoz
felvétetik, Korpona u.
4 szám. — 30-1254

MAGANOS úr középko-
rú megbízható minde-
nest keres azonnalra.
Rákóczi utca 51. —
30-1242

FŐZŐMINDENEST —
azonnalra felveszek
vagy kisegítésül, 15-ig,
jó fizetéssel, Péchy u. 4.
(Simonffy út 8. sz. mel-
letti utcában, két perc-
nyire.) — 33-334

MAGANOS úr háztar-
tásának vezetésére
mindenes főzönőt fel-
vesz, Miklós 27. Si-
mon. — 30-389

HÁZTARTÁSBA min-
dent elvőző rendes
leányt felvesznek. Kar-
dos u. 17. — 30-349

BEJÁRÓNÓ
EGY gyermekszertető be-
járót keresek. Szig-
ligeti u. 6. — 8-557

TAKARITÓNÓT azon-
nal felveszek Kossuth u.
26., keresztépület jobb.
— 8-622

BEJÁRÓNÓT, ki min-
den munkában jártas,
megbízható tisztá, azon-
nalra keresek, Bercsényi
u. 77. — 8-625

MINDENES, megbízha-
tó, tiszta bejárónót vagy
bentlakót azonnalra ke-
resek, Bercsényi u. 77.
— 8-624

DELELŐT 7-12-ig
bejárónót felvesznek
Bethlen u. 54. utcai la-
kás. — 8-1342

BEJÁRÓNÓ jó bizo-
nyítvánnyal, teljes el-
látással egész napra
felvétetik. Vojtovits,
Miklós u. 15. — 8-1351

BEJÁRÓ kislány, egész
nap kosszalt felvétetik,
Kossuth u. 18. kereszt-
épület. — 8-362

DELUTAN pár órai
munkára bejárónót fel-
veszek. Szappanos 11.
első ajtó. — 8-1401

BEJÁRÓNÓT keresek
heti három felnapra. —
Kassa-út 16. — 8-599

IDŐSEBB bejáró ta-
karitónót felveszek, Kis-
pipa szálloda, Petőfi-tér
10. sz. — 8-708

B. JÁRÓNÓT délelőtt-
re kis családból felve-
szek. Lindenfeld, Rá-
kosi Jenő utca 6. II.
em. — 8-1380

MINDENES bejárónót
keres félnapra magá-
nos úr. Simonffy u. 5.
I. em. jobbra. Atjáró-
ház. — 8-1376

JÓL főző bejárónó fel-
vétetik. Szent Anna u.
36. kifőzés. — 8-1276

BEJÁRÓLEÁNY azon-
nalra felvétetik, Szé-
chenyi u. 8. kereszt-
épület. — 8-345

ALKALMAZÁST KERES
NO
NŐI ruhavarrást, alakít-
ást jutányosan, izlése-
sen készítek Simonffy-
utca 19. harmadik ajtó.
— 3-246

HÁZVEZETŐNŐNEK
ajánlunk fiatal nő —
„Házvezetőnő” jelgére.
— 4-907

HEGYES vidékre a nyá-
ri hónapokra úri csalá-
dhoz gyermekmelé vagy
könnyebb háztartás ve-
zetését vagy pensiói
könnyebb munkát vállal-
nám, cím a kiadóban. —
4-569

NEMETÜL beszélő
leány, jobb házhoz ajánl
kozik, gyermek mellé,
Jelgére: „Pedagógus” a
kiadóhivatalban. —
3-1267

BETEGHEZ értő finom
lelkű ápolónő alkalma-
zást keres. Földesi Gyulá-
né. Csillag u. 34. —
3-1240

HÁZVEZETŐ nőnek
ajánlunk 40 éves, ren-
des házias, jómégegjele-
nű asszonyt, ki minden
féle házimunkában, gyer-
mek nevelésben, baromf
kezelésben jártas. Cím:
Kósa Gézáné, Csillag u.
34. sz. — 3-1239

NYARALÁS
BORSZÉK fürdőn, Ica
villában szobák ki-
adók. Kétágyas 8,80,
egyágyas 5,50. Erte-
kezni Piac 59. II. lép-
cső, I. em. — 55-1360

CLANZO vizsgái, zsi-
siktelent felelősség-
gel Kliss, Méliusz-tér 7.
Telefon: 14-30. veres-
templomnál. 606 11 4.

CLANZO TASSON Csa-
la clanzo vállalat. La-
kásvizsgálatok fele-
lősséggel. Rákóczi u. 9.
telefon: 14-27. — 631 7. 1.

HASZNÁLT orakát ve-
szek, javított eladók. —
Schiffmann, Vendég u.
7. kisállomásnál. —
1792 1. 3.

SZÖRME bundákat ja-
vított alakított, festek.
Veszek eladók. Kóváry
szücsmeister, püspöki pa-
lota 1. 31. — 593 1. 31

LEGOLCSOBAN ki-
fogástalanul fest, tisztít,
Weisz kelmefestő Arany
János u. 29. 1900 vv.

SIRKÖVEK műköből és
termésköből, mészsálag
gyümölcsösök részére és
pirossalák, kerti utakra
kaphatók a debreceni
műkögyárnál. Fűrdo u.
2. sz. — 67-279 vv.

KÉPVÁSÁRLAS előtt
ne mulassza el újabbnál
újabb, szebbnél szebb
festményeinket megte-
kinteni. Belépés díjtalan
Kálvin-tér 3. műterem.
Nyitva délelőtt 10-11-ig
delután 3-7-ig. 67-429

EBEDLŐS ÉKEK, fo-
telek, schöberlagy rak-
táron és mindennemű
kárpitosmunka készí-
tését és javítását uta-
nyosan vállalom. Hor-
vath kárpitosnő, Csá-
pó 12. — 67-1294

KÁRPIITOS munkát
szakszerűen házál la-
szitek, Kanca u. 10.
67-1333

KÖLCSÖNZÖK, veszek
porszívót, gramofont, s
lemezt, motort, segéd-
motort, kerékpárt, rossz
gumikkal is, Soltész,
Kálvin-tér 2. —
67-1172 7. 18.

CIPŐT, retikült, akta-
táskát, bőrkabátot, ol-
csón festek és tisztítok,
lakásom, Hatvan u. 2.
házfelügyelői lakás.
— 67-466

HA józamatú, finom
édeskés italú borokat
szereti, keresse fel Ki-
rály bornagykereskedő
pincéjét, Kossuth u. 73.
eladás 50 litertől főfele.
Telefon: 22-86. Árkor-
mánybiztosí árak. —
67-260

HA jómagasság
napl árban vesz Hangya
toilgyűjtő telep, József
kir herceg u. 71. — 277

FÜRÖTT gramofon te-
mezert 2,20-át fizetek.
Vilánykörté csere 30 f.
Birc Hunyadi u. 22. —
739 7. 3.

HÁRSFAVIRAGOT
magas árban vásárol
gyógyszerár, Péterfia u.
61. — 66-442

GYÓGYSZERES üve-
geket, 10, 20, 30, 50
grammosat magas áron
átveszünk. Gyógyszer-
tár, Mester u. 43. —
66-688

GYORS és géprő jószág
vagy kisasszony azonnal
felvétetik. Pécsi és Pap
úgyvédek, Iparkamara. —
32-308

KERESEK kőműves-
mestert, aki felépítene
egy szobas konyhas
lakást. Értekezni Nép-
fürdővel szemben —
Abonyi utca 4. Sámso-
ni útból. — 32-1245

PENZÁRKEZELŐ-
nek felvesszünk nyug-
díjas urat, vagy idő-
sebb hölgyet. Alföldi,
Széchenyi u. 22. —
32-1371

TEXTIL szakmában tel-
jes jártassággal bíró, s
mértékletes könyvelő-
nőt felvesszünk. Ajánla-
tokat „Gyár” jelgére a
kiadóba. — 32-359

GYÜMÖLCSÖT nagy-
ban és kicsinyben napi-
áron vásárol Szap-
lonczayné konzervüzem
Acél u. 9. — 18-446

ELADÓ 240 liter kom-
merc bor egy tételben
két pengőjével. József
kir. herceg utca 30. —
18-319

Dr Naményiné gyors-
íróiskolájában, géprő-
iskolájában, állandó tan-
folyamkezdés. Bat-
thyány u. 1. Vidékiek-
nek vasútkedvezmény
785 9. 26.

POLGÁRI iskolai ma-
gánvizsgákra, pótvizs-
gákra, szakszerű és
egyéni oktatást nyújtok
felntetteknek is. Szabó-
né. Iskola u. 1. — 56-478

GIMNÁZIUM, polgári,
elemi iskolai tanulók ta-
nítását, pótvizsgára ma-
gánvizsgára való előké-
szítését vállalja kiváló
tanerő Hatvan-u. 39. —
Ellenbogen. — 56-576

MATEMATIKAI tanár
nyárra korrepetálást
vagy irodai munkát vál-
lal. Ugyanott kosztos
diák felvétetik. Cím a
kiadóban. — 56-648

GEPESZMERNŐK.
HALLGATO többéves
gyakorlattal előkészít
ábrázoló geometriából
Ludovikára, műgye-
temre. Cím a kiadóban.
— 56-1260

OKL. tanítónő izr. el-
menne gyermekhez vi-
dékre is „Júl. 15.” jel-
gére. — 56-366

VIZSGÁRA eredmé-
nyesen előkészít ta-
nárnő. Werbőczy utca
4. III. 5. Telefon: 34-77.
— 56-1324

LUDOVIKAI felvétel-
re, magán-, pót- és kü-
lönbözeti vizsgára ered-
ményesen előkészít, v.
mérnökhallgató, Er-
zsébet u. 6. Lemhényi
Jenő. — 56-1326

PÓTÉRETTSÉGIRE
előkészít kereskedel-
mistákát most érettsé-
gizett. — 56-1404

JELES eredménnyel
most érettségizett pót-
érettségire gyakorló-
irodából nagy gyakor-
lattal előkészít. Cím a
kiadóban. — 56-1405

EGY jobb család, egy
gondozóra szoruló idő-
sebb nőt, vagy férfit el-
fogad. Cím a kiadóban.
— 62-248

FÜRÖDVENDÉGET
ellátásra vállalok. —
Papp Kálmáné, Zugo
u. 6. — 62-377

15-20.000 PENGŐVEL
társat keresek. Aján-
latot „Haszonrészesedé-
s” jelgére a kiadóba
— 61-348

FÜRÉSZPOR nagy
mennyiség olcsón kap-
ható. Nyil u. 16. —
65-556

JÓKARBAN levő kerék-
pár eladó. Érdeklődni
vasárnap 11-1. Bercsé-
nyil u. 40. — 7-1288

EGY százhetvenötös
motor kerékpár eladó.
Nyilastelep Emerich u.
10. sz. — 7-1289

SZÁZAS Csepel mo-
torkerékpár eladó. —
Megtéríthető délelőtt
9-11-ig. Pannonia ga-
rage. — 7-1300

FELÜLVEZERELETT
350 km-es Méray mo-
torkerékpár elsősorú
gumikkal eladó. Pacsirta
u. 43. — 7-1303

HASZNÁLT modern
varrógépet jó áron ve-
szek. „Karikahajós”
jelgére. — 7-1257

BALLON kerékpár el-
adó, Doboz u. 15. 7-1237

MÁTRA százás, adome-
tes motorkerékpár eladó
Maróthy György u. 13.
— 7-1312

JÓKARBAN levő Cse-
pelmotor eladó vagy ke-
rékpárral elcserélendő,
Puzdra u. 5. Homok-
kert. — 7-1323

ÓTSZÁZAS AJS mo-
dern, nyeregbankos, —
sport alumínium oldal-
kocsival, kintű állapot-
ban, prima gumikkal
eladó. Csap u. 37. —
7-1317

HASZNÁLT férfi ke-
rékpár régi jó gumival
eladó. Hatvan ut-
ca 55. Házmester. —
7-1329

MOTORKERÉKPÁR
kintű gumikkal, 350
köbcentis, eladó. Pacsirta
u. 43. — 1348

ÓTSZÁZ köbcentis mo-
torkerékpár, kifogás-
talan állapotban, prima
gumikkal eladó. Megte-
rínthető hétköznapiakon
Cím a kiadóban. — 7-1327

FÉRFI kerékpár és egy
fekete félicípő eladó.
Péterfia u. 56. — 7-354

SZÁZAS Csepel eladó.
Szent Anna u. 46. sz. —
7-1361

ELADÓ kerékpár jó
gumival felszerelve,
Timár utca 25. Tóth.
— 7-395

KERÉKPÁR, villanyt,
szerel javít Kerekes,
Hatvan u. 4 főpostá-
szemben — 213 7. 5.

KÉSPENZÉRT azon-
nal veszek 10-15.000
kilométer futott Opel
Olimpiát, Kadettot vagy
Kapitán kocsit kifo-
gástalan gumikkal ma-
gánostól. Leállított ko-
csik is érdekelnek. Aján-
lat telefonhívásra: Deb-
recen: 13-91. Eötvös ut-
ca 51. — 375 7. 19

KERÉKPÁR varró-
gépet, gramofont, szak-
szerűen javít Roboz és
Hammer, Piac u. 8. —
545 8. 12.

FUCH segédmotor, kintű
nő állapotban eladó. —
Hungária, Hunyadi u. 11
— 7-185

ELADÓ Harley David-
son 350 köbcm motor-
kerékpár, kintű állapot-
ban, prima gumikkal.
Csillag u. 79. — 7-543

JÓ gumikkal felszerelt
Velvart kerékpár eladó.
Pesti u. 51. — 7-512

KEVESET használt férfi
kerékpár eladó, Jókai
u. 3. — 7-562

MÖRKLIN villanymo-
tor veszek, ugyanott
eladó Mörklin gőzgép,
Piac-u. 4. könyvüzlet.
— 7-591

ÓTSZÁZAS MÉRAI
motorkerékpár, alkalmi
áron, oldal kocsival, s
üzembiztos, eladó Nyil
u. 140. — 7-753

ELADÓ 1 darab százás
Csepel és 1 darab Sachs
segédmotor kerékpár, jó
gumikkal. Fanto-telep,
Déli-sor 4. hétfőtől.
— 7-745

1.5-1.9 Tized lőerőig
motorot megvételre ke-
resek. Cím Emerich u. 4.
— 7-1250

JÓKARBAN levő kerék-
pár eladó. Érdeklődni
vasárnap 11-1. Bercsé-
nyil u. 40. — 7-1288

EGY százhetvenötös
motor kerékpár eladó.
Nyilastelep Emerich u.
10. sz. — 7-1289

SZÁZAS Csepel mo-
torkerékpár eladó. —
Megtéríthető délelőtt
9-11-ig. Pannonia ga-
rage. — 7-1300

FELÜLVEZERELETT
350 km-es Méray mo-
torkerékpár elsősorú
gumikkal eladó. Pacsirta
u. 43. — 7-1303

HASZNÁLT modern
varrógépet jó áron ve-
szek. „Karikahajós”
jelgére. — 7-1257

BALLON kerékpár el-
adó, Doboz u. 15. 7-1237

MÁTRA százás, adome-
tes motorkerékpár eladó
Maróthy György u. 13.
— 7-1312

JÓKARBAN levő Cse-
pelmotor eladó vagy ke-
rékpárral elcserélendő,
Puzdra u. 5. Homok-
kert. — 7-1323

ÓTSZÁZAS AJS mo-
dern, nyeregbankos, —
sport alumínium oldal-
kocsival, kintű állapot-
ban, prima gumikkal
eladó. Csap u. 37. —
7-1317

HASZNÁLT férfi ke-
rékpár régi jó gumival
eladó. Hatvan ut-
ca 55. Házmester. —
7-1329

MOTORKERÉKPÁR
kintű gumikkal, 350
köbcentis, eladó. Pacsirta
u. 43. — 1348

ÓTSZÁZ köbcentis mo-
torkerékpár, kifogás-
talan állapotban, prima
gumikkal eladó. Megte-
rínthető hétköznapiakon
Cím a kiadóban. — 7-1327

FÉRFI kerékpár és egy
fekete félicípő eladó.
Péterfia u. 56. — 7-354

SZÁZAS Csepel eladó.
Szent Anna u. 46. sz. —
7-1361

ELADÓ kerékpár jó
gumival felszerelve,
Timár utca 25. Tóth.
— 7-395

KERÉKPÁR, villanyt,
szerel javít Kerekes,
Hatvan u. 4 főpostá-
szemben — 213 7. 5.

ELADÓ egy férfi szabó-
gép, Bocskay-tér 7. —
7-1341

ELADÓ egy kintű kar-
ban levő motorkerékpár.
Megtéríthető hétfőtől,
Kaszab autószerelőnél,
Szepeességi u. — 7-392

ELADÓ jó állapotban
levő 350-es AJS motor-
kerékpár, Kinizsi u. 77.
— 7-371

HÁROMSZÁZ köb-
centis motor, prima gumii-
val eladó. Kurucz u. 42.
— 7-1392

SZÁZAS segédmotor-
kerékpár 400 pengőért
eladó, Honvéd u. 33. sz.
— 7-364

RÁDIO 2+1-es eladó,
Maróthy György u. 6. —
58-750

JOHANGU 2+1 Strand-
ard rádió olcsón eladó,
Simonffy-utca 26. —
58-670

ELADÓ egy modern vi-
lágvévő rádió Hangyás-
u. 21. Nyulas — 58-566

VENDÉGLŐI pult és
egy 3 lámpás rádió el-
adó. Kazinczi u. 12. sz.,
vendéglő. — 58-684

STANDARD 4+1-es rá-
dió, elkötözés miatt sűrű-
gösen eladó, Széchenyi u.
43. sz. — 58-707

EGY Standard 3+1
lámpás rádió eladó. Ba-
ros u. 12. harmadik ajtó.
— 58-695

RÁDIO 5+1 lámpás és
egy nagy filodendron ol-
csón eladó Galamb u. 10.
— 58-704

EGY 2+1 csöves, rövid,
közép hullámú rádió el-
adó. Csokonai u. 10. —
58-722

ELADÓ 2+1-es rádió,
Maróthy György u. 38.
— 58-719

EGY 3+1 csöves rádió
eladó. Jókai u. 18. —
58-721

RÁDIO, jóhangú, 2+1,
120 P. 3+1 olcsón eladó
Gyepűsor 50. Onca la-
kás. — 58-1274

3+1 PHILIPS

EGY hencser eladó. Kos suth u. 29. 9-386
JÓKARBAN levő 2 drb. keményfaszekrény eladó. Timár u. 41., balra 2 ajtó. 9-1399
KÓKUSZ futószőnyeg, békebeli eladó. Arany J. u. 24. sz. 9-1379
NINCSEN fényes kirakunk, bútorolt olcsón adunk. Plac 71. szám, udvarban, Brilliné. 9-1381 10. 4.

KIADÓ ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁR

SZABÓ műhelyeknek fele kiadó. Kossuth utca 61. Nagy András. 41-342
EGY üzlethelyiség azonnal kiadó. Nagyszalonta u. 24. sz. 41-573

LAKÁSCSERE

KETTOSZOBÁS régi bérő, minden komforttal (viz, gáz bent) és teljes kenyellel ellátott lakásomat elcserélném ugyancsak kerti három, vagy 4 szobás, komfortos lakással. Cím a kiadóban. 1462 vv.
ELCSERÉLNÉM utcai 2 szoba, konyha, speizos lakásomat hasonlóval, esetleg szoba, konyha, előszobával. Homok 117. 53-244

HÁROMSZOBÁS budapesti lakásomat elcserélném négyszobás, s nagyterdei villakalással. Érdeklődni: Honvéd u. 15. felsővillanycsengőn. 53-736

OLCSÓ bérő nagy szoba kamarás lakásomat elcserélném 1 szoba, konyha lakásért, a belvárosban. Cím a kiadóban. 53-751

3-4 SZOBÁS, fürdőszobás lakásomat, gyümölcsfákkal, Magoss György-térnél, lakó nincs elcserélném 4-6 szobát bárhol, Csobán Endre főlevéltáros, Városháza. fsz. 6. 53-665

REGIBÉRŐ szoba konyha, speizos lakásomat elcserélném magasabb bérűvel is. Nemes-utca 8-b. Tócsokert. 53-650
ELCSERÉLNÉM szép udvara nyíló szobám, szoba, konyhásért. Száraz Ferenc u. 6. 53-679

ELCSERÉLNÉM belvárosban levő újonnan épült jó kétszobás lakásomat hasonló, száraz egy szoba, konyha, előszoba, spájzos, (esetleg fürdőszobás) lakással - Értekezni lehet: Dugovics Titusz u. 14. 53-1310

ELCSERÉLNÉM belvárosi egyszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakásomat ugyancsak belvárosi egyszoba konyhás lakással. Cím Kigyó u. 26. 53-1340

ELCSERÉLNÉM, egy szobás városi bérházi újonnan festett, vagy kétszobás vöröstemplom mögötti lakást 2 szobás fürdőszobással. Telefon: 39-02 hétfőtől. 53-1357

ELCSERÉLNÉM H-öszörményi kétszobás lakásomat Debrecen bármelyik részén egy szoba konyhával. Értekezni Dézsán J. utca 72. Vértesi János. 53-1292

ELCSERÉLNÉM Bocskaiert vasút állomás közelében levő modern szoba konyhás alapínczett lakással ellátott, jól kezelt 600 négyzetgölgöl termő szőlőmet város valamelyik közel kertjében levő földtől, esetleg házzal. Nagy Imréné Pesti u. 9. 53-1377

KÉT KISEBB szobás lakásomat elcserélném két nagyobb, Varga u. 41. sz. 53-1314

ELCSERÉLNÉM 12 P, lakbérű kis szoba, konyha lakásomat, nagybérből, Percecs u. 20. 53-1311

BUDAPESTI 2 szobás szép komfortos lakásomat elcserélném debreceni lakásomat vagy nagyobb lakással „Csere” jellegű. 53-601

ELCSERÉLNÉM kevésbé utcai egyszoba félkonyhás lakásomat szoba, konyhára Sarok-utca 14. sz. 53-565

KÖZELI kert szoba konyha speizos lakásomat elcserélném hasonló nagybérű lakással 300 P költözési költséget fizetek, cím a kiadóban. 53-597

ELCSERÉLNÉM kert szoba konyhás fánkamra külön udvar lakásomat városba hasonlóval Bologkert, Borsovai-u. 3. 53-625

LAKÁST KERES

KIS üres szobát keres házaspár, félelvi lakbért előre fizet. Csapó 22., Házfelügyelő. 52-516

EGY magános idősebb nő, nyugdíjas, keres albérleti lakást, vagy udvarra nyíló szobát, biztos fizetéssel, bent a városban „Nem bánja meg” jellegűre a kiadóba. 52-742

FIATAL házaspár, szoba, konyha, spájzos lakást keres. Cím a kiadóban. 52-699

BUTOROZOTT SZOBA

UTCAI különbejárattal bútorozott szoba azonnal kiadó. Simonffy-u. 19., III. ajtó. 10-592

LÉPCSŐHÁZI különbejárattal kétszemélyes szoba bútorozott szoba szeptemberig kiadó. Simonffy-út 6. 10-598

UTCAI bútorozott szoba kiadó azonnalra is Plac 77. I. 4. 10-330

BUTOROZOTT szoba úri embernek kiadó, Faragó-u. 23. 10-581

EGYMÁSBÁ nyíló utcai parkettes bútorozott szoba, ágyanemű nélkül, Bethlen u. 23. 10-748

KÜLÖNBEJÁRATU elsősorban parkettes bútorozott szoba előszobával kiadó, Arany János 20. sz. 10-669

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szobák nyaralásra kiadók Simonffy-úton, cím a kiadóban. 10-653

POZSONYI-U. 39. sz. ház eladó. Értekezni vasárnap lehet. 17-649

KIADÓ bútorozott szoba vendég-utca 71. 10-641

KÜLÖNBEJÁRATU szoba, bútorral, vagy anélkül is, fürdőszoba használatra kiadó. Püspöki palota, I. kapu, II. em. 51. ajtó. 10-675

KÉT utcai bútorozott szoba, fürdőszobával kiadó. Plac u. 34. harmadik em. 11. a. 10-718

BUTOROZOTT erkélyes szoba, azonnalra, vagy 15-ére kiadó. Püspöki palota, második kapu, harmadik emelet 12. pu, harmadik emelet 12. 10-1247

ELEGÁNS különbejárattal utcai szoba, két szobával, 15-ére Lázár, - Arany János u. 6. 10-1271

BUTOROZOTT utcai szoba magános úrnak vagy nőnek, július 15-re kiadó. Nap u. 2. 10-1282

BUTOROZOTT szép utcai szoba két személy részére, elsőrendű üri ellátással kiadó. Telefon: 24-88. 10-1261

BUTOROZOTT szoba kiadó. Simonffy u. 43. 10-1265

UTCAI különbejárattal bútorozott szoba azonnalra vagy tizenötödikétől kiadó. Bethlen utca huszonkettő. 10-1235

KÖZPONTI fűtéses bútorozott szoba, két úrnak kiadó. Cím a kiadóban. 10-352

KIS SZOBA, bútorozva, központi fűtés, kiadó. Bikabérből, II. em. 3. Érdeklődni 3-5. 10-351

BUTOROZOTT szoba kiadó, előszobával, 2-3 személy részére, kisállomásonál. Érdeklődni: Kigyó u. 32. alatt, 12-2 óráig, telefon: 19-15. 10-381

KÜLÖNBEJÁRATU utcai bútorozott szoba, július 15-ére kiadó. Timár u. 41. balra második ajtó. 10-1398

ELVESZETT

CSAPÓ utcai kispóstán elveszett. Békési Sándor vasúti arcképes igazolványa, egyéb iratokkal. Megtalálóját kérik küldje címre vissza, a megtalálónak értéketlen. 13-515

VÁRADI Lászlóné Jókai utcai üzletéből pénztelen ranggal aki elvitte esernyőmet, hozza vissza az üzletbe. Kerülje a kellemetlenséget. Tulajdonosnő ismeri. 13-513

ELVESZETTÉM retikülöm honvédnapon, Stadiónnál. Kérem becsületesen megtalálót kiadóba beadni. 13-610

JULIUS 3-án megyei elmértem karikagyűrűmet. Megtalálója magas jutalomban részesül. A gyűrűben D. M. betű van. Ertesítést Deli Imre Sáránd 79. szám. 13-583

ELVESZETT pénteken délután Kishegyesi, Pesti, Mester, Honvéd, Dózsa és Károly Ferenc Józsefi útvonalon egy aktatáska. Megtaláló a lenné levő reánézve értéketlen iratokat jutalom ellenében adja le a Debreceni Működőgárnál Fürdő-utca 2. 13-616

SZOMBAT délelőtt elvesztett 5 szírfegy Belle-göl 6. szám jutalomban részesül. 13-654

FÜSZER kereskedők figyelme! Magas jutalom ellenében kérem visszatartani Karak József névre szóló elvesztett kenyérgyegyet, száma: 31.636. Nyomatdó u. 2. 13-384

VEGYES

RÁDIO olcsón eladó 10 méter drót háló kerítésnek Kálmán-tér 5. emelet jobbra. 68-578

TENYESZKAN hidegkúti hercegprimási uradalomból érkezett frissvéri kannel fedeztetést vállalunk, fejős svájci kecskék eladó, Keresztési-utca 12. Habináné. 68-559

GRAFOLÓGUSNÓ minden ember kézírásából biztos analízist nyújt. Széchenyi-u. 43. 68-623

KÉT tehén tejhaszonra kiadó, hétfőre. Széchenyi 21. 68-688

HÁROM tehenet tejhaszonra kiadnék, dr. Barna, Plac u. 28. 68-714

VARRÓGEP női Singer, tangóharmonika olcsón eladó. Csendes utca 4. sz. 68-1263

ASZTALSPÖR, ruhaszekrény, ágy eladó. Simonffy u. 51. sz. 68-1268

SZABÓASZTAL, állvány, függönyrud, női kosztüm eladó. Megtekinthető 2-4 ig. Hűvelyes 10. Adler 68-1320

KERESEK polgárliskolai II. osztályú használt könyveket, Bálint-Pap u. 3. Kincsesbó. 68-1343

KIADOK nagy száraz, s világos, féregmentes pinchehelyiséget raktárnak, Péterfia 8. 68-1296

CSEREÜZLET

SZAPPANNAK való zsirt szappanra becserelek. Pál János szappanosmester, Kölcsei u. 8. 634. 11. 19

JÓL fejlett egyéves fekete kanca csikómat elcserélném jó ígás lóért. Megtekinthető Mikepérsi úti útkaparóházban. Rokkantteleppel szemben. 11-1359

OLTOTT meszet, eternit kemény toldalékot cementért vagy tégláért cserélek. Hadházi u. 61. 11-1298

UJ alsólepedőt adok tengeriért. Cím a kiadóban. 11-374

ÉPÍTKEZÉSI ANYAG

AJTÓ, ablak ócskán eladó. Érdeklődni István ut 15. Csontosnál. 20-518

EGY drb ikerablak 140x160 befelező nyíló kilenc drb 6 m gerenda, tíz drb, 4 m szarufa eladó. Poprád-u. 4. Téglavető. 20-671

KÖTÖRMELEK és építkezéshől eredő föld ingyen elhordható Attiláter 4. sz. alól. 20-561

UJ kiter ablak eladó. József kir. herceg u. 30. 20-684

ELADÓ egy 9 méteres házhoz való cserép és fa anyag, ajtó és ablak. - Megtekintheti Kinizsi u. 11. sz. Érdeklődni Varga u. 45. 11. ajtó. 20-706

ELADÓ használt ajtó, ablak, állólámpa, kerti asztal, stb. Rákóczi u. 13. 20-1322

ELADÓ szép galéria, építkezésre is alkalmas, Széchenyi u. 57. fodrász-üzlet. 20-1411

KALYHA, TUZHELY

SALGÓTARJANI szén fatüzelésre, karikás kályha melegítővel, csövel 30 pengőért eladó. Gyolcsos u. 4. István útból nyílik. 46-749

EGY használt sparhert eladó Borz-u. 10. sz. 46-627

ASZTALTÜZHELY jó karban levő eladó. Széchenyi u. 14. második k. 46-726

ELADÓ két drb jó cserépkályha. Bethlen u. 53. 46-307

JÓKARBAN levő fehér zománc gázrezsó kétlyukú eladó. Búndi u. 12. 46-1413

EGY jó asztaltüzhely eladó. Sámosi út 78. sz. 46-1369

GYERMEKKOCSI

GYERMEKKOCSIT, (nem sportkocsit) használtat keresek. Honvédtemető u. 6. telefon: 21-62. vv-758

MÉLY gyermekkocsi eladó, Csokonai u. 42. 27-503

MÉLY gyermekkocsi, gyermekágy eladó. Csokonai u. 14. 27-502

ALIGHASZNÁLT modern fehér gyermek sportkocsi eladó Plac-u. 58. második udvar keresztépület 9-12 között. 27-619

ELADÓ egy jó állapotban lévő vajszerű mély gyermekkocsi, Werbóczy u. 4. házfelügyelő. 27-611

EGY sötétkék mély gyermekkocsi eladó. Bethlen u. 51. 27-754

EGY használt mély kocsit eladó. Kislaludi-u. 14. 27-658

NAGYVARADON teljesen központban eladó kétemeletes bérpalota összkomfortos modern lakásokkal 600.000 pengő alkalmi vételárban. Kizárólagos megbízott Jelinek ingatlaniroda Nagyváradon, Teleki utca 2. 27-744

JÓÁLLAPOTBAN levő mély gyermekkocsi eladó, Tóth Árpád u. 64. 27-1306

MÉLY gyermekkocsi eladó. Erzsébet u. 10. ajtó 3. i 27-1325

HÓFEHER áramvonalas steppelt, mély gyermekkocsi eladó. 19-23-ig. Rádiócipőt, gyermekhőcípőt, használtat is vennék. Plac 58. II. 31. 27-1412

HASZNÁLT ruha - cipő 89

KÉT gyapju szorított kosztüm és fekete selyem ruha eladó. Kút u. 12. sz. 69-550

ELADÓ alig használt perzsalábbunda. Megtekinthető 9-3-ig, özv. Szöllősinénél, Püspöki-palota. 69-677

FEHÉR matrózzruha 7-9 éves fiú részére békebeli jó anyagból keveset használt eladó Mikszáth utca 4. 69-617

FEHÉR és sötétkék munkakabát, egy fiú raglán, szép nagy hengerelt eladó. Hűvelyes u. 10. 69-697

ELADÓ teljesen új, alig használt tarka hernyóselyem ruha, vékony, s közép magas alakra Plac u. 49. Fülöp. 69-676

KARPASZOMÁNYOS zubbony, fekete nadrág, sapka, lovassági kard, bőr karabojt, derékiszij sarkantyú, katonaláda, teniszgömb, majolikavázák eladók Megtekinthető 11-4 óráig. Kúlvárosi-tér 15. kapualatt jobbra. 69-710

MIGNON írógép rácsos gyermekágy, új gyapjú fiú ruha, új zsiros bőrdőn eladó. István út 44. 69-1251

EGY jó állapotban levő Dóczy intézeti szűrt megvételre keresek. Kovácsné, Homok u. 106. 69-1252

EGY menyasszonyi ruha kölcsön kapható, Galamb u. 6. sz. 69-1246

EGY szép tiszta menyasszonyi ruha, fátály, cipő, kesztyű, eladó. Dégenfeld-tér 11. sz. varroda. 69-1238

EGY pár 43-as tisztiszalma eladó. Lorántffy u. 23. sz. 69-1233

KOSZTÜM békebeli anyag, és fehér krepdesin bluz eladó. Csap 37. 69-1318

TELJESEN új békebeli anyagból férfiruha eladó Meszena u. 11. 69-1368

EGY tiszti egyenruha és egy új sötétkék ruha eladó. Péterfia u. 26. Kovács szabó. 69-370

INGÓSAK VÉTE' VEGYES

PLAFON-VENTILLÁTORT megvételre keresek. Cím a kiadóban. 37-761

BŐR vagy ripsz tródiál teljes garnitúrát tisztát és jókarban lévő vesz. Közellátási felügyelőség Debrecen, Simonffy utca 2-a. 37-889

GYÜMÖLCSFÁT és akácronkót magas áron veszek, Csap u. 3. faesztergályos. 37-680

TESTÜLETÜNK ital-mérése részére jókarban lévő kocsmait pultot kerestünk megvételre. Ajánlatokat kérünk küldeni Kiba és Vid-ke Ipartestület, Kaba. 37-720

KISEBB pánccel szekrényt veszek, telefon 21-20. 37-575

KERESEK fehér vagy krém használt cerámia lapokat, Könyök-u. 4. 37-600

MEZPERGETŐT nyegenkettes kerethez vennék háztulajdonos, Telekli-u. 34. 34-612

HIDROFOR szivattyú berendezést keresek sürgősen megvételre, Széchenyi-u. 12. 37-620

VESZÉK használt ruhát, bútor, varrógépet, minden ingóságot. Hivásra házhoz megyek. Farkas Pál Battyhány u. 15.

KÉZIKOCSIT keresek megvételre, Vilmos császárkörút 48. 37-355

INGÓSAK ELADÁS VEGYES

BETEGTOLÓKOCSIK Minden kényelmet biztosító gumikerekű betegtolókoocsik, minden formában kaphatók Ingóságközvetítőben ref. ököi bérpalota. 1220 7. 16

SZŐLŐT, vagy zsákot kötözni alkalmas spárga eladó. Csillag u. 14. 36-525

KOCSMAI táblák, jó állapotban eladók. Megtekinthető: Irinyi u. 4. 36-508

SZOBÁEVEZŐ torna-palota eladó Ferenc József út 38. orvosi rendelő. 36-312

DESZKA válaszfal fehérre zománcozott ajtóval eadó. Rákosi Jenő-u. 7. sz. divatszalon. 36-667

ELADÓ üvegfalak, pulatok álló íróasztalok ólombafoglalt üvegek fehér ágy, cseresznyefurnézott szekreter, - Eötvös-u. 87. 36-633

ELADÓ kelim zongora és asztalterítő. Fűszer-üzlet berendezés, Florit fürdőlepedő, Ócska bútorok, Csokonay-u. 23. 36-656

ELSŐRENŰ fehérterka szorsetttruha tizenkét székelyes abrosz, párnahaj (új) íróasztallámpa, képnymat rámban eladók. Károly Gáspár 24. Poroszlav utból. 36-646

KÉT gránit sírkő szürke fehér eladó. Rákóczi u. 18. 36-696

EGÉSEN jó egylovas postakocsi eladó. Kishegyesi út 3. 36-682

OPEL karosszéria vaslemeznek alkalmas, eladó. Kassai úti várnál, Szentmarjay. 36-673

EGY kis Singer varrógép eladó. Oláh Károly u. 27. 36-674

ELADÓ három darab cégtábla. Ruyter u. 44. özv. Szabónénál. 36-678

KÉTFELÉ nyíló vaskapu 5 mázsa súlyú 200x250 eladó Széchenyi-út 109. 36-605

REVAI lexikon és több száz kötet magyar és német regény vászonkötésben olcsón eladó. Deutsch üzlet. 36-595

DAMASZT abrosz 12 személyes kifogástalan állapotban eladó Hatvan utca 6. III. 9. 36-585

KÖMÜVES állásszerek eladók, Egyletkert-utca 20. sz. 36-621

HASZNÁLT és új ághuzat, békebeli eladó. Somogyi Pál 10. Bihari telep. 36-1282

NAGY festékdarálgép és új hencser eladó. - Kandia u. 15. kereszt-épület, második ajtó. 36-1332

EGY iskolai hátú bőr táskák eladó. Rakovszki u. 6. sz. 36-674

ELADÓ ezerliteres viztartály és egy darab antik diófa kanapé, Hajnal u. 15. dr. Tippi, 36-1283

ELADÓ egy használt stráf szekér, 40 mázsa teherbíró, Ispóty u. 9. 36-1307

ELADÓ egy köves daráló zsákolóval, jókarban. Bethlen u. 55. 36-368

KEI szép fikusz helyszüke miatt eladó. Rákosi Jenő u. 8. földszint 4. 36-1414

POKRÓC gyapju bevonulóknak igen alkalmas eladó. Plac u. 46. Sövári. 36-1393

VIZMENTES ponyva és löszerszám eladó. Bethlen u. 46. 36-1406

CSINOS fűszerüzletberendezés helyiséggel eladó. Mester u. 42. sz.

JÓKARBAN női, férfi kerékpár, féderes hordárkocsi, 3-1 rádió Homok 128. 36-1409

GAZDASÁGI ESZKÖZ

MEZŐGAZDASÁGI gépeket, eszközöket, alkatrészeket elad, vásárol vitéz Nagy János Hatvan u. 41. 1565 8 3

LOSZERSZÁM, vízmentes ponyva, pányvás kötél, zsák, súlyok eladók. Mérleg bérbeadó. Jókai u. 20. 24-519

KUTSZIVATTYU, borszivattyú használt eladó csövekkel. Eötvös u. 23. 24-506

KENDERTÖMLŐ 78 széles 14 és fél méter és nyúlékterec eladó. Sebes u. 9. 24-501

EGY 250 kg-os táblás mázsa eladó. Csapó u. 24. I. em. 24-350

20 HP Forrásonomhoz cséplőgéptulajdonos társat keresek. 4 HP H

MÉRLEGEK minden nagyságban azonnal beszerezhetők. Mérlegműhely Zsák utca 11. 24-1280

ELADÓ 12 db Plimoth baromi tovább tenyészítésre is alkalmas keltető tojás. Diófa u. 30. 24-1236

ELADÓ két darab kútágas Csokonai 22. 24-1346

STRÁFSZEKÉR jókarban levő, két ló után eladó. Gyár u. 5. 24-365

INCATLANFORCALMI irodák 40

Patay Ferenc

OFB engedélyes hirdetésel, József kir. herceg u. 8. sz. Telefon: 30-99. Rakovszki utcán utca négy szobás, udvari egy szoba, konyhás istállóval gazdálkodónak alkalmas 50.000 P. — Hatvan utcán jövedelmező ház, nagy udvarral. — Honokkertben családi ház 15.000 P. — Nyilastelepi busz megállóhoz közel 3x1 szobás, konyhás ház 500 öl kertet 15.000 P. Bodán két nyilas jövedelmű szőlő háttérháromszáz pengőért sűrűségi eladó. — Ujléti kertben 600 négyszögletes jövedelmű szőlő ára ezerháromszáz pengő. — Haláp szőlőben 47 magyar holdas búzatermő barna homok jó tanyapületekkel, holdja háromezer pengő. — Vámospécen 5 magyar hold barna homok ára tízezer pengő. 40-496

Borsay Aladár ingatlanforgalmi iroda Debrecen, Varga u. 40, telefon: 38-25. Irodámnak több nagyobb, kisebb ház, villatelek, tanyák, tanyanélküli földek eladására van megbízása. Ha házat, földet eladni, vagy venni óhajt, keresse fel fenti irodát. 40-735

Bulyovszky Borbála

FM engedélyes, Széchenyi u. 41. szám Cserepes u. adómentes 33.000. Ovoda u. beköltöhető 30.000. Szabó Kálmán u. beköltöhető adómentes 40.000 István utton 25.000. Fonyódon villatelek, potom áron Megbízóm részére keresek villateleket, házakat. 40-702

Czegléd József Eladó ingatlanok: ingatlanforgalmi irodája, Kálvin-tér 9. sz. telefon: 23-55. Eladó házak a város minden részében, kül és belterületen, kisebb, nagyobb családi és bérházak, adómentes villák, elsőrendű tanyás birtokok, 5, 10, 15, 20, 60, 100, 140 holdasok, kérem irodámat bizalommal felkeresni. 40-323

Samu János

OFB engedélyes hirdetésel. Iroda Deák Ferenc utca 7. szám. Eladó ingatlanok: Házak: Erzsébet u. 69 sz. háromlakásos ház 30.000 — Harsányi Gusztáv u. 9. sz. több lakásból álló ház fűszerüzlettel 28.000 — Kassa út mellett 3 szobás ház — Vágóhidnál 2 szobás adómentes ház 1200 öl területtel — Egyetlenhez közel szép villatelek. — Eladó földek: Hajdúban 140, 300, Hevesben 300, Biharban prima 90 és 9 hold. 40-321

Bakóczy László

ingatlanforgalmi irodája Werbőczy u. 8. szám, telefon: 28-26, törvényszékénél. (Saját ház). Eladó házak:

Simonyi út elejénél adómentes modern úrvilla, két rendbeli komfortos lakással, nagy telekkel, 70.000. Nagyllomás közelében adómentes modern úri villa, nagytelkű gyümölcsös 50.000 P.

Nagyllomás mellett 4 rendbeli lakással, istállóval 300 öl gyümölcsös-sel 36.000. Nagyllomás mellett sarokház, többrendbeli lakással, kitűnő menetű kocsimával 35.000. Nagyllomás közelében egy szoba, konyha, kamara, üvegezett veranda, háromszáz négyszögletű gyümölcsös, szép kis családi ház, 16.000.

Nyilastelep központjában kettő szoba, előszoba, konyha, kamara, s nyári konyha, 200 öl gyümölcsös 15.000. Nyilastelepi autóbusszal adómentes új családi ház, kettő rendbeli lakással, 150 öl telekkel, — 15.000 P.

Árpád-tér közelében három rendbeli lakással, 230 öl telekkel beköltözhető sarokház, 20.000. 40-756

INCATLAN KERESMEGVÉTELRE

VENNÉK 4-6 szobás beköltözhető komfortos úri villát, vagy családi házat belvárosban vagy villanegyvedben. Ajánlatot kérek Dr. Haecker Ervin névre, Központi Egyetem portásához. 38-386

KÖZELBEN két hold jobb földet veszek, Tulajdonosnak bérbe adom Komlóssy út 54. 38-554

IRÓGÉPET, 250-400 négyszögletű földet megvételre keresek, 2+1-es rádió eladó. Cím a kiadóban. 38-693

INCATLANCSERE

KETTŐ szoba, konyha, pince, külön kamara, villanyvilágítás Kösey u. 4. házat elcserelném szőlő földért ráfizetéssel Bocskai kertben is lehet Felvilágosítást Szabó Kálmán u. 57. 39-337

IÁROMSZOBÁS komfortos családi kerti házzal, gyümölcsösökkel elcserelném 3 vagy 4 szobás városi házzal. Cím a kiadóban. 39-1259

ELADÓ HAZ

GILLÁNYI utcán 2 szobás ház, 400 négyszögletű gyümölcsösökkel 25.000 pengőért. Dobó utcán 3x1 szobás ház, nagy telekkel, 35.000-ért eladó. Értekezni a tulajdonossal, Baik u. 9. Vénkert. 17-480

KURUC utca 98 számú ház gyümölcsösökkel, nagy udvarral, göré, jövizűt, eladó vagy elcsereendő. 17-555

ELADÓ szoba, konyhás cserepes, azonnal beköltözhető családi ház jutányosan 56 négyszögletű telekkel Alsójózsán, villamos, vonatjáratához 20 perc, bútorral. Cím a kiadóban. 17-512

KITŰNŐ tökéletesítés adómentes, komfortos 4 szobás villa lakás, 3000 négyszögletű gyümölcsös-sel Kismacs, Bakony u. 4. szám alatt eladó. Érdeklődni lehet Homokkert, Gizella u. 1. sz. alatt. 17-523

ÚJKERTBEN két szoba, konyhás ház 700 négyszögletű gyümölcsös-sel föld, vagy városi ház ellenében elcserelehető, esetleg eladó. Komlóssy út 54. 17-553

ELADÓ szoba, konyhás cserepes, azonnal beköltözhető családi ház jutányosan 56 négyszögletű telekkel Alsójózsán, villamos, vonatjáratához 20 perc, bútorral. Cím a kiadóban. 17-512

KITŰNŐ tökéletesítés adómentes, komfortos 4 szobás villa lakás, 3000 négyszögletű gyümölcsös-sel Kismacs, Bakony u. 4. szám alatt eladó. Érdeklődni lehet Homokkert, Gizella u. 1. sz. alatt. 17-523

ÚJKERTBEN két szoba, konyhás ház 700 négyszögletű gyümölcsös-sel föld, vagy városi ház ellenében elcserelehető, esetleg eladó. Komlóssy út 54. 17-553

ELADÓ szoba, konyhás cserepes, azonnal beköltözhető családi ház jutányosan 56 négyszögletű telekkel Alsójózsán, villamos, vonatjáratához 20 perc, bútorral. Cím a kiadóban. 17-512

KITŰNŐ tökéletesítés adómentes, komfortos 4 szobás villa lakás, 3000 négyszögletű gyümölcsös-sel Kismacs, Bakony u. 4. szám alatt eladó. Érdeklődni lehet Homokkert, Gizella u. 1. sz. alatt. 17-523

ÚJKERTBEN két szoba, konyhás ház 700 négyszögletű gyümölcsös-sel föld, vagy városi ház ellenében elcserelehető, esetleg eladó. Komlóssy út 54. 17-553

Hogyan lehet olcsón és jól hirdetni?

Az apróhirdetések haszna háborús időkben

Több ízben kifejtettük már az apróhirdetések hasznát a mai háborús időkben. Most arra akarunk rámutatni, miként lehet jól és olcsón hirdetni. Nagyon fontos, hogy a hirdetés szabatosan, tömören, megfelelő rövidséggel legyen megfogalmazva. Ezek teszik olcsóvá és eredményessé az apróhirdetést.

Felhozunk néhány példát: A múlt napokban jelent meg egy hosszabb apróhirdetés a következő kezdősorokkal:

„Kérem azt az illetőt, ki a zsidogóban mellettem árult és cipőmet börtöndjében felejtettem...”

Ez tizenegy szó, holott nagyon jól és világosan ki lehet fejteni tíz szóval is, így:

„Kérem a zsidogóban mellettem árult nőt, kinek börtöndjében bennefelejtetem cipőmet...”

Ez tíz szó, négy szót tehát már megtakarítottunk, ami számottevő összeg, különösen ha többször hirdetünk.

A terjedős hirdetéssel szemben mások túl röviden hirdetnek miáltal veszélyeztetik az apróhirdetés gyors eredményességét. Itt is egy példát hozunk fel; valaki hirdette a múlt telen:

„Bekecs eladó, Toldi u. 61.”

Ennek a hirdetésnek ellentétben az első példával az a hibája, hogy túlságosan rövid és nem pontos a szöveg. Sok felesleges járkalástól és érdeklődéstől is megkíméli a jelentkezőket, aki használt ruhák eladásánál pontosan körülírja, milyen az eladó ruházati cikk, főleg azt, hogy milyen nagyságú, férfiak vagy nőknek való-e, mert felesleges felhozni, hogy meg nem felelő nagyságú ruhadarabot senki sem vásárol magának, mivel hasznát nem veheti.

Mintthogy az utóbbi időben a mai beszerzési nehézségek folytán mind több a használt ruha eladására illetve vételére irányuló szándék, így a közönség figyelmébe ajánljuk, hogy lehetőleg mindenki legyen tisztában azzal, illetve tájékozódjék aziránt, hogy pl. kész férfiruhák száma milyen nagyságot jelent, Tudvalevő, hogy a ruházati iparban számmal jelzik a férfiruhák nagyságát, pl. 48-as, 54-es stb. Marmost, ha valaki így hirdeti: „52-es nagyságú, jó állapotban levő szürke tavaszi férfiruha eladó” ebből a hirdetésből a venni szándékozó nyomban meg tudja állapítani, hogy neki való-e, a hirdető fél hamarabb és biztonságban kap rá bevét. Ugyanez áll eladó cipőkre és minden más ruházati cikkre. Tehát a hirdetni szándékoló dolgát írjuk körül szabatosan, mindamellett röviden. Így felesleges lesz többször meghirdetni, egy hirdetés a „Debrecen”-ben és elérjük a kívánt célt.

Nagyon helyes, ha alkalmazott kereséskor is körülírjuk a kívánalmakat, feltételeket. Pl. nagyon jól oldotta meg a dolgot az az olvasónk, aki bejárónót keresve kerti lakásába, így tette közzé a hirdetését:

„Kertkedvelő bejárónót azonnalra keresek...”

Ebben ugyeár benne van az, hogy a bejárónót fel szeretné használni kerti munkáknál is és olyat keres, aki ilyen munkával is szívesen foglalkozik. Természetes, hogy erre a hirdetésre csak olyan asszony jelentkezik, aki szívesen dolgozik a kertben,

Eladó házaknál, földeknél ajánlatos az ár közzététel. Sok felesleges zaklatástól és érdeklődéstől kíméli meg magát az eladó, ha tömören és pontosan körülírja eladni szándékoló ingatlanát. Elvégre, egy 100.000-200.000 pengő értékű ingatlan eladásánál nem játszik szerepet, ha az apróhirdetés 2-3 pengőbe is kerül.

Általános szabály legyen tehát: minden hirdetést alaposan megfontolva fogalmazunk meg. Ezáltal nem dobjuk ki a pénzt hiába és azonnal eredményt érünk el. Ne sajnáljuk a szavakat, de feleslegesen se halmozzuk azokat, Tudvalevő, hogy a legkisebb apróhirdetés tíz szó, a rövidbebbekért is tíz szó árát kell fizetni, az úgynevezett „vezérszó” pedig duplán számít. Tehát használjuk ki mindenkor a tíz szót, ahol pedig szükséges, ott ne sajnáljunk túlmenni a tíz szón. Így lesz a hirdetés gyorsan és biztosan eredményt hozó.

VENDÉG utca 34. sz. ház felelőszobában eladó. Érdeklődni 2-6-ig. 17-490

BELVÁROSBAN több lakásos ház eladó. Értekezni Neufeld ügyvédnél Werbőczy 12. 17-547

ELADÓ szép nagytelkű sarokház, áron alul is, üzlet részére és timártelepnek is alkalmas. — Értekezni: Árpád-tér 32 fűszerüzletben. 17-245

ELADÓ Német u. 33. sz. családi ház kertetel. 17-552

ELADÓ ház Tócsa kert, László u. 10. 17-563

ELADÓ ház kerttel Tócsakert, Szegényház sor 32. 17-567

ELADÓ Görbe u. 15. sz. ház. 17-602

ELADÓ Kender 25. Beköltözhető ház. Közel a villamoshoz. Katz-telep. 17-596

ELADÓ Mikepércsi út 42 számú kis családiház gyümölcsösökkel. Ért. Hajnal u. bérház, A. lépcső, I. em. 6. 17-586

ACÉL utca 19 számú ház eladó gyümölcsösökkel. Értekezni délután 3-8-ig. 17-574

HÁZ eladó sűrűségi Székely hadosztály-u. 8. 17-630

ELADÓ Kuruc u. 39. 2 szoba, előszoba, konyha, fürdő, kamara. 17-338

NYULAS Branyiszkö 10. sz. alatti ház gyümölcsösökkel eladó. 17-741

ELADÓ beköltözhető családi ház 2 szoba melékkel, gyümölcsösökkel. Jósika 6. 17-492

CSILLAG-u. 88. háromszobás beköltözhető, háromszobás ház, konyha, lakással 35.000. Homokkertben. Harsányi-Gusztáv-u. 33. Háromszobás és egyszobás lakás, kerttel 18.000. Vágóhidnál. Déval-u. 8. adómentes, háromszobás családi ház 15.000. — Eladásukkal kizárólagosan megbízott Nagy Sándor ingatlaniroda, Csapó-u. 27. 17-638

EGY szoba konyha nagy telekkel, beültetve gyümölcsösökkel eladó hatvan utcai kert, Gyepször 41. 1-635

HOMOKKERTBEN pincézett egyszobás családi ház, melékkel, 12.500.— P. potomárért eladó, Nagy Sándor ingatlanirodában, Csapó-u. 27. sz. távbeszélő 13-15. 17-495

JÓZSÁN 520 sz. a. családi ház eladó. 17-640

NYUGDIJAS, vagy csendes szép otthon kereső egyéneknek alkalmas, két különbejáratú lakás adómentes jövizűt, melékkel, gyümölcsös, nagykert, jószai állomás mellett. 17-663

ELADÓ Vigkedvü M. u. 20. sz. ház. Értekezni: Kertész u. 5. 17-1275

ELADÓ villa gyümölcsösben hatszázharminc négyszögletű, háromszobás előszoba. — Kishegyesi út 19. 17-741

ELADÓ családi ház kerttel gazdálkodónak is alkalmas István-út 3. 17-618

HÁZHELY 300 öl, jó helyen eladó. Sebes u. 9. 16-500

FÖLDBÉRLET

50 HOLD föld kiadó haszonbérbe a Mikepércsi határban a fekete földön október 1-re. Értekezni lehet Biró Lajos Mikepércs 272. sz. 23-558

TETÉLTEN és Kaba között 25 kat. hold föld kiadó, ugyanott egy drb 140x90 redönyös ablak. Értekezni Eötvös-u. 80. 23-614

HAJDUSZOVÁTI határba 70. h. tanyás birtok kiadó, Mester-u. 27. 3. ajtó. 23-609

KERESEK 30-tól 50 hold jó földet. Elő és holt felszereléssel, Harmados gazdát rodasra, három fiam van, östermelő, cím Bordán Mihály, Meszena-u. 9. 23-629

KIADÓ 329 veteményes, gyümölcsös, rajtavevő kis tiszta vikendházzal 4 évre. Simonyi-útnál. — Meszena-u. 9. Bordán. 23-625

HASZONBÉRBE adok 100 hold földet 3 tanyával, Bánk 112. 15 holdat eladnék. Id. Kemény György. 23-652

EBESI állomás mellett 200 hold feles bérlet átadó, egy év van még, de a tulajdonos úrral több évre is lehet egyezni. — Értekezni lehet: Kovács Mihály, Ebes 54. 23-677

KIADÓ VÉRVOLGYÓN 45 hold föld, Tetéltelen Zichy-földből szintén 45 hold kiadó. Szappanos u. 19. szám. 23-1290

KIADÓ Elepen 8 és fél hold föld. Értekezni lehet: Berec u. 10 23-1402

KIADÓ Macson a város hoz 7 kilométerre, tanyásbirtok, Kőlcsey u. 8. 23-1372

KIADÓ a nagycseréi állomáshoz közel 14 hold, 1210 négyszögletű tanyával szántóföld, Pesti u. 69. szám. 23-1373

ELADÓ FÖLD

SZOVÁTI út mentén, kötelei iskolánál 4 és fél hold föld, búza és tengeri eladó. Értekezni Erzsébet u. 13. 15-494

ELADÓ Lorántfy-kertben 656 négyszögletű jó szőlő, cím Fekete Imre Hajdúbószormény. Fehértől-út 18. 15-637

ELADÓ 1 nyilas jókarban levő szőlő a Boda hegyközségben, minden elfogadható áron. Értekezni lehet Szondi u. 21. 15-647

ELADÓ 2 nyilas szőlő. Értekezni lehet a helyszínen. Boda 4 dűlő, 976 7. sz. alatt. 15-685

HUSZ hold feketeföld, állomás és köút közelében, hatvanzerért eladó Bér 60 mázsa búza, 20 mázsa tengeri, Kéri János. Zugó u. 7. 15-712

BELLEGLÉLŐN 2 és fél hold föld eladó az Acscádi úthoz közel. Értekezni lehet Nagycseré 2. 15-737

KISMACSON 30 kh. szántó eladó. Mitrovics ügyv. d. 15-738

CSAPÓKERTBEN 314 négyszögletes gyümölcsös eladó. Értekezni Kászon u. 14. (Dobó u. folytatása). 15-308

ELADÓ 6 lakásos ház. Szivattyús kúttal, Tóth Árpád u. 48. 17373

ELADÓ HAZHELY

400 NÉGYSZÖGÖL gyümölcsösökkel eladó. — Báthory-u. 4. 16-632

SZÉCHENYI utcán 280 öles saroktelek eladó bérházépítésre alkalmas, cím a kiadóban. 16-664

VERÉB dűlő 2. tanya 17 hold földdel kiadó. Kassa út 18. 15-385

ELADÓ ÁLLAT

FAJTISZTA bronzpulykatojás darabja július 1-től 1 P. Pulykakotló, vérvizsgált szép tenyészállat 50 P. Saád Gyuláné bronzpulykatenyészte Aradványpuszta, Szabolcs m. 14-834

14 DRB választott yorksiry malac eladó Acél u. 13. 14-497

JÓ fejűstehén legelővel együtt olcsón eladó. Kőntős kert, Kiss u. 11. 14-487

BELGA óriás nyulak. — Ivarérett bakok eladók, párosázt vállalok. Eötvös u. 100. 14-7

EGY kilenc hónapos ártán szildd malac eladó. Debrecen. Kis u. 14. és két 5 hónapos malac Bezeredy u. 8-b. szám. 14-590

ELADÓ selyemzőrű angora nyulak, 3 hónapos ivarérett anyák és bakok, István út 45. 14-584

FIATAL jerke kecské eladó, jó tejes anyától. Kisfaludy u. 37. (Csapó-kert) 14-580

ELADÓK angora anyák szildd és belga szilddok. Kőleséry Sámuel u. 26. 14-588

EGY fehér fiatal puli kutya eladó Halastó-u. 8. sz. 14-615

ELADÓ angóra nyul 10 darab ketrecel vagy anélkül. Határ-u. 4. sz. ONCSA-ház. 14-661

EGY darab engedélyezett 3 éves verestarka bika tenyésztésre eladó Csokonai-u. 43. sz., ma délelőtt 9-1-ig. 14-639

ELADÓ két koca fiatal fehér előhasas kecske, Kishegyesi-út 33. sz. 14-642

ELADÓ 80 drb törzskönyvezett angora nyul ketrecstől. Balmazújváros, Petőfi u. 11. 17-672

MÉHCALADÓK kaptárak eladók. Cím a kiadóhivatalban. 14-89

BELGA nyul van eladó. Szegfü u. 17. 14-700

ANGORA nyulak eladók Méntrő u. 12. szám zsidó temetőnél, vasárnap 8-2 óráig. 14-1272

EGY éves tenyészoca eladó János utca 49. sz. 14-724

EGY pár fehér búbos fejű folyton tojó japán liba eladó. Nemes u. 25. 14-743

ELADÓ 5 drb javított liba Györgyvirág utca 19. V. ajtó. 14-757

TENYÉSZKOCA eladó. Szolymári telep Szolymári u. 42. sz. 14-1337

FÉLŐS ténen üsző fiatal, 12 liter tejjel azonnal eladó. Montji ezredes u. 3. 14-1335

MANGALICA szép nagy anyakocát, két éves közel tanyára, fiafért kiadok, Lorántffy u. 42. 14-346

TENYÉSZTÉSRE alkalmas, egy éves, fajtisztaságú, svájci bika eladó. István út 43. 14-1362

OPADNÁM jó egerész fiatal cicámot nem tanyára, jobb házhoz Pacsirta u. 28. 14-1255

NYOLC has törzsméh eladó, Telek u. 63 jobbra harmadik ajtó. 14-1385

Szerkesztésért felelős: **PÁLFI JÓZSEF**
Kiadásért felelős: **IFJ. SZICSETHY GYULA** főszervező-igazgató
Kiadja és nyomja a **TISZANTOLTI KÖNYV. és LAPKIADÓ R. T.**
Felelős nyomdai igazgató: **SZICSETHY KAROLY</**